The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".

Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.

Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.

WEDNESDAY, NOVEMBER 15, 1961.

LATVIJA

AMERIKĀ

Nr. 91. TREŠDIEN, 1961. GADA 15. NOVEMBRĪ 11. GADS.

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā

iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".

REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS

Redakcija un kantoris: 123 Huron Street, Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.

J. Niedra

ĀRTAVU LATVIJAI

Ar šādu saukli mūsu trimdas laikā Vācijā tika vākti materiālie līdzekļi cīņai pret Latvijas naidniekiem. Šī aicinājuma ideja bija — neprasīt daudz, bet gan lai katrs no sava mazuma ko atlicina kopīgajam, lielajam mērķim. Rezultāti bija lieliski. Par ienākušiem līdzekļiem tika iespiesti vairāki izdevumi, kas nesa mūsu izmisuma saucienu pēc brīvības tālu pasaulē.

Tuvojoties latviešu tautas lielajai dienai, 18. novembrim, gribētos atkal aicināt tautiešus ziedot ārtavu Latvijai. Šoreiz ne jau materiālas vērtības, bet garīgu ārtavu.

Viens pēc otra ir aizsteigušies trīsdas gadi. Dzīve jaunajās apmešanās vietās mūs ir pilnīgi ierāvusi savos virpuļos. Maizes darbs, rūpes par ģimeni un nākamām dienām mums ir atstājušas maz brīva laika. Tāpēc dabīgi, ka tos pašus nedaudzos brīvos mirkļus katrs cenšas izmantot atpūtai un personīgo lietu izkārtošanai. Ir tomēr gadījumi, kad gribas iedrošināties lūgt kādu druskuarī no tā, kas katram nav pārpilnībā, gribas lūgt ziedot kopības labā kādu mirkli no sava dārgā personīgā laika.

Visur brīvajā pasaulē, kur latvieši mīt, tiek atzīmēts 18. novembris. Šī diena ir ne tikai mūsu tautas gadu simtu brīvības ilgu piepildījuma brīža atceres, bet tagad tā ir kļuvusi par brīvās pasaules latviešu nacionālās solidaritātes un bezkompromisa cīņas simbolu.

18. novembra atzīmēšana kļuvusi par ikkatras latviešu kolonijas, lielas vai mazas, goda un nacionāla pienākuma lietu. Daudzās vietās tā ir izvērtusies par gadskārtējo latviešu vienotības un garīgā spēka parādi. Daudzkur, sevišķi lielākos centros, 18. novembra svinībās latvieši satiekas ar pārējo tautu pārstāvjiem, ielūdz viesos vietējo zemju amata virus un reprezentantus, izcili demonstrē savu kultūru programmas izpildījumā un stājā un beidzot parādā nacionālo spēku un vienotību svētku dalībnieku skaitā. Tāpēc ir no ļoti lielas svara, lai Latvijas dienas sarīkojumi notiktu visur, lai tie būtu iespējami rūpīgi organizēti un labi apmeklēti. Cik reizes ar patīkamu pārsteigumu ir bijuši jādzird sveštautiešu atsaucīgie spriedumi par mūsu kopības apziņu, disciplīnu un mērķtiecību, kas bazēti tikai uz viņu vērojumiem mūsu labi izdevušos valsts svētkos. Un šī tad arī ir tā garīgā ārtava Latvijai, ko gribētos lūgt no ikkatra tautieša trimdā. Nedomāju, ka būtu lūgts par daudz. Godināsim Māti Latviju un par viņas brīvību kritušos varoņus, pieminēsim tagad važās kalto dzimteni un cietēju tautu, parādīsim savu solidāritāti nācijas ideāliem un demonstrēsim vienotību un latvisko apziņu, piedaloties valsts svētku sarīkojumos visur, kur tie notiktu. Ar to mēs nebūsim tikai devēji, bet arī bagātīgi ņēmēji. Svētku pacilājums, likteņa biedru tuvums un atkal acu priekšā izsauktie pagātnes tēli un notikumi atbrīvos mūsu garu no ikdienas putekļu kārtas, kas bieži mūs ir traucējusi latviski domāt un latviski just. Blakus tam visam, šinī lielajā dienā pacelot Latvijas tēlu gaišu un cēlu pāri visām personīgajām ikdienas vēlmēm, mēs ciešāk piesaistīsim mūsu idejiskai saimei to mūsu jaunās paaudzes daļu, kas Latviju nekad nav redzējusi, bet kas savās dzīslās jūt nepārtrauktu latvisko asiņu plūsmu. Liela ir tikai tā tauta, kas apzinās savu sūtību un prot savu pagātni cienīt.

Aizejošais Ontario premjērs Leslijs Frosts un viņa pēctecis J. Robarts Etniskā preses kluba pārstāvju vidū.

PIEPRASA ATOMSARUNU ATSĀKŠANU

UZ PAD. SAVIENĪBAS SADARBĪBU NECER. SAV. VALSTIS GATAVOJAS ATOMIEROČU MĒĢINĀJUMU ATSĀKŠANAI ATMOSFAIRĀ. EVENTUĀLU NĀKOTNES ATOMSARUNU LAIKĀ MĒĢINĀJUMUS NEPĀRTRAUKS

Sav. Valstis un Anglija iesniegušas vienāda satura notas Pad. Savienībai, pieprasot atsākt sarunas atomieroču mēģinājumu pārtraukšanai. Sarunas šai lauka, kā zināms, Padomju Savienība pārtrauca šā gada 1. septembrī, atsākot atomieroču mēģinājumus. Par šo mēģinājumu pārtraukšanu Sav. Valstis, Anglija un Padomju Savienība mēģināja vienoties Ženēvas konferencē, bet pēc 34 mēnešu ilgām debatēm ne pie kāda atrisinājuma nebija spējušas nonākt. Cerībā, ka tāda gad krievi ar saviem mēģinājumiem būs iztrakojušies, sabiedrotie sarunas gribētu atkal atsākt, ne ar vārdu nepieminot, cik pamatīgi krievi viņus Ženēvā piekrāpa.

Kādēļ sabiedrotie tagad prasa sarunu atsākšanu, pirmkārt, labi zinādami, ka krievi atomieroču mēģinājumu aizliegumu nopietni neņems, un otrkārt, labi zinādami, ka krievi uz šādām sarunām vispār vairs neielaidīsies? Atbilde uz šiem jautājumiem ir ļoti vienkārša. Un proti, kā Sav. Valstis, tā Anglija to dara propagandas labā, lai parādītu pārējai pasaulei, kur īsti slēpjas visu nelaimju sakne. No laika viedokļa raugoties, tas šādam priekšlikumam nevarētu būt izdevīgāks. Sarunu atsākšanu ieteikusi Apvienoto Nāciju pīlnsapulce. Padomju Savienība ar saviem mēģinājumiem nokaitinājusi visu pasauli, un sabiedrotie, no savas puses, mēģinājumus atmosfairā vēl nav atsākuši. Un ja viņi tādus atsāks, jeb kā to sacītu prezidents Kenedijs, būs spiesti atsākt, tad tas nāks pēc jaunā priekšlikuma, aicinot Padomju Savienību vēlreiz sēsties pie sarunu galda Ženēvā. Sav. Valstis un Anglija notās Maskavai paskaidro, ka tās vēlētos atomsarunas atsākt jau 28. novembrī — vai kurā katrā citā padomju valdībai akceptējamā datumā.

Ja atomsarunas tiek atsāktas, par ko rietumu sabiedrotie gan ļoti šaubās, tās būs mazliet savādākas par to 34 mēnešu konferenci, kuras laikā krievi angļus un amerikāņus tik pamatīgi piekrāpa. Šoreiz, sarunu laikā, sabiedrotie neielaidīsies ne uz kādu labprātīgu mēģinājumu pārtraukšanu. Ja militārās intereses to prasīs, mēģinājumi tiks turpināti. Un ir pat ļoti iespējams, ka Sav. Valstis turpina ne tikai kā mēģinājumus pazemē, bet ka tos atsāk arī atmosfairā. Labi informētaji aprindas Vašingtonā paskaidro, ka prezidents Kenedijs jau uzdevis atomenerģijas komisijai sagatavoties atmosfairiskiem mēģinājumiem un, ka tagad vairs tikai nepieciešams rīkojums šādus mēģinājumus atsākt. Tikai ja šāds rikojums tiks dots, tas tiks dots tikai pēc tam, kad būs saņemta Padomju Savienības valdības atbilde attieksmē uz sabiedroto priekšlikumu atomsarunu atsākšanai. Kā jau sākumā minēts, Rietumi sagaida, ka Padomju Savienības atbilde būs negatīva. Maskava tagad vairs negrib runāt par atomieroču mēģinājumu pārtraukšanu atsevišķi, bet pieprasa šī jautājuma ietilpināšanu padomju proponētā vispārējas un galīgas atbruņošanās konferencē. Rietumu sabiedrotie, turpretim, pastāv pie saviem uzskatiem, un, proti, ka vienošanās atomieroču mēģinājumu aizliegšanas jautājumā būtu drošākais solis ceļā uz vispārēju atbruņošanos. Tādēļ, saka Rietumi, par atomieroču mēģinājumu pārtraukšanu un šī pārtraukuma pārraudzību jārunā atsevišķi un pirms daudz plašākā atbruņošanās problēma vispār skarta.

NĒRU AIZSTĀV PADOMJU SAVIENĪBU

„Maskava nejaucas Dienvidaustrumāzijā," saka Nēru. „Komūnistu Ķīna nav ieinteresēta iestāties Apvienotās Nācijās."

Televizijas intervijā ar Sav. Valstu Apvienoto Nāciju sūtni Stīvensonu Indijas ministru prezidents pārsteidza ar dažādiem jaunumiem. Tā, piemēram, kamēr padomju transportlīdmašīnas turpina apgādāt ieročiem un kara materiāliem komūnistu partizānus — kā cīņām Laosā, tā uzbrukumu turpināšanai pret Dienvidvietnamu — pēc Nēru domām Padomju Savienībai nav nekādu plānu Dienvidaustrumāzijā, un tā minētās pasaules daļas konfliktos nejaucas. Indijas ministru prezidenta uztverē jukas Laosā un Dienvidvietnamā ir „visu vaina", un nebūtu pareizi rādīt ar pirkstu uz komūnistiem vien. Tikpat pārsteidzoša izrādījās arī Nēru filozofija par komūnistu Ķīnu un tās attieksmēm ar Apvienotām Nācijām. Nēru, kas personīgi vairākkārt pieprasījis Pekingai vietu starptautiskā organizācijā, intervijā ar Adleju Stīvensonu paskaidroja, ka komūnistu Ķīna nebūt nav ieinteresēta iestāties Apvienotās Nācijās. Tāi daudz izdevīgāk stāvēt ārpusē, bez jebkādiem pienākumiem un jebkādām saistībām. Stāvēdama ārpus Apvienoto Nāciju valstu saimes, komūnistu Ķīna var brīvi visus kritizēt un katrā gadījumā rikoties pēc sava prāta, ne ar vienu nerēķinādamās. Ministru prezidents Nēru nepieskārās jautājumam, kādēļ komūnistu Ķīna tā cīnās par iekļūšanu Apvienotās Nācijās, ja tai daudz izdevīgāk palikt malā.

AR MUMS RĒĶINĀS

Nav nekāds noslēpums, ka daudz tautiešu vēl šodien nav pietiekami pareizi novērtējuši mūsu centrālo un arī atsevišķo organizāciju nozīmi. Ir tiesa, mēs neesam lieli skaitā. Mēs tomēr zinām, ka daudzos gadījumos mūsu balss un prasības atradušas ievērību visaugstākās valdības aprindās, un mūsu vietā starptautiskā forumā runājuši valstsvīri, kuŗu balsi uzklausa visa pasaule.

Kanadas ministru prezidents J. Difenbēkers atkārtoti runājis apspiesto tautu vārdā. Pateicībā par viņa tālredzīgo valstsvīrnostāju, 22. novembri Toronto tautību grupas rīkos savam draugam un labvēlim svinīgu godināšanu. Protams, ka arī mēs esam šīs goddevības un pateicības sarīkojuma organizētāju vidū.

Nevar būt šaubu, ka šajā sarīkojumā mums būs dota iespēja ne vien tikties ar Kanadas valdības galvu un izteikt pateicību, bet arī savus vēlējumus. Paldies Dievam, mēs dzīvojam demokratiskā zemē, kur valdība uzklausa visu savu pilsoņu domas.

Ļoti raksturīgi, ka nesen notikušajā Ontario valdības maiņas svinīgajā ceremonijā piedalīties bija aicināti visi šejienes dažādo tautību laikrakstu pārstāvji.

Jaunajam provinces premjēram J. Robartam bija izdevība satikt un personīgi iepazīties ar jauno kanadiešu rakstītā vārda pārstāvjiem.

Aizejošais premjērs Leslijs Frosts un viņa amata pārņēmējs ministru prezidents J. Robarts ļoti zīmīgā kārtā atrada laiku draudzīgām pārrunām ar Etniskās preses kluba pārstāvjiem. Abi politiķi atkārtoti uzsvēra rakstītā vārda nozīmi un nepieciešamību valdībai būt ciešā un nepārtrauktā kontaktā ar katru sanāksmē reprezentēto tautību.

Provinces sekretārs un pavalstniecības ministrs J. Jaremko šajā sanāksmē deklarēja, ka visi provinces dažādo tautību grupu periodisko izdevumu vaditāji ir akreditēti pie provinces valdības. „Valdības resoru vaditāji labprāt uzklausīs problēmas, kādas varētu rasties ikvienai tautībai. Mēs ņemsim vērā jūsu ieskatus, lai cik liela vai maza būtu atsevišķā tautība, kas dzīvo Ontario un ar savu darbu veicina mūsu provinces uzbūvi. Mēs ar jums rēķināmies!" apliecināja ministrs J. Jaremko.

Molotovs pretojies komūnistu kongresa lēmumam

Vjačeslavs Molotovs, viens no padomju delegātiem starptautiskā atomkonferencē Vīnē, atsaukts uz Maskavu. Padomju Savienības galvas pilsētu agrākais ārlietu ministrs sasniedza 12. novembra vakarā un, kā paskaidro labi informētas aprindas, nekavējoties uzsācis priekšdarbus, gatavojoties aizstāvēties pret Chruščeva apvainojumiem un pārsūdzēt Padomju Savienības komūnistu partijas divdesmit otrā kongresa lēmumu viņu izslēgt no partijas. Pagājušās nedēļas nogalē Maskavā sāka klīst valodas, ka bez Molotova no komūnistu partijas izslēgti vēl divi citi Chruščeva politiskie oponenti — Maļenkovs un Kaganovičs.

KONCERTAPVIENIBAI JAUNA VADĪBA

Latviešu koncertapvienības pilnsapulcē bija aicināti piedalīties arī organizāciju pārstāvji un abonenti.

Sanāksmi vadīja komp. doc. T. Ķeniņš.

Par apvienības līdzšinējo darbu referēja komp. J. Cīrulis. Bijušas grūtības, bet rudens posmā tautiešu atsaucība bijusi pietiekama, lai nodrošinātu pasākuma tālāko darbību.

Revīzijas komisijas vārdā R. Priedītis pateicās līdzšinējai valdei par paveikto. Tā kā valde bija paziņojusi, ka tā turpmāk kavēta aktīvi darboties, bija jāizvēl jauna valde.

Sanāksme Koncertapvienības jaunajā valdē ievēlēja Johannu Benjamiņu, O. Indzeru, H. Jeckalēju, T. Ķeniņu, A. Purvu, H. Pāvuli un M. Vētru.

Jaunā valde uzklausīja organizāciju pārstāvju vēlējumus un pārrunāja apvienības turpmākos nodomus.

Kanadas valdes priekšnieks R.Epneris pasniedz atzinības rakstus rosīgākiem DV Toronto nodaļas biedriem (no kreisās): K. Gādīgai, P. Brokam, A. Kalviņam, P. Rudzītim, V. Gravam, J. Treijam un A. Putniņam.

TAUTIEŠI!
ZIEDOJIET MŪSU INVALIDIEM UN TRŪKUMCIETĒJIEM

ZIEMASSVĒTKOS!

ZIEDOJUMI TIKS IZLIETOTI TIKAI APRŪPEI PĒC ZIEDOTĀJU NORĀDĪJUMA:

1. Tautiešiem Latvijā un izsūtījumā. 2. Invalīdiem un to piederīgiem. 3. Veciem un slimiem tautiešiem. 4. Pēc ziedotāja speciāla norādījuma.

Ziedojumi nododami visās DV nodaļās un kopās.

DAUGAVAS VANAGU KANADAS VALDE.

LATVIJA

Nr. 91. TREŠDIEN, 1961. GADA 15. NOVEMBRĪ.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 2.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRINBERGS.

SEKMĪGI DARBA GADI

Toronto nodaļas gada svētkus ar uzrunu atklāja nod. pr-ks R. Puriņš. Aizvadītajos gados darbs bijis sekmīgs, un šobrīd Daugavas vanagu Toronto saime ir viena no rosīgākām un lielākām visā Ziemeļamerikā.

Daugavas Vanagu Kanadas valdes vārdā sanākušos sveica priekšnieks R. Epneris, norādot, ka līdzās sekmīgi veiktam aprūpes darbam torontieši daudz darījuši komūnisma apkarošanā, un augstu vērtējama viņu aktivitāte vietējā kultūras dzīvē.

LNAK vārdā nodaļu sveica J. Niedra, cildinot nodaļas atsaucību mūsu centrālās organizācijas mērķu sekmēšanā. J. Niedra sveicienus nesa arī no latviešu kolonijām Kanadā.

Tonija Krūka pakavējās atmiņās pie kopas vanadžu darbības organizēšanas un paveiktā darba.

Sekoja daudz citu nodaļas draugu un labvēļu apsveikumu. Oficiālās daļas noslēgumā zemes valdes pr-dis R. Epneris pasniedza atzinības rakstus nodaļas čaklākiem un pašaizliedzīgākiem darbiniekiem. Nodaļa godināja R. Kadiķi, kas atskatījās uz 25 sporta laukā aizvadītiem gadiem.

Nodaļas pr-ks R. Puriņš pateicās visiem laba vēlētājiem un solījās, ka arī turpmāk torontiešiem ar savu darbu un sirdsdegsmi jai iekustināšanai Apvienotajās Nācijās. Viņu mērķis ir savākt 10 miljonu parakstu, kas atbalstu Ungārijas iedzīvotāju skaitam. Viņi ir griezušies ar lūgumu pēc atbalsta arī no latviešu puses. Valde nolēma iet ungāriem palīgā viņu izmisīgajā brīvības cīņā un uzsākt parakstu vākšanu latviešu sabiedrībā. Atbilstīgi formulāri jau saņemti un tiecīgi aizsūtīti. Atsaucība esot bijusi liela. Līdz šim parakstījušies ap 600 latviešu. Valde plaši pārrunāja 18. novembrī gadināmo tautiešu jautājumu un izraudzīja kandidātus no Toronto un Londonas, Ont., organizāciju iesniegumiem. Šie tautieši tiks aicināti uz svētku aktiem Toronto un Londonā, kur tiem tiks sviniģi paziņots valdes lēmums.

18. novembra ricības komitejas priekšsēdis ziņoja, ka valsts svētku svinību Toronto priekšdarbi veikti sekmīgi. Tā kā Toronto ir Kanadas latviešu galvas pilsēta un savās robežās skaita vismaz pusi no visas Kanadas latviešiem, torontiešu pienākums ir valsts svētku svinības šeit rikot kā centrālās, ielūdzot tanīs Kanadas politiskās un kultūras dzīves vadītājas personas. Tas šogad darīts ļoti plašā apmērā, un jau tagad saņemti ļoti daudz piedalīšanās pieteikumi. Cik zināms, arī citās vietās Kanadā tautieši rosīgi gatavojas valsts svētku atzīmēšanai.

LNAK valde griezusies ar rakstu pie lielāko Kanadas laikrakstu redakcijām, aizrādot, ka diezgan daudz mūsu lielāko sarīkojumu laikrakstos vai nu tiek noklusēti, vai arī ļoti trūcīgi atreferēti.

Gaida Trēziņa (mecosoprāns), jaunās paaudzes spēciga pārstāve Astra Kalniņa (soprāns), no AS V, un mūsu pašu „brīnumbērns", ļoti jaunais, bet apdāvinātais pianists Artūrs Ozoliņš. Koncertu noslēgs Toronto 1. ev. - lut. draudzes koris A.Purva vadībā. Ērģeļu solo varoņu piemiņai un himnu pavadījumu izpildīs A.Strombergs, klavieru pavadījumus — M. Aratta - Guera, no Detroitas un Edite Timermane no Toronto. Programmu vadīs pazīstamais jaunatnes darbinieks L. Lukss.

Spēkratu novietošana skolas laukumā un apkārtējās ielās. Auditorijas blakus telpās būs iekārtota virsdrēbju nolikšana, ko apkalpos skauti. Par kārtību svētkos gādās skauti un gaidas, bet studenti pildīs goda viesu sagaidīšanas un izvietošanas pienākumus. Auditorijas dekorēšanu veiks latviešu skolas vadītāja A. Martinsona kundze ar saviem audzēkņiem. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, kas tiks izlietati svētku rīkošanas izdevumu segšanai.

Lai svinības neievilktos garumā, tās domāts sākt bez nokavējuma un izvadīt iespējami raitāk. Tāpēc tautieši lūgti ierasties laikus.

18. novembris pamazām izvērties, kā tam arī vajadzētu būt, par gadskārtēju mūsu ārējās reprezentācijas un pašu nacionālās solidāritātes dienu. Ar līdzšinējo valsts svētku solido norisi un konsekventi ieturētu teicamu klasi, mēs esam ieguvuši mūsu viesu sveštautiešu cieņu un respektu. Darīsim visu, lai arī šīs 18. novembra svinības būtu Kanadas latviešu galvas pilsētas stilla cienīgas. Un tāpēc uz redzēšanos Latvijas goda dienas sarīkojumā!

KANADAS UN ASV LATVIEŠU CENTRĀLĀS ORGANIZĀCIJAS MEKLĒ CIEŠĀKU SADARBĪBU

LNAK valdes sēdē 8. novembrī piedalījās: pr-dis V. Upeslācis, valdes locekļi — A. Lūsis, J. Niedra, K. Bencons, V. Uiska, J. Grodnis, A. Kopmane, T. Kronbergs un A. Rožkalns, palīdzības nozares vadītājs K. Tannis un revīzijas kom. pr-dis G. Liepiņš.

Pr-dis V. Upeslācis ziņoja, ka viņš, kopā ar ukraiņu, ungāru, somu, poļu un čechu pārstāvjiem piedalījies televīzijas diskusijās, debatējot attiecību jautājumu ar komūnistu zemēm. Valde atzina, ka diskusijas bijušas vērtīgas un priekšsēdis ļoti drosmīgi tanīs pateicis mūsu viedokli, par ko viņam izsaka pateicību.

Savstarpējo attiecību veidošanai un kopīgo jautājumu pārrunām, nesen LNAK ierosināja noturēt kopīgu LNAK un ALA's valžu sēdi, pēc iespējas abu zemju robežas tuvumā. Saņemta ALA's valdes piekrītoša atbilde, un sēde varēs notikt tuvākā nākotnē.

Palīdzības nozares vadītājs K. Tannis ziņoja, ka atbilstoši LNAK padomes lēmumam, veco jaužu mītnes ierīkošanai saziedotie līdzekļi pārskaitīti veco un trūcīgo tautiešu apgādei. Tādā veidā saziedotā summa, kas nav pietiekama mītnes iekārtošanai, un tāpēc iesalusi, varēs tikt izmantota spiedošām atbalsta vajadzībām.

Politiskās nozares vadītājs J. Niedra ziņoja, ka piedalījies ukraiņu, poļu, igauņu, lietuviešu un latviešu centrālo organizāciju pārstāvju apspriedēs, kur pārrunāts jautājums par speciālas konferences sasaukšanu cīņai pret padomju koloniālismu. Konferences sasaukšanas iniciātīvu uzņemtos ukraiņu, poļu un baltiešu centrālās pārstāvības, bet tanī tiktu aicinātas piedalīties visas padomju okupētās un apspiestās tautas. Tai būtu jāsanāk Nujorkā jau tuvākā nākotnē, lai pieņemtās rezolūcijas un lēmumus varētu iesniegt vēl šai Apvienoto Nāciju sesijai. Šāda konference varētu runāt vismaz 70 miljonu apspiesto ļaužu vārdā, un tai būtu iespēja ar skaitļiem, dokumentiem un faktu apgaismojumiem brīvajai pasaulei parādīt patieso padomju koloniālisma seju. Šādai konferencei tagad, kad komūnistu bloks divkosīgi cīnas pret koloniālismu rietumos un visādi cenšas iegūt jauno nāciju simpātijas, būtu īstais laiks. Valde nolēmj šim ierosinājumam pievienoties, un nolemj nekavējoties par šo informēt latviešu centrālās organizācijas un pārstāvības ASV.

Ungāri trimdā uzsākuši visā brīvajā pasaulē parakstu vākšanu Ungārijas jautājuma vēlreizējai iekustināšanai Apvienotajās Nācijās. Viņu mērķis ir savākt 10 miljonu parakstu, kas atbilstu Ungārijas iedzīvotāju skaitam. Viņi ir griezušies ar lūgumu pēc atbalsta arī no latviešu puses. Valde nolēma iet ungāriem palīgā viņu izmisīgajā brīvības cīņā un uzsākt parakstu vākšanu latviešu sabiedrībā. Atbilstīgi formulāri jau saņemti un tiecīgi aizsūtīti. Atsaucība esot bijusi liela. Līdz šim parakstījušies ap 600 latviešu. Valde plaši pārrunāja 18. novembrī gadināmo tautiešu jautājumu un izraudzīja kandidātus no Toronto un Londonas, Ont., organizāciju iesniegumiem. Šie tautieši tiks aicināti uz svētku aktiem Toronto un Londonā, kur tiem tiks sviniģi paziņots valdes lēmums.

18. novembra ricības komitejas priekšsēdis ziņoja, ka valsts svētku svinību Toronto priekšdarbi veikti sekmīgi. Tā kā Toronto ir Kanadas latviešu galvas pilsēta un savās robežās skaita vismaz pusi no visas Kanadas latviešiem, torontiešu pienākums ir valsts svētku svinības šeit rikot kā centrālās, ielūdzot tanīs Kanadas politiskās un kultūras dzīves vadītājas personas. Tas šogad darīts ļoti plašā apmērā, un jau tagad saņemti ļoti daudz piedalīšanās pieteikumi. Cik zināms, arī citās vietās Kanadā tautieši rosīgi gatavojas valsts svētku atzīmēšanai.

LNAK valde griezusies ar rakstu pie lielāko Kanadas laikrakstu redakcijām, aizrādot, ka diezgan daudz mūsu lielāko sarīkojumu laikrakstos vai nu tiek noklusēti, vai arī ļoti trūcīgi atreferēti.

18. NOVEMBRA SVINĪBAS TORONTO

Lai gūtu tuvāku ieskatu par valsts svētku svinību norisi Toronto, mūsu korespondents apmeklēja svinību ricības komitejas priekšsēdi J. Niedru, kas paskaidroja sekojošo:

Toronto dzīvojošie tautieši ļoti labi apzinās savu Kanadas latviešu galvas pilsētas iemītnieku stāvokli, tāpēc 18. novembra, mūsu lielākās nacionālās svētku dienas pienācīgai atzīmēšanai ir rūpīgi gatavojušies. Valsts svētku svinības šogad notiks tieši 18. novembrī, plkst. 8.00 vakarā, Central Technical School auditorijā, Harbord un Lippincott ielu stūrī (ieeja no Harbord ielas). Šīs bija plašākās un piemērotākās telpas, ko šogad varējām dabūt. Kā zināms, ar lielākām sarīkojumu telpām Toronto ir samērā trūcīga.

Svinības sadalīsies svētku aktā un koncertā. Svētku runu teiks viesis no Bostonas, ASV, plkv. Arturs Galindoms, bij. Latvijas armijas pirmās vienības — Studentu rotas, vēlāk bataljona komandieris. Bez tam svētku dalībniekus uzrunās LNAK valdes priekšsēdis V. Upeslācis, Toronto pilsētas galva N. Filips, Kanadas federālās un provinces valdību pārstāvji, kā arī kaimiņu tautu, igauņu un lietuviešu, reprezentanti. Notiks brīvības cīnītāju godināšana un par Latviju mirušo piemiņa. Svētkos bez minētiem piedalīsies daudzi Kanadas politiskās un kultūras dzīves vadītāji, draudzīgo etnisko grupu pārstāvji un, cerams, lielā skaitā arī mūtu tautieši. Akta noslēgumā paredzēta mūsu pilsētas aktivāko un nacionāli atsaucīgāko tautiešu godināšana.

Koncerta daļa šogad būs sevišķi bagāta. Tanī piedalīsies viena no mūsu pašreiz redzamākām dziedonēm, viešņa no Anglijas — reālā dziedās tenors Voldemārs Salna no Čikagas. Klavieru pavadījums igauņu pianistes Dagmaras Kokkeres. Ieeja svētku koncertā — $2.-, skolēniem un studentiem ieeja pret programmām. Valsts svētku atceres aktu koncertu rīko Latviešu organizāciju padome. Dziedonis V. Salna nākošā dienā dziedās Sv. Pāvila latviešu draudzes dievkalpojumā Presbiteriāņu baznīcā. Pie klavierēm pianiste Dagmare Kokkere.

◎ 18. novembra svinības Montreālā ievadīs dievkalpojums - koncerts Trīsvienības latviešu draudzē 18. novembra vakarā, plkst. 6.00, 4345 Marcil Ave., Jāņa ev. - lut. baznīcā. Dziedās Montreālas vīru koris Junda, Daumanta Vītola vadībā. Spredikos mācītājs A. Voitkus. k

DV KV IZDOTĀS ZIEMSVĒTKU KARTĪTES

izsūtītas visām DV nodaļām un kopām pēc pag. gada sadalījuma. Viena komplekta cena $1.25, atsevišķa kartīte, ar piemērotu aploksni, maksā 15¢.

A. Kvēps,
DV Kanadas valdes Aprūpes daļas vad.

NO RUNĀM PIE DARBIEM

Ir ļoti patikami un iepriecinoši lasīt par latviešu pretkomūnistisko darbinieku aktivitāti Kanadā, un jo sevišķi mani iepriecināja Hamiltonas DV nodaļas rosība, kas varētu būt par priekšzīmi ne tikai pārējām DV nodaļām Kanadā, bet jo sevišķi Toronto latviešu saimei un Latviešu informācijas centram Kanadā. Dzird gan šeit varenas runas, sanāksmes un to atreferējumus presē, bet darbība, liekas, noslīkusi šo runu plūdos. Saprotams, ir arī atsevišķi izņēmumi no atsevišķu personu puses. Šīs personas, jeb t. s. „trakie" ne retums ir pierādījuši savu esamību pretkomūnisma frontē, ziedodami savu brīvo laiku pēc grūtas darba dienas, ziedodami savu veselību un personīgos līdzekļus, un tādējādi uzupurēdamies, ir, varbūt, šodien paši neapzinādamies izveidojuši t. s. vientuļo cinītāju kultu. Šie tautieši ir reti sastopami runas viru rindās, jo, kā viņi paši izsakās, tiem neatliekot laika sapņu un nereālu runu pasaulei. Pēc mānām domām būtu pienācis laiks latviešu sabiedrības vadošām personām Toronto atstāt šo sapņu un runu pasauli un kopā ar šiem vientuļiem cīnītājiem iziet ielās un cīnīties par ideāliem, kuriem mēs ticam, atstājot prezes slejas nākotnē ne runu, bet darba atreferējumiem.

Cik esmu informēts, tad citās Kanadas pilsētās latviešu grupas jeb tikai atsevišķi cilvēki pierādījuši sevi cīņā pret komūnismu jau vairākkārtēji, nemaz jau neminot Londonu, Ont., kur, ja varētu teikt, ir izveidojies latviešu pretkomūnisma kodols, tāpat Sadberijā, Vinipegā, Niagarā, kur grupas jeb atsevišķi tautieši ir devuši nepatīkamus dzēlienus pretējai pusei. Tāpat, pieņemams, citās vietās, par kurām trūkst informācijas, jeb vienkārši šie cīnītāji nevēlas pretendēt uz preses „goda slejām".

Šī vēstule nav domāta mūsu sabiedrisko darbinieku jeb centrālo organizāciju nomelnošanai jeb nonievāšanai, par to nav domāts, ne arī uz to cerēts, bet šīs vēstules saturs ir balstīts uz viegli pierādāmiem un neapgāžamiem faktiem, kas pa daļai ir arī zināmi visparējai sabiedrībai. Diemžēl, prese līdz šim nav veltījusi pietiekamu ievērību šiem faktiem, un būtu pienācis laiks ar tiem iepazīstināt visparējo sabiedrību. Ir pienācis laiks saskatīt kļūdas ikkatram un pakļauties objektīvai paškritikai, reizē mācoties no tām nākotnē. Sai sakarībā kā ieteikumu „Latvijai Amerikā" gribu veltīt, avīzes korespondentiem apmeklēt un intervēt šīs grupas jeb atsevišķus cīnītājus, jo sevišķi Londonā, no kuras arī nāca ideja, kuras ierosmē Baltijas tautu federācijas delegācija dabūja viziti pie Kanadas valdības 1960. gada vasarā.

Pro Patria

Toronto DV nodaļas gada dienā godināja organizācijas pirmos darbiniekus K. Purmali un T. Krūku. Uzņēmumā no kr.: pirmais nodaļas pr-ks K. Purmalis, vanadžu organizētāja T. Krūka un zemes valdes pr-ks R. Epneris. Otrā rindā pašreizējais priekšsnieks R. Puriņš.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

I. Andrejsons C. L. U.
41 MUIRCREST DRIVE,
DON MILLS, ONT. — HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

PATEICĪBU

izsakām visiem, kas atbalstīja un kuplināja DV Toronto nodaļas gada svētku labo izdošanos. Sevišķi sirsnīgs paldies Viestura viru kora Toronto vienībai, diriģentam un dziedātājam J. Baruša kungam, S. Ancāna kundzei un pianistei I. Gruznas jaunkundzei.

Ziedus programmas izpildītājiem un zāles dekorēšanai dāvāja puķu veikals Venus, par ko īpašniecei A. Putniņa kundzei mīļš paldies.

DV Toronto nodaļas valde.

ĒRIKAS FREIMANES PIEMINAI

Šā gada 16. novembrī paiet 50 gadu, kopš dzimusi, nu jau Aizsaules dārzos aizgājusī, komponiste un koŗu diriģente Ērika Freimane.

Īss gan bija mākslinieces mūžs, bet karstā sirds, stiprā griba un lielā darba mīlestība viņu vadījusi pretim viņas dzīves piepildījumam un mērķim — koŗu diriģēšanas mākslai.

Toronto latviešu saimei un visiem dziesmu draugiem viņa šodien vēl mīļā atmiņā.

Gaišā atmiņu mirdzumā viņa dzīvo Dainas koŗa vidū, un šis atmiņu mirdzums ir ceļa rādītājs koŗa turpmākām gaitām.

Viņa dzīvo atmiņā arī kā I un II latviešu dziesmu svētku Kanadā virsdiriģente.

Viņas noteiktais un nemaldīgais diriģēšanas veids un pret dziedātāju pulku lūgšanā pacelātās rokas, bija ieroči, ar kuriem viņa uzvarēja un saliedēja dažādos koŗus lielā košā skanošā kopkorī. Sen izskanējis Ērikas Freimanes diriģētais „Jāņu vakars", un pati diriģente aizgājusi, jāņugunīm dziestot, atstājot aiz sevis gaišu mirdzumu.

edze.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

18. novembrī — Latvijas valsts svētku akts Centrālā tehniskuma (Harbord un Lippincott ielu stūrī).
22. novembrī, plkst. 8 vakarā — etnisko grupu sarīkojums ar ministru prezidenta J. Difenbēkera piedalīšanos, Queen Elizabeth Hall — CNE parkā.
22. novembrī — Martas MacVicar, Kārļa Šūnas un Jura Ciruļa dziesmu (J. Poruks, T. Ķeniņš) un āriju vakars Sv. Barnaba baznīcas zālē.
25. novembrī — Vašingtonas teātŗa viesizrāde.
30. novembrī — tenora V. Salnas koncerts Koncertapvienības sarīkojumā.
2. decembrī — Irmas Kajakas - Ķeniņas Ritmikas un plastikas skolas 10 gadu svētku sarīkojums, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
2. decembrī — Toronto Latviešu kopiņu vienības tradicionālais Adventa vakars Columbus zālē.
2. dec. — Kāŗa skolas dibināšanas atceres balle, Park Plaza Hotel.Latviešu virsnieku apvienības sarīkojums.
2. decembrī, no plkst. 11.00 rītā līdz 6.00 vakarā Sv. Trisvienības baznīcas sanāksmju telpās, 619 Sherbourn St., Tradicionālais Latviešu tirdziņš - bazārs.
8 decembrī — TLB dāmu komitejas Balle — Ziemas ieskaņas Ungāru zālē, 245 College St.
9. decembrī — skautu un gaidu kopīga eglīte Sv. Andreja baznīcā.
6. janvārī — plkst. 4 p.p. strēlnieku un Kurzemes cīnītāju Ziemsvētku kauju atceres salidojums Saulainē.
20. janvārī — tradicionālā preses balle Kolumbus zālē.
10. februārī — Gaujas gaidu un Rigas skautu vienības gada svētki Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
10. februārī — viru koŗa Viesturs koncerts un balle U.N.F. zālē.
15. februārī — Hermaņa Godesa klavierkoncerts Koncertapvienības sarīkojumā.

LATVIEŠU APRIŅĶĪ

18. novembrī — valsts svētku atceres svinības ar sekojou groziņu vakaru, Latviešu lauks. b-bas sarīkojumā, notiks Šelburnas Leģiona zālē, plkst. 8 vakarā.

HAMILTONĀ

Piektdienu vakaros — kabarē, 16 Queen. N.
18. novembrī — Lāčplēšu un Latvijas valsts dibināšanas dienu atcere un Dziesmu svētku atskaņas.

SV. KATERĪNES

26. nov. — Daugavas vanadžu kopa, plkst. 3 p.p. rīko Ziemsvētku tirdziņu Atlanta klubā.
30. dec. — Daugavas vanadžu kopa rīko Vecgada balli, plkst. 7.30 vak. Prudhomme viesnīcas Kristalla zālē.

KANADĀ

TORONTO

◎ Gaujas gaidu un Rigas skautu vecāku sapulce trešdien, 15. novembrī, plkst. 8.00 vakarā, Sv. Andreja b-cas telpās.

◎ Māc. A. Briedis salaulājis Kārli Postreiteri un Moniku Belsonu.

SELBURNĀ

● Valsts svētku akts notiks sestdien, 18. novembrī, plkst. 8.00 vakarā, Šelburnas Leģiona zālē. Akta svētbrīdi vadīs māc. A. Briedis. Svētku runu teiks Toronto latviešu kreditsabiedrības valdes pr-dis A. Svenne. Māksliniecisķā programmā piedalās baritons P. Geistauts un pianiste M. Tütere.

HAMILTONĀ

◎ 21. oktobrī Trīsvienības baznīcā māc. E. Pavasars salaulāja Andreju Zaķi un Andu Rūtu Apeni.

KIČENERĀ

◎ Mācītājs Kārlis Kampe pag. svētdienā kristīja Dainu Ivonni Ozols, Jāņa un Evelīnes meitu, kā arī Bernhardu Andri Karnupi, Bernharda un Valentīnes dēliņu.

MONTREALA

◎ Trīsvienības draudzes dāmu komitejas rīkotais bazārs, kas notika oktobŗa mēneša beigās Viktorijas halles zālē, bija ne tikai labi apmeklēts (250 cilvēku), bet deva arī neredzētus un necerētus panākumus. Kopējie ienākumi bija $1.306.-, bet tīrā peļņa — $1015,-. Visā latviešu kolonijas pastāvēšanas laikā tāds atlikums vēl nav bijis ne no viena sarīkojuma. Dažas dienas vēlāk, kad satiku dāmu komitejas pr-ci N. Baumani, viņa smaidot teica: „Tiešām apbrīnojami, ar kādu prieku cilvēki tērējās, zinādami, ka atlikums paliek viņu draudzei. Redziet, mēs katru gadu augam, un ar ienākumiem esam ļoti, ļoti apmierinātas."

Bazārā bez daudziem tautiskiem rokdarbiem bija arī L. Treimanes keramikas izstrādājumi un daudz dažādu praktisku piederumu. Dažādība bija tiešām liela. Loterijas biļetes maksāja 25 centus. Raženi darbojās mērķi šaušana, laimes aka un draudzes dāmu komitejas pārstāvētais un vaditais boles galds ar uzkožamiem.

◎ Trīsvienības draudzes teātŗa trupa š. g. 28. oktobrī viesojās māc. A. Langes Miera draudzē Otavā, kur izrādīja A. Voitkus farsu „Bērnkopība". Tur autors apskata bērnu audzināšanu un tās dažādās problēmas šīsdienas modernos laikos. Asprātīgi uzrakstītais farss otaviešus izsmidināja līdz asarām un deva Miera draudzes rīkotājiem labu atlikumu.

◎ Trīvienības draudzes māc. A. Voitkus nokristījis Kristīnu Marutu Ortmani, Valža un Ineses meitiņu.

◎ Latviešu gleznotāja K. Dekšņa darbu skate, kas notika Trīsvienības draudzes namā, bija labi apmeklēta un no 22 izstādītiem darbiem šeit palika 7.

◎ Latvijas valsts dibināšanas atceres sarīkojums, svinīgs akts-koncerts, notiks š. g. 18. novembrī, Viktorijas halles lielajā zālē, 4626 Sherbrooke St. West. Sākums plkst. 8 vakarā. Svētku runu apsolījies teikt bij. Latvijas valstsvīrs un tagadējais Komitejas Latvijas brīvībai locekļis Ādolfs Klīve no Ņujorkas, bet koncerta daļā pirmo reizi Montreālā dziedēs tenors Voldemārs Salna no Čikagas. Klavieru pavadījums igauņu pianistes Dagmaras Kokkeres. Ieeja svētku koncertā — $2.-, skolēniem un studentiem ieeja pret programmām. Valsts svētku atceres aktu koncertu rīko Latviešu organizāciju padome. Dziedonis V. Salna nākošā dienā dziedās Sv. Pāvila latviešu draudzes dievkalpojumā Presbiteriāņu baznīcā. Pie klavierēm pianiste Dagmare Kokkere.

◎ 18. novembŗa svinības Montreālā ievadīs dievkalpojums - koncerts Trīsvienības latviešu draudzē 18. novembŗa vakarā, plkst. 6.00, 4345 Marcil Ave., Jāņa ev. - lut. baznīcā. Dziedās Montreālas vīru koris Junda, Daumanta Vītola vadībā. Spredikos mācītājs A. Voitkus. k

SV. KATARĪNĒS

◎ Latvijas valsts dibināšanas svētkus šejienes un Niagaras latvieši šogad svinēs Sv. Katarīnēs svētdien, 19. novembrī. Tos plkst. 3.30 p. p. ievadīs svinīgs dievkalpojums ev. - lut. Kristus baznīcā, 140 Russell Ave. Dievkalpojumu noturēs draudzes mācītājs Jānis Prauliņš, to ar dziesmām kuplinās brīvmāksliniece Maija Plostniece - Zemīte (soprāns) un draudzes ērģelnieks brīvmākslinieks Imants Sakss.

Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē laicīgs svētku akts, ko atklās latviešu organizāciju reprez. pārstāvis P. Vasariņš. Svētku runu teiks LNAK padomes pr-dis prof. A. Dreimanis. Dziedās viru koris Viesturs diriģentes L. Albertiņas vadībā.

Sv. Katarīnes un Niagaras latvieši sirsnīgi lūgti piedalīties 18. novembŗa svētkos. **Gr.**

VALTERA ZIEDIŅA SPIESTUVE
GREENWOOD PRINTERS

Izpilda augstas kvalitātes drukas darbus latviešu valodā /Letterpress - Offset/. Mūsu darbus atzinīgi vērtējuši daudz latvieši un organizācijas A. S. V. un Kanadā. Ja Jūsu problēma, kur iespiest drukas darbus, kā piem.: vizītkartes, iesvētību, kāzu, jubileju, organizāciju sarīkojumu un cita veida sarīkojumu/ ielūgumus, programmas, aploksnes, vēstuļu papīru, katalogus, brošūras, kam kvalitatē jāatbilst šī kontinenta prasībām, lūdzam rakstīt: Greenwood Printers, 218 Greenwood Ave., Toronto 8, Canada. Telefons: 465-8646. Pasūtinājumiem no A. S. V. "Air Mail Parcel Post".

LATVIJAS VALSTS SVĒTKU AKTS UN KONCERTS

TORONTO notiks 18. NOVEMBRĪ, PLKST. 8.00 VAKARĀ, CENTRAL TECHNICAL SCHOOL AUDITORIJĀ.

Svētku runu teiks bij. Studentu rotas komandieris plkv. A. GALINDOMS no Bostonas.

Koncertā piedalīsies dziedātājas: G. TRĒZIŅA (mecosoprāns), A. KALNIŅA (soprāns); pianists A. OZOLIŅŠ un Toronto 1. ev. - lut. draudzes koris A. PURVA vadībā; ērģeļu solo A. ŠTROMBERGS, klavieru pavadījumi: M. ARATA un E. TIMERMANE - OZOLA.

Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

Penn

"71" UNDE

Ērta valkāšana, labi tur siltumu, viegli mazgājama ziemas apakšveļa, pagatavota no dabiskiem merino fabrikātiem. Pilnīga labsajūta par pieņemamām cenām — nepārspēta, vērtīga apakšveļa: krekli, kombinētā apakšveļa, vīriešiem un zēniem.

SLAVENS
kopš 1868.

71-FO-7

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5910 VICTORIA AVE., APT. 14.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

I. Andrejsons C. L. U.
41 MUIRCREST DRIVE,
DON MILLS, ONT. — HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

PATEICĪBU

izsakām visiem, kas atbalstīja un kuplināja DV Toronto nodaļas gada svētku labo izdošanos. Sevišķi sirsnīgs paldies Viesturа vīru korа Toronto vienībai, diriģentam un dziedātājam J. Baruša kungam, S. Ancāna kundzei un pianistei I. Gruznas jaunkundzei.

Ziedus programmas izpildītājiem un zāles dekorēšanai dāvāja pulku veikals Venus, par ko īpašniece A. Putniņa kundzei mīļš paldies.

DV Toronto nodaļas valde.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

18. novembrī — Latvijas valsts svētku akts Centrālā tehnikuma (Harbord un Lippincott ielu stūrī).
22. novembrī, plkst. 8 vakarā — etniskō grupu sarīkojums ar ministru prezidenta J. Difenbēkera piedalīšanos, Queen Elizabeth Hall — CNE parkā.
22. novembrī — Martas MacVicar, Kārļa Šūnas un Jura Cirula dziesmu (J. Poruks, T. Keniņš) un ārija vakars Sv. Barnaba baznīcas zālē.
25. novembrī — Vašingtonas teātra viesizrāde.
30. novembrī — tenora V. Salnas koncerts Koncertapvienības sarīkojumā.
2. decembrī — Irmas Kajakas - Keniņas Ritmikas un plastikas skolas 10 gadu svētku sarīkojums, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
2. decembrī — Toronto Latviešu katoļu vienības tradicionālais Adventa vakars Columbus zālē.
2. dec. — Kara skolas dibināšanas atceres balle, Park Plaza Hotel.Latviešu virsnieku apvienības sarīkojums.
2. decembrī, no plkst. 11.00 rītā līdz 6.00 vakarā Sv. Trisvienības baznīcas sanāksmju telpās, 619 Sherbourn St., Tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš - bazārs.
8. decembrī — TLB dāmu komitejas Balle — Ziemas ieskaņas Ungāru zālē, 245 College St.
9. decembrī — skautu un gaidu kopīga eglīte Sv. Andreja baznīcā.
6. janvārī — plkst. 4 p.p. strēlnieku un Kurzemes cīnītāju Ziemsvētku kauju atceres salidojums Saulainē.
20. janvārī — tradicionālā preses balle Kolumbus zālē.
10. februārī — Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienības gada svētki Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
10. februārī — viru korа Viesturs koncerts un balle U.N.F. zālē.
15. februārī — Hermaņa Godesa klavierkoncerts Koncertapvienības sarīkojumā.

LATVIEŠU APRIŅĶI

18. novembrī — valsts svētku atceres svinības ar sekojou groziņu vakaru, Latviešu lauks.
b-bas sarīkojumā, notiks Selburnas Leģiona zālē, plkst. 8 vakarā.

HAMILTONĀ

Piektdienu vakaros — kabarē, 16 Queen. N.
18. novembrī — Lāčplēšu un Latvijas valsts dibināšanas dienu atcere un Dziesmu svētku atskaņas.

SV. KATERĪNES

26. nov. — Daugavas vanadžu kopa, plkst. 3 p.p. rīko Ziemsvētku tirdziņu Atlanta klubā.
30. dec. — Daugavas vanadžu kopa rīko Vecgada balli, plkst. 7.30 vak. Prudhomme viesnīcas Kristalla zālē.

CERTS
dzes koris A. PURVA vadībā;
ātīgiem ziedojumiem.

Baltijas tautu federācija

Baltijas tautu federācijas darbinieku sanāksmē 20 ieradušos delegācijas locekļu vidū redzēja arī latviešu delegācijas vad. A. Svenni, loc. V. Upeslāci, J. Niedru, A. Lūsi, O. Brenķi, I. Andrejsonu un U.Uisku. Sanāksmes prezidijā darbojās federācijas pr-dis H. Kullango, kas sanāksmi arī vadīja, un sekr. E. Ounpuu. Visu atzinību guva LNAK pr-ža V. Upeslāča referāts par pašreizējo politisko situāciju un apspiestās Baltijas stāvokli, nākotnes izredzēm un mūsu uzdevumiem. Referents uzsvēra vietējās vides jaužu izpratni par mūsu likteni un viņu nostāju pret krievu imperiālismu. Viņš norādīja uz apstākļiem, kādus veikli izmanto ienaidnieks, un redzamu šejienes augstāku sabiedrisku darbinieku naivitāti. Runātājs ieteica meklēt ciešāku kontaktu ar valdības pārstāvjiem un inteliģenci, meklēt personīgu saskari ar Kanadas sabiedrības redzamākām personām un aktīvi darboties līdz tuvējo federālā parlamenta vēlēšanu kampaņā, uzturot ciešu saskari ar kandidātiem, kas cenšas izprast mūsu likteni. Viņš norādīja, ka mēs pārāk maz maksājam mūsu nacionālo interešu pasākumu sekmēšanai, vairāk līdzekļi veltāmi informācijas un propagandas darbam. Lai gūtu labākas iespējas piekļūt šejienes preses izdevumiem, radio un TV, ir nepieciešams mūsu tautu jauno akadēmiķu kadrs, kas izglītojušies šejienes žurnālistikas laukā. ASV latviešu jauno akadēmiķu saimē ir tikai 2 jaunās paaudzes žurnālistu, bet Kanadā tikai 1. Mums šodien nav svarīgi, kādu tiltu projektē jaunais inženieris Urugvajā vai Paragvajā, bet mūsu interesēs pašreiz ir aktuāla problēma, lai jauno inženieru iesaistītu aktīvi Brīvības tilta celšanā, teica V. Upeslācis. Sekojošās diskusijās lietuviešu pārst. Dr. M. Anysas norādīja, ka pašreiz krievu bumbu izmēģinājumi sacēluši naidīgu noskaņu arī daudzos no tiem, kas agrāk klusēja vai pat simpatizēja. Runātājs ieteica aktīvāk uzstāties presē pret ebreju rabīna Feihberga nostāju. Šejienes preses noraidījuma gadījumā pievērsties privātu vēstuļu rakstīšanai sarkanajam rabīnam. V. Upeslācis ieteica šādiem gadījumiem izmantot arī īpašas propagandas rakstura grāmatas.

Igauņu pārstāvis E. Veidenbaums uzsvēra nepieciešamību aktivizēt un rast ciešāku kontaktu ar šejienes presi, radio un televīziju, kas mūsu likteņa pareizam apgaismojumam dotu daudz lielākus panākumus.

Māc. A. Lūsis norādīja uz komūnistu iepludināto literatūru šejienes bibliotēkās. Grāmatu bojāšana vai iznīcināšana aizliegta ar likumu, bet, grāmatu paņemot „lasīšanai", iederētos tajā pievienot attiecīgu pretpadomju propagandas materiālu.

Runātājs izteica kritiku un arī nožēlu par federācijas nespēju darīt ko vairāk pretpadomju propagandas laukā, kam galvenokārt par iemeslu ir materiālo līdzekļu trūkums.

Viņš norādīja, ka $20.000,- vai arī voirāk nebūtu pārāk liela summa Baltijas tautu trimdinieku brīvības ideāļu dēļ, un izteica domu par brīvības ciņu pieminas celtnes ideju. Tā būtu ceļama iepretim padomju sūtniecībai Otavā, kā simbols komūnisma varas upuriem, kas gājuši bojā brīvības ideāļu dēļ Stalina un Chruščeva laikā.

J. Niedra ieteica izmantot iespējas un piedalīties šejienes skolās ar referātiem vai lekcijām, tā iepazīstinot šejienes jaunatni ar komūnisma varas izrīcībām un mūsu tautas likteni.

Lai sekmīgāk cīnītos pret ienaidnieku, etniskām grupām panākams ciešāks kontakts un jāsadarbojas arī ar poļu tautības trimdiniekiem, kas nereti vēl raida baltiešiem nepamatotus pārmetumus par nacistu atbalstīšanu pēdējā karā. Tāpat panākama Baltijas tautu diskriminēšanas izbeigšana no ebrēju tautas puses.

H. Kullango iepazīstināja ar nodomu par Baltijas tautu federācijas nodaļu organizēšanu citos baltiešu tautu centros Kanadā, kā Montreālā, Hamiltonā, Vinipegā, Otavā u. c.

Tuvāku ieskatu par iecerēto federācijas nodaļu uzdevumiem un tiesīgumu deva V. Upeslācis un J. Niedra. Sanāksme vienprātīgi atzina, ka Baltijas tautu federācija Kanadā ar centru Toronto ir tiesīga jaunu nodaļu organizēšanai un uzdeva prezidijam iespējami tuvākā laikā uzsākt priekšdarbus, stājoties sakaros ar attiecīgo centru nacionālo komiteju vadītājiem. Nolēma nāk. gada sākumā sasaukt Baltijas tautu federācijas konferenci ar jauno nodaļu darbinieku piedalīšanos.

Lietuviešu pārstāvis J. Simanovicius informēja par kādas pretkomūnistu organizācijas grupas Bafalo izdoto deklarāciju un piedāvājumu viesoties ar pretkomūnistiskas filmas izrādi un referentiem Toronto. Nolēma piedāvājumu iedzīvināt un attiecīgajā izrādē aicināt iespējami daudz kanadiešu draugu.

Sakarā ar Kanadas premjēra J. Difenbēkera viesošanos 22. novembrī, Toronto, etnisko grupu sarīkojumā, uzdeva prezidijam sagatavot memorandu premjēram un panākt federācijas delegācijas audienci. Premjēra uzturēšanās laiks Toronto ir ierobežots, kādēļ arī tuvākas pārrunas par apspiesto tautu likteni kopīgā sanāksmē nebūs iespējamas.

Pārrunāja ukraiņu trimdinieku vadības aicinājumu etnisko grupu pārstāvjiem decembra mēnesa sākumā pulcētiės sanāksmē Nujorkā, kopīga iesnieguma izstrādāšanai Apvienotām Nācijām koloniālisma jautājumā. Par LNAK viedokli informēja J. Niedra, norādot, ka tā ierosinājumu atbalsta. Daži runātāji norādīja, ka šāda sanāksme ir paralēlisms ar Apspiesto nāciju darbību, bet tajā nav pārstāvētas visas apspiesto tautu etniskās grupas, kādēļ atzina, ka etnisko grupu pārstāvju sanāksme Nujorkā sekmējama, saskaņojot pieņemtos atzinumus ar Apspiesto tautu asamblejas prezidiju.

Federācijas darbinieku sanāksme noritēja labas sadarbības zīmē.

O. K.

MAZAS PIEZĪMES PAR ŅUJORKIEŠIEM

Nevarētu teikt, ka latviešu mākslinieki Ņujorkā nedzīvotu līdz atomu laikmetam. Viņu domas par mākslinieku uzdevumiem vai izpildījumiem ir revolūcionāras, bet šim laikmetam raksturīgas.

Glezniecībā būtu redzams ne vien uzzīmētais priekšmets, bet arī smarža. Ja glezna redzama roze, vajaga arī rožu smaržu, tāpat citām puķēm, augļiem vai priekšmetiem.

Rakstnieka Nikolaja Kalniņa uzskats ir, ka nākotnē rakstnieks vairs nerakstīs grāmatas, bet savus darbus ierunās skaņu platēs vai lentēs. Vairs nebūs grāmatu cienītāju, bet rakstnieka balss cienītāji. Citi gan šīs domas apšauba, jo grāmatas drukāšot vienmēr, kaut vai tādas par „kvartu", ko pēc izlasīšanas aizsviež. Pirmos mēģinājumus šini virzienā jau izdarījis kritiķis Vitauts Kalve, kas savu balsi izmēģinājis skaņu lentē. Pēc klausītāju vērtējuma, skanot labi. Pēc laikrakstu ziņām Kanadā dabūjamas 45 apgriezienu mūzikas skatu kartes, bet tādas vēl neesmu redzējis ASV.

Liekas, ka jauninājumus mūzikā visdrīzāk ienesis čellists Dzidris Treimanis. Viņš nākamā gadā iecerējis koncertu ne vien čellam klavieru pavadījumā, bet koncerta laikā lietošot skaņu lenti ar dabīgiem trokšņiem. Koncerta galvals sākšoties ar skaņu lentes trokšņu uzņēmumu, kur pats čellists nospiedīšot atskaņotāja pogu. Tomēr, nav atrasts komponists, kas šādu darbu komponētu.

Grāmatas, ko Ņujorkā vēl drukās arī nākotnē, un lielā skaitā, ir telefona abonentu saraksti. Katrā no Ņujorkas 5 rajoniem ir atsevišķa telefona grāmata, liduma ziņā apmēram tāda, kādi to drukāja Latvijā pa visu valsti. Visbiezākais sējums ir Manhatenā, jo te koncentrēti lielākā daļa Ņujorkas uzņēmumu un biroju, pie kam daudziem ir vairāki telefoni. Bez tam Longailendā vēl ir divas telefona grāmatas, un katrā apriņķi vēl pa vienam. Viss tas kopā iztaisa ap 10 telefona grāmat. Šajā lielajā sarakstā sastopami arī latviešu vārdi, gan pilnīgi latviski ar latviskāru galotnēm, gan latviešu vārdi bez galotnēm, vai arī amerikānizēti latviešu tautības uzvārdi. Bet notiek arī, ka amerikāņi pieņēmuši latviski skanošus vārdus, tikai pievienot atklājas, ka

(Nobeigums 8. lpp.)

JĀŅA PORUKA ATCERE ŅUJORKĀ

Neparasti liels apmeklētāju skaits bija pulcējies Jāņa Poruka 90. dzimšanas dienas atcerē rītā 5. novembrī Pikadilli viesnīcas telpās, Ņujorkā. Sarīkojumu organizēja Latviešu humānitāro zinātņu asociācija, studentu korporācija Selonija un Ņujorkas latviešu organizāciju padome. Rīkotāji bija apmierināti par apmeklētāju skaitu, klausītāji par sniegto programmu, kas bija īsa, kodoliga un interesanta.

Sarīkojumu ievadīja Dr. P. Norvila uzruna, kurā viņš norādīja, ka Druvienas lielceļus nomainījis iepludināto literatūru šejienes bibliotēkās. Grāmatu bojāšana vai iznīcināšana aizliegta ar likumu, bet, grāmatu paņemot „lasīšanai", iederētos tajā pievienot attiecīgu pretpadomju propagandas materiālu.

Runātājs izteica kritiku un arī nožēlu par federācijas nespēju darīt ko vairāk pretpadomju propagandas laukā, kam galvenokārt par iemeslu ir materiālo līdzekļu trūkums.

Viņš norādīja, ka $20.000,- vai arī voirāk nebūtu pārāk liela summa Baltijas tautu trimdinieku brīvības ideāļu dēļ, un izteica domu par brīvības ciņu pieminas celtnes ideju. Tā būtu ceļama iepretim padomju sūtniecībai Otavā, kā simbols komūnisma varas upuriem, kas gājuši bojā brīvības ideāļu dēļ Stalina un Chruščeva laikā.

J. Niedra ieteica izmantot iespējas un piedalīties šejienes skolās ar referātiem vai lekcijām, tā iepazīstinot šejienes jaunatni ar komūnisma varas izrīcībām un mūsu tautas likteni.

Lai sekmīgāk cīnītos pret ienaidnieku, etniskām grupām panākams ciešāks kontakts un jāsadarbojas arī ar poļu tautības trimdiniekiem, kas nereti vēl raida baltiešiem nepamatotus pārmetumus par nacistu atbalstīšanu pēdējā karā. Tāpat panākama Baltijas tautu diskriminēšanas izbeigšana no ebrēju tautas puses.

H. Kullango iepazīstināja ar nodomu par Baltijas tautu federācijas nodaļu organizēšanu citos baltiešu tautu centros Kanadā, kā Montreālā, Hamiltonā, Vinipegā, Otavā u. c.

Tuvāku ieskatu par iecerēto federācijas nodaļu uzdevumiem un tiesīgumu deva V. Upeslācis un J. Niedra. Sanāksme vienprātīgi atzina, ka Baltijas tautu federācija Kanadā ar centru Toronto ir tiesīga jaunu nodaļu organizēšanai un uzdeva prezidijam iespējami tuvākā laikā uzsākt priekšdarbus, stājoties sakaros ar attiecīgo centru nacionālo komiteju vadītājiem. Nolēma nāk. gada sākumā sasaukt Baltijas tautu federācijas konferenci ar jauno nodaļu darbinieku piedalīšanos.

Lietuviešu pārstāvis J. Simanovicius informēja par kādas pretkomūnistu organizācijas grupas Bafalo izdoto deklarāciju un piedāvājumu viesoties ar pretkomūnistiskas filmas izrādi un referentiem Toronto. Nolēma piedāvājumu iedzīvināt un attiecīgajā izrādē aicināt iespējami daudz kanadiešu draugu.

Sakarā ar Kanadas premjēra J. Difenbēkera viesošanos 22. novembrī, Toronto, etnisko grupu sarīkojumā, uzdeva prezidijam sagatavot memorandu premjēram un panākt federācijas delegācijas audienci. Premjēra uzturēšanās laiks Toronto ir ierobežots, kādēļ arī tuvākas pārrunas par apspiesto tautu likteni kopīgā sanāksmē nebūs iespējamas.

Pārrunāja ukraiņu trimdinieku vadības aicinājumu etnisko grupu pārstāvjiem decembra mēnesa sākumā pulcētiės sanāksmē Nujorkā, kopīga iesnieguma izstrādāšanai Apvienotām Nācijām koloniālisma jautājumā. Par LNAK viedokli informēja J. Niedra, norādot, ka tā ierosinājumu atbalsta. Daži runātāji norādīja, ka šāda sanāksme ir paralēlisms ar Apspiesto nāciju darbību, bet tajā nav pārstāvētas visas apspiesto tautu etniskās grupas, kādēļ atzina, ka etnisko grupu pārstāvju sanāksme Ņujorkā sekmējama, saskaņojot pieņemtos atzinumus ar Apspiesto tautu asamblejas prezidiju.

Federācijas darbinieku sanāksme noritēja labas sadarbības zīmē.

O. K.

DV CV LOCEKLIS FRICIS KURSIETIS 50-GADNIEKS

Daugavas Vanagu centrālās valdes un Daugavas Vanagu Fonda valdes loceklis Fricis Kursietis 20. novembrī atskatās uz 50 mūža gadiem. 1911. gadā dzimušais kurzemnieks savā laikā sagatavojies mācīta lauksaimnieka uzdevumiem, bet notikumu bangas viņu aiznesušas britu salās, — ķīmiķa un sabiedriska darbinieka gaitās. Draugi un līdzgaitnieki, ar labākām domām miglainajā Anglijas novembra dienā, steigs jubilāru atcerēties viņa trimdas mājvietā Korbijā.

Otrais pasaules karš Frici Kursieti piepulcējis kaprālim 15. divizijas Izlūku bataljona rindās. Bet kara Dievs nebija labvēlīgs; — gūsts Putlosā, tad uz Zēdelgemu . . . Beļģijā darbojies divizijas informācijas daļā, kā arī vadījis lauksaimniecības kursus un lasījis tur lekcijas. Viņš bijis arī Daugavas Vanagu dibinātāju pulkā un savai organizācijai paliecis uzticīgs visus gadus — sākumā Vācijā un no 1948. gada Anglijā, kur piedalījies DVF Bedfordas nodaļas dibināšanā.

Plašs darba lauks Kursietim pavērās ar ievēlēšanu DVF valdē 1951. gadā, kur nepārtraukti darbojas jau vienpadsmito gadu. Šeit jubilāram piecdesmito gadu sākumā piekrituši valdes priekšsēža vietnieka pienākumi, bet visu laiku vadījis saimniecības daļu. Tas pirmkārt nozīmējis viņa rūpes par DVF namu, klubu un grāmatnīcu Londonā. Šim darbam veltītas neskaitāmas dienas un allaž bijuši vajadzīgi arī stipri nervi. Ja šie pasākumi, par spīti dažādām vētrām, turpinājuši darboties, tad par to savs paldies pienākas Fricim Kursietim.

Jubilārs DV Fondu savā laikā pārstāvējis Baltijas padomē Londonā un ilgstoši to dara Latviešu mājas Almēlijā komitejā, bet šogad atkal Londonas Avīzes izdevēju kopā, kā arī vairākkārt DV CV sēdēs. Daudzreiz piedalījies nodaļu sarīkojumos, sanāksmēs runādams par idejiskiem un praktiskiem tematiem.

1960. gada septembrī DVF delegātu pilnsapulce Bedfordā F. Kursieti ievēlēja par DV CV locekli. Sekojošā CV sēdē viņam uzticēja CV kultūras nozares vadītāja amatu. Pēdējos gados kultūras nozare nepastāvēja, kas Kursietim nozīmēs jaunas takas meklēšanu. Kursietis uzņēmās arī iecerētās grāmatas „Daugavas Vanagu organizācija 15 gadōs" virsredaktora pienākumus.

Atzīmētais ir tikai nepilnīgs Friča Kursieša darbības skicējums DV organizācijā. Tikai pazinējs un vērotājs varēs nojaust, cik daudz ideālisma, uzņēmības un pūļu prasījuši darbi un darbiņi no Zēdelgēmas laikiem līdz šodienai. Cik tas nozīmējis atteikšanās uz personīgās dzīves lēses, — to vispilnīgāk būs sajutusi jubilāra dzīves biedre — vanadze, un abi mazie dēli.

Kā atzinības apliecinājumu DV CV Fricim Kursietim pērn piešķīra DV nozīmi zeltā. Organizācijas saime jubilāram var tikai pievienot sirsnīgākos sveicienus un darbam nākotnē — Dieva palīgu!

Jānis Frišvalds.

GADU GAITĀS

Atv. kapteinis Pēteris Lakstigala 16. novembrī aizvada septiņdesmit piekto mūža vasaru.

Dzimis Cēsu apriņķa Bērzones pag., kā lauksaimnieka dēls. Viņu agri ieinteresē jūrnieka darbs, un pēc pamatizglītības iegūšanas tas iestājas Mangaļu jūrskolā, ko beidz ar 1. šķiras diplomu, kā tālbraucēju stūrmanis. Turpinot izglītību izvēlētā arodā, absolvē Rīgas tālbraucēju jūrskolu ar 1. šķiras tālbraucēju kapteiņa diplomu. Savas jūrnieka gaitas L. vada uz Baltijas un Kaspijas jūras kuģiem. Bet centīgais gars un alkas pēc zināšanām viņu nenotur jūras plašumā, un L. iestājas Tērbatas augstskolas juridiskajā fakultātē, ko gan kara apstākļu dēļ nepaspēj nobeigt, jo 1915. g. viņu iesauc kara dienestā un tūdaļ komandē uz Viļņas kara skolu, kuru beidz ar 1. šķiru. Pēc tam uz paša vēlēšanos komandēts uz 1. Daugavgrīvas latviešu strēlnieku pulku, kura sastāvā piedalās kaujās un par drošsirdību apbalvots ar vairākiem ordeņiem. No savas dienesta vietas frontē komandēts uz Oranienbaumas virsnieku - strēlnieku skolu, ko sekmīgi beidz un atgriežas frontē. Kā spējīgu un teicami atestētu virsnieku, L. iedaļa Kara akadēmijā, Pēterpilī. Frontei sabrūkot un akadēmijai pārceļoties uz Jekaterinburgu, uz pulkveža Fr. Brieža ierosinājumu L. pārceļas uz Maskavu, kur organizē latviešu strēlnieku ešelonus. Vienam no šādiem ešelonā atejot, Maskavas - Jaroslavas stacijā L. arestē Izkolastrela varasvīri, taču vēlāk viņš izkļūst brīvībā, kas dod iespēju nokļūt Latvijā. Tur L. iestājas dienestā 1. Valmieras kājnieku pulkā, sapemdams priekšniecības rīkojumu noorganizēt Austrumu frontes komandantūras un izvest mobilizāciju. Nodibinoties armijas etapu un rajonu komandantūru pārvaldei, iecelts par tās tieslietu nodaļas priekšnieku, no kurienes savukārt pārcelts Iekšlietu ministrijas rīcībā. Aktīvi piedalījies Latvijas atbrīvošanas ciņās, apbalvots goda zīmēm un ordeņiem.

Bēgļu gaitās izsirojis Silēziju, Čechoslovakiju un Dienvidvāciju, kur vairākus gaduspavada Eslingenas latviešu nometnē, strādādams IRO 2. apgabala pārvaldē, kurināmā sagādes daļā. No turienes izceļo uz Savienotajām Valstīm, kur kopā ar dzīvesbiedri dzīvo pie dēla - ārsta White River, Dienviddakotā.

Kaut plecos jau prāvs gadu svars, veselīgais jūrnieka gars un karavīra možums jubilāra vaibstos un kustībās saglabājis vingrumu, modrību un nerimtību darboties, domāt un vērtēt.

Lai daudz, daudz vēl baltu dieniņu traukšmainā un kalpošanā bagātā mūža ritmā!

A. Vilks.

Savienotas VALSTIS NUJORKA

● No 6. līdz 12. novembrim Ņujorkā notika Internacionālā sieviešu izstāde. Ņujorkas ev.-lut. draudzes dāmu komiteja reprezentēja latvietes. Latviešu stends bija labi iekārtots un tas saistīja arī amerikāņu uzmanību. Latviešiem bija veltīts īpašs vakars ar pusstundas programmu. To ievadīja Latvijas himna, ko dziedāja latviešu trio Elija Druva, Mirdza Piekalnīte un Fanija Viksna. Pēc V. Haznera uzrunas trio pianistes Mirdzas Nārunas - Bogdanovicas pavadībā nodziedāja latviešu tautas dziesmas, bet skautu un gaidu tautisko deju kopa Trejdeksnis dejoja latviešu tautas dejas Z. Gaujenieces vadībā un R. Pētersones klavieru pavadījumā. Pie karoga stāvēja latviešu skautu goda sardze. Programmu pieteica Ingrida Karlsone. Sarīkojumā kroņēja arī jauno latviešu skaistuma karalieni 1962. gadam, Rutu Zikmani.

● Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes pulcina sanāksmē draudzes namā J. Slesers referēja par ALJA's kongresu Ņujorkā, kas notiks gadu mijā, bet Uldis Grava par ALJA's tapšanu un līdzšinējo darbību. Sanāksmi vadīja Gatiņš Lācis.

Jaunajam 1961./62. darbības gadam ievēlēja jaunu valdi, kur ieiet Gatiņš Lācis, Uldis Kāpostiņš, Margita Andersone, Ingrida Karlsone un Norberts Visners kandidātos Silvija Kalniņa un Reinis Ozols.

● Ņujorkā no Liepājas ieradušies Teodors un Anna Grīzes. Viņi ir Kārļa Baloža sievas vecāki, kas dabūjuši izceļošanas atļauju no Maskavas un 1. nov. rītā devušies ceļā uz Ņujorku. Pēc 17 gadiem viņi satikuši atkal abas meitas, bet ar znotiem iepazinušies pirmo reizi, tāpat arī ar mazbērniem. Pieteikumu izceļomazbērniem. Pieteikumu izceļošanai viņi iesnieguši 23. februārī, bet augustā saņēmuši paziņojumu par iespēju izceļot. Pēc ārstu un dažu citu formalitāšu nokārtošanas izceļot varējuši tikai 1. novembrī.

● Amerikāņu St. Marksa baznīcā Ņujorkā, svētdien, 5. novembrī latviešu dziedātāja Mirdza Piekalnītis (alts) izpildīja visas atbildīgās solo un ansambļu partijas lielā un grūtā Bēthovena C-Dur Mesā. Viņas skaistā, plašā balss un mūzikālais izpildījums sniedza lielu baudījumu kā amerikāņu, tā arī latviešu klausītājiem. Mazais, bet skanīgais koris spējīgā diriģenta un ērģelnieka Georga Powera vadībā ir techniski, ir mūzikāli labi veica visas 5 Mesas daļas.

● Lāčplēšu piemiņai veltīts dievkalpojums notika Bruklinā, Betlemes baznīcā, 12. novembrī; svētrunu teica māc. R. Zariņš. Dievkalpojumu kuplināja Dziesmu varas koris, nodziedot J. Vītola bībeles ainu „Jēzus pie akas"; solisti Sk. Prince, A. Vēciņš un V. Gedulis, diriģents B. Skulte. Dievkalpojumā piedalījās Rīgas skautu un Zilā kalna gaidu vienības ar karogiem. Atzīstama ir dziesmuvariešu uzņēmība, jo dziedātāji nedzīvo tikai Ņujorkā vai apkārtnē, bet reizi nedēļā ierodas uz mēģinājumiem draudzes namā no Longailendas, Konektikutas un pat no Pensilvēnijas.

Labi apmeklētā Lāčplēšu piemiņas un reizē arī Latvijas valsts neatkarības atceres dievkalpojumā, Džamaikā, svētrunu teica māc. R. Zariņš. Pēc tam sekoja svinīgs akts, kur LKOK Edvīns Mednis runāja par varoņu godināšanu, bet skolēni deklamēja patriotiskas deklamācijas.

● Vašingtonas ansambļa izrādītai *A. Egļīša lugai Omartija kūnadze* ņujorkiešos bijusi tāda piekrišana, ka lugu izrādīs Ņujorkā otru reizi. Atkārtojums paredzēts sestdien, 3. martā, Bruklinas mūzikas akadēmijas zālē, ar ko jau līgums noligts. Pirmo izrādi noskatījās pāri par 1200 skatītāju, bet daudzi palika bez biļetēm.

● Ņujorkas Bronksas rajona nekustama īpašuma iegādes fonda sēdē, 12. novembrī, kasieris A. Eimanis ziņoja, ka ienākuši ziedojumi naudā par $6.167,16, bet solījumi uz 10. novembri sasniedz $21.183,-. Fondu solās atbalstīt 250 ģimenes. No dažiem talciniekiem rajoniem nav ienākušas pilnīgas ziņas, tā kā galīgie šā gada rezultāti vēl nav zināmi. Vienojās par dažu sarīkojumu organizēšanu nākamā gadā, kur atlikums nāktu par labu nekustama īpašuma iegādei. Apsvēra arī dažas citas līdzekļu sagādes iespējas.

ČIKAGĀ

● Elza Sedlina pēc sekmīgiem koncertiem Čikagā, gariga koncerta Čikagas Miera draudzē, Linkolnā, Desmoinā vēl dziedās Mineāpolē un atvadām dos tautas dziesmas vakaru Čikagas latviešu strēlnieku un Krolla Kultūras biroja sarīkojumā priektdien, 24. novembrī, plkst. 7.30 vakarā, Hull House kamīnu zālē, 800 S. Halsted St. Pie klavierēm Zaiga Ore. Ieejas maksa $ 1.50, bet skolēniem un studentiem — 50 ¢; kara invalidiem un strēlniekiem ieeja briva. Kase atvērta stundu pirms sākuma. Programmā uzņemtas J. Vītola, A. Kalniņa, E. Dārziņa u. c. mūsu izcilu komponistu dziesmas.

No Čikagas dziedone trešdien, 29. novembrī, dodas atceļā uz Zviedriju, lai jau sestdien, 2. decembrī uzstātos savā koncertā Rorogā, kur to jau izkārtojis māc. Sviķis.

FRIPORTA, N. Y.

● Friportas draudzes dāmu komiteja Longailendā sestdien, 4. novembrī bija sarīkojusi interesantu Mārtiņu vakaru ar mākslinieciskiem priekšnesumiem, loteriju un balli omulīgā Masonu kluba zālē, kas bija skaisti dekorēta ar rudens lapu vītnēm un *rudens ziediem*. Vakaru atklāja dāmu komitejas pr-ce Stemme, un ar humora pilnu ievadu aktieris Jānis Šaberts, kurš arī deklamēja A. Brigaderes, J. Poruka (sakarā ar abu atceres vakariem) un P. Aigara dzejas. Ar interesantām latviešu tautas dziesmām V. Dārziņa, J. Norvila un E. Melngaiļa harmonizējumā klausītājus iepriecināja baritons Visvaldis Gedulis, ar Alisi Dzirkali-Cenni pie klavierēm. Draudzes dāmas pēc koncerta bija rūpējušās par lielisku viesu pacienāšanu. Liela piekrišana bija tautisko mākslas darbu loterijai. Vakars bija labi apmeklēts (vairāk kā 200) un daudz viesu bija ieradušies no Ņujorkas, Ņudžersijas un citiem „pagastiem"

FILADELFIJA

● DV apvienības Filadelfijā rīkotajās šaušanas sacensībās šaušanā ar 1864. gada musketi pirmo vietu ieguva Pēteris Tūlis, otro — Edgars Stūrmanis, trešo — Vilis Abrams.

Sacikstēs īpašu uzmanību izpelnījās Pētera Tūļa Daugavas Vanagu apvienībai Filadelfijā dāvinātā bise, ko izmēģināt vēlējās vai ikviens sacīkšu dalībnieks. Atzinums vienbalsīgs: velk labi!

ASV BAZNĪCĀS

Čikagas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

Svētdien, 19. novembrī, plkst. 10.00 no rīta svētdienas skolas Latvijas valsts pieminas akts: DV pr-ka Augusta Vanaga referāts „18. novembris toreiz un tagad". Skolēnu priekšnesumi Verēnas Strautnieks vadībā. Plkst. 11.00 dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds. Plkst. 12.30 baznīcas apakšējā zālē draudzes sapulce.

LASĪTĀJU vēstules

VAI LATVIJAS NEATKARĪBA PROKLAMĒTA JAU 1917. GADĀ?

Kāpēc svarīgs vēsturisks fakts tiek noklusēts? Atkal 18. novembrī svinēs Latvijas dibināšanas 43 gadu atceres dienu, bet faktiski tā būs 44 gadu atceres svētku diena, jo neatkarīgās Latvijas republikas dibināšanas diena ir 1917. gada 30. novembris, bet 1918. gada 18. novembris ir publiskas proklamēšanas datums.

Ārkārtējos apstākļos. 1917. g. novembra beigās no tā laika visām latviešu oficiālām astonpadsmit organizācijām sastāvošā Nacionālā padome sanāca Valkas pilsētā, laikraksta „Līdums" telpās uz Latvijas valsts dibināšanas sapulci un pieņēma vienprātīgu deklarāciju: „Latvija ir autonoma valsts vienība, viņas iekārtu noteiks Satversmes sapulce. Oficiālo proklamēšanu, pēc iespējas drīzākā laikā, izdarīt Rīgā, — Latvijas nākošā galvaspilsētā". Te jāpiezīmē, ka tanī laikā Rīga bija okupēta no vācu karaspēka un tā iestādes noliedza un stingri uzmanīja katru mazāko latviešu pulcēšanos.

Tātad 1918. gada 18. novembris ir Latvijas valsts proklamēšanas, bet dibināšanas diena jau gadu agrāk — 1917. gada novembri. Kura tad nu būtu istā svinamā diena? Manuprāt, tā būtu dibināšanas diena.

Jau pirms Latvijas valsts proklamēšanas, Anglijas valdība to atzina „de facto", jo tas jau pierāda, ka tāda Latvijas valsts pastāv.

Jājautā, vai tad visi astonpadsmit Padomes locekļi, valsts dibināšanas protokola (deklarācijas) parakstītāji nebūtu vairs starp dzīvajiem, ka neviens šo vēsturiski svarīgo notikumu necel gaismā?

Šim protokolam taču vajadzētu kaut kur atrasties, jeb tas ir nonācis mums, latviešiem nelabvēlīgās rokās.

P. Šmits, Po-Keepsie, N. Y., skarbā, notikumiem pārbagātā laikmeta icirtīgs līdzgaitnieks.

STRĒLNIEKI VAR SAŅEMT PENSIJU

Atbildē A. Skrindam, Downsview, Kara veterānu pensijas saņemšanas lietā, kas dienējuši 1. pasaules kara laikā, jāpaskaidro, ka pensiju še, Kanadā, var saņemt visi, kas ir cinījušies 1. pasaules karā kā latviešu strēlnieki, tā arī citās tā laika sabiedroto armijas daļās. Bet svarīgākais ir tas, ka daudziem tā laika cīnītājiem gājuši zudumā visi dokumenti. Tāpēc arī šeit, *Toronto, nodibinājusies strēlnieku kopa*, izstrādājot statūtus un tos oficiāli reģistrējot pie valdības iestādēm, jo tad, kā reģistrētai organizācijai izvest dzīvē pensijas saņemšanu būs daudz izdevīgāk. Vēl jāpaskaidro, ka gandrīz katram ir bijuši savādi apstākļi, kara gaitas izpildot, un tāpēc še arī nav iespējams dot pare

N. Bojārs. Ph. D

VAI AMERIKĀŅI PANĀKS KRIEVUS RAĶEŠU ZINĀTNĒ?

IV

KĀPĒC PĒTNIECĪBA IR DĀRGĀKA PAR PAŠU TELPAS KUĢI?

Ja nu pats telpas kuģis maksās mazāk par 1 biljonu dolaru, bet pētniecība — 40 biljonus, vai nevarētu atmest pētniecību, kurai tikai netiešs sakars ar Saturna un Apollo raķešu būvi?

Lieta tā, ka mēs nezinām, kāda būtu labākā telpas kuģa konstrukcija. Telpas kuģa sienām jāaizstur dažāda veida bīstami stari pasaules telpā un jāaizsargā astronauti no meteoriem. Citiem līdzekļiem jāuztur mērena temperatūra, jāaizsargā iekšējā telpa no gaisa zaudējuma, jāatjauno izelpotais gaiss. Šiem nolūkiem ir nepieciešamas daudzas jaunas ķīmiskas vielas, aparāti, novērošanas un vadīšanas ierīces.

METEORU BRIESMAS

Ja meteors ledusskapja vai auto lielumā pārsistu telpas kuģa sienas, tad gaiss atstātu telpas kuģi praktiski vienā momentā. Šinī gadījumā ir veltīgi domāt par telpas ceļinieku izglābšanos. Par laimi šādi lieli meteori telpā starp Zemi, Mēnesi, Marsu un Veneru ir ļoti reti. Telpas ceļiniekiem ir mazāka varbūtība sadurties ar tik lielu meteoru nekā tā, ka viņus var nospert zibens, dzīvojot virs Zemes. Lielo meteoru ir daudz vairāk telpā starp Marsu un Jupiteru. Tur astronomi novērojuši tūkstošiem „mazo planētiņu" jeb asteroīdu, no kuŗām mazākās redzamās ir tikai ar pāris jūdžu caurmēru, bet lielākā asteroīda Ceres diametrs ir 770 kilometru, vai ceturtā daļa no Mēness caurmēra. Asteroīdiem nav atmosfairas, un to virskārta ir neregulāra un robota; piemēram, Eros ir 20 km garš un 6 km plats ķermenis, un tas griežas ļoti ātri ap savu asi. Šo asteroīdu un meteoru loka atrašanās vietas, kustības virziena un sastāva dēļ, domā, ka šie samērā mazie debess ķermeņi ir bijā gājušas planētas atliekas. Riņķojot starp Marsu un Jupiteru ap Sauli, šī nezināmā planēta ir kādreiz pienākusi par tuvu Jupiteram, un milzu planētas — Jupitera pievilkšanas spēks ir radījis mazākās planētas iekšpusē magmas paisuma un bēguma viļņus, kas ir sadragājuši šīs planētas virskārtu. Varbūt daži gabali ir nokrituši uz Jupitera vai pārvērtušies par tā mēnešiem (tādu ir 12), bet citi dažādās elliptiskās orbitās turpinot riņķot pa „astēroīdu loku" ap Sauli. Domājams, ka lielākā daļa meteoru ir planetu pievilkšanas spēka dēļ „nomaldījušies" no šīs senās planētas drumslu loka. Šī hipotēze šķiet ticama vēl divu citu iemeslu dēļ. Pirmkārt, novēroto meteoru ātrums, kad tie ieskrien Zemes atmosfairā un sadeg, nekad nepārsniedz 72 km sekundē, lai gan astronomi ir novērojuši ar teleskopiem tūkstošiem meteoru un noteikuši to ātrumu. It sevišķi precīzi tas iespējams, fotografējot kāda spoža meteora ceļu no divām dažādām vietām. Ja kāds meteors nāktu no starpzvaigžņu telpas ārpus Saules sistēmas, tā ātrums varētu būt daudz lielāks par 72 km sekundē, jo šis ātrums ir minimālais, ko iegūst ķermenis, krītot no miera stāvokļa starpzvaigžņu telpā Saules virzienā līdz Zemei. Tam vēl jāpierēķina meteora sākuma kustības ātrums. Tā kā šādus viesus no starpzvaigžņu telpas nevar novērot, jāpieņem, ka meteori nāk galvenokārt no planētas drumslu loka starp Marsu un Jupiteru.

Otrs svarigs novērojums ir tāds, ka meteori sastāv no tādām pašām vielām kā planētas. Planētu virskārtā ir gāzes; tad nāk akmens josla; un visbeidzot planētu kodoli, kas sastāv galvenokārt no dzelzs, ar apmēram 5 proc. niķeļa piejaukumu. Zemes kodola sastāva aprēķini balstās uz zemestrīču izplatības ātruma un „refleksijas" novērojumiem. Zemes caurmēra īpatnējā svara aplēsumiem, atomfizikas datiem par dzelzi kā visstabilāko atomu kodolu, kas tāpēc visā universā samērā plaši izplatīts, un uz ciptiem faktiem. Daži meteori sastāv no sasalušām gāzēm; tie ir viegla īpatnējā svara meteori, 20 reizes vieglāki par ūdeni, pēc Harvardas profesora F. L. Whipple aplēsumiem. Nākošā svarīgā grupa ir akmens meteori; ja tie nokrīt virs Zemes pa daļai nesadeguši, tos sauc par meteorītiem. Tie satur tādus pašus akmeņus kā Zemes dziļākie slāņi, un to sastāva dēļ var teikt, ka šie vulkāniskie ieži ir radušies kādas planētas virskārtā. Ārkārtīgi svarīgs atradums šinī gadā ir naftai līdziga ēļļa, ko atklāja kāda meteorīta iekšpusē. Šī ēļļa sastāv no ogļūdeņražiem u. c. organiskām vielām, kuŗu rašanos, pēc vairāku zinātnieku domām, būtu grūti citādi izskaidrot kā ar dzīvības procesu. Tāpēc ir ļoti ticami, ka meteori nāk no kādas bojā gājušas planētas, un ka uz šīs planētas kādreiz ir bijusi dzīvība. Tā kā uz Zemes daba ir bijusi ļoti krāšņa palaiozoiskās un mezozoiskās ēras laikā, Saules siltums ir bijis lielāks nekā tagad, un arī planēta starp Marsu un Jupiteru varēja saņemt diezgan siltuma, lai dzīvība tur pastāvētu. Zaļi plankumi uz Marsa, kas rudeni maina krāsu uz dzeltenīgi brūnu un ziemā, polu tuvumā, uz baltu, norāda, ka arī tur varētu būt zaļi augi, un katrā ziņā ir gada laiku maiņas.

Treša svarīgā meteoru klase ir dzelzs un niķeļa maisījuma meteori, kas atbilst planētu centra sastāvam. Lielā īpatnējā svara dēļ, šiem meteoriem ir vislielākās caursišanas spējas.

Pamatojoties uz līdzšinējiem aluminija izturības mērījumiem un jau zināmo dažāda lieluma meteoru daudzumu pasaules telpā Zemes tuvumā, R. L. Bjorks ir publicējis aplēsi „American Rocket Society" žurnālā (š. g., 803. lpp.), ka 20 metru garam un 3 metru platam telpas kuģim, kuŗā varētu samērā ērti dzīvot 3 cilvēki, būtu nepieciešamas 13 tonnu smagas aluminija sienas. Šim telpas kuģim ar 203 kvadrātmetru lielu virsas laukumu vienā gada ilgā ceļojumā — teiksim, uz Marsu — būtu 90 proc. liela varbūtība tikt sveikā cauri, tā kā tas nesadurtos ne ar vienu tik lielu meteoru, kas spētu pārsist sienu. Ja sienu smagumu samazinātu uz 6,6 tonnām — lai taupītu degvielas —, tad samazinātos arī sienu biezums. Varbūtība saruktu uz 37 proc., ka sienas nepārsitīs.

Tā būtu tāda paša drošība, kā karaviriem, ejot uz kauju un zinot, ka divas trešdaļas no viņu vienības ķers lode šai kaujā. Tomēr katrs ievainojums nav nāvigs; tāpat iespējams telpas kuģa sienas salabot, ja gaiss skrien ārā samērā lēni, un ja vismaz viens telpas ceļinieks nēsā gaisu necaurlaidīgu tērpu vai to paspēj ātri uzģērbt. Vēl labāks atrisinājums būtu dubultas sienas — elastīga, gumijai līdzīga materiāla siena zem aluminija ārējās čaulas. Elastīgā viela no visām pusēm sakļautos ap caurumu iekšējā gaisa spiediena dēļ. Ideāls atrisinājums, acīmredzot, vēl nav atrasts.

Tā kā braucienu uz Mēnesi varētu veikt 50 līdz 100 reizes īsākā laikā nekā braucienu uz tuvākajām planētām — Veneru vai Marsu —, tad varbūtība ir attiecīgi lielāka, ka meteori nepaspēs pārsist sienas, un ceļojums uz Mēnesi ir daudz drošāks.

ZEMI PAVADA PUTEKĻU MĀKOŅIS

Ļoti nieciga lielumā meteoru jeb putekļu Zemes tuvumā ārpus gaisa joslas ir pārsteidzoši daudz. Zemi tās ceļā ap Sauli pavada vesels sīku puteklīšu loks. Šo mikrometeoru daudzumu novēro ar astronomiskām metodēm, kā arī ar signāliem no krievu un amerikāņu satelītiem ap Zemeslodi un ar Aerobee raķetēm, kas nes sev līdzi ārpusē plastiskas vielas plātes. Pēc atgriešanās novēroti tūkstošiem sīku caurumiņu. Līdz šim pieejamos datus par mikrometeoru daudzumu prof. Whipple ir sakopojis „Astronautical Sciences Review" š.g. aprīļa - jūnija numurā. Kā lielo, tā sīko meteoru ātrums ir apmēram no 10 līdz 72 km sekundē. Zemāko ātruma robežu noteic kāda ķermeņa krīšanas ātrums no liela augstuma Zemes virzienā, ja arī sākuma ātrums būtu nulle. Tātad Zemes tuvumā meteori kustas 15 līdz 100 reizes ātrāk par šautenes lodi. Jau ir uzbūvētas ierīces, ar kuŗu palīdzību var laboratorijās virs Zemes sasniegt minimālo meteoru ātrumu (10 km./sek.). Lodi ar saspiestas gāzes palīdzību paātrina telpā, no kuŗas izpumpēts gaiss, jo gaisa berzes dēļ tik ātra lode uzreiz sadegtu vai sašķīstu gabalos. Arī metalli, kuŗos iešauj lodi ar meteoru ātrumu, izturas kā šķidrumi, jo tādas lodes kustības enerģija ir daudz lielāka par jebkādas ķīmiskas vielas kristalliskio enerģiju (bond energy). Šī iemesla dēļ, tīra dzelzs aizsargā pret meteoriem tikpat labi kā tanku bruņu tērauds, jo starp šķidru dzelzi un šķidru tēraudu nav nozīmīgas starpības. Citādi ir ar parastiem ložu ātrumiem, mazākiem par 1 km/sek.; tad tērauda bruņas aizsargā daudz labāk par „mīkstu" dzelzi.

ĶĪMIĶI MEKLĒ IDEĀLU METALLU VAI KAUSĒJUMU TELPAS KUĢU SIENĀM

Ir noskaidrots, ka dzelzs vai tēraudš ir pusotras līdz nepilnas divas reizes izturīgāks materiāls par aluminiju pret meteoru triecieniem. Savukārt dzelzs ir 2,9 vai gandrīz 3 reizes smagāka viela par aluminiju. Tāpēc dzelzs siena ir smagāka, ja tā aizsargā tikpat labi kā aluminija siena, pie meteoru ātrumiem. Skaidrs, ka ir izdevīgāk būvēt telpas kuģu sienas no aluminija, jo ir jāizvairās no lieka svara, kas prasītu vairāk dzinējvielu.

(Turpinājums sekos)

J. Karols.

LOCĪTAVU IEKAISUMI

Ģikts slimība ir bijusi zināma senos laikos un arī tagad, bet tās izsaucējs vēl šodien nav zināms. Slimība raksturojas ar sāpēm locītavās, pirkstos, ceļos, žokļos un pietūkumu ap locītavām, pašās locītavās — skrimsli nogulsnējušās urīnskābes kristalli pamazām sabojā gludās locītavu virsmas. Pie roku pirksta locītavām un ausu lipiņās nogulsnējas urīnskābes kristalli un rada mazus, baltus sacietējumus. Tos var labi pazīt zem mikroskopa, izmeklējot balto masu, kas ir sacietējumos. Ģikts ir labi paēdušo slimība.

Reimatisms ir slimība, kas pielīp jaunībā, parādās vecumā.

Sākumā reimatisms dod augstu temperatūru, sāpes locītavās vai kāju muskuļos, ko agrāk *sauca par augšanas sāpēm — pie* bērniem. Šīs slimības izsaucējs nav zināms; ir izolēti dažādi baciļi no slimiem audiem, bet neviens no tiem nav īstais izsaucējs. Beidzamā laikā vainu uzveļ virusiem, jo virusu maisā var sabāzt visu, kas nav skaidrs.

Akūtais artrits jeb locītavu iekaisums var celties no sasituma, iecot vai krītot, bet ja te pievienojas infekcija, tad izveidojas strutojošs iekaisums locītavās, kas ieilgstot sabojā locītavu gludo virsmu un atsāj sekās locītavu stīvumu vai citādu kropļumu visam mūžam.

Kroniskais infekciozais artrits jeb kroniskais reimatisms ir ļoti ilgstoša slimība, kas uzliesmo un atkal atslābst, un velkas gadiem, sabojā locītavas, muskuļus un sirdi. Reizēm pie reimatisma, kā mēs praktiski to saucam, rodās cieti sāpīgi zemādas mezgli uz rokām jeb arī citās ķermeņa daļās, pirksta locītavas iziet no savām vietām, pirkstu muskuļi atrofējas un roka sagriežās ap 45 leņķi, virzienā uz mazo pirkstu. Lielās locītavas cieš vēlāk, izveidojot locītavu dobumos varžu kurkuļiem līdzīgu, gļotainu masu, kas vēlāk sacietē un locītavas kustinot, no sākuma gurkst kā saspiests sniegs, vēlāk liekas, ka locītava ir pilna ar smiltīm.

Sevišķi jauna reimatisma forma ir tā sauktais deformējošais vai kropļojošais locītavu iekaisums; kauli un locītavas tā pārveidojas, ka cilvēks nevar paiet, nevar aizpogāt pogas, nevar muguru atstiept, bet lieças aizvien vairāk lokā. Visas locītavu slimības ir artriti, arī ģikts, lai gan katram ir savs izsaucējs, bet, kā jau teicu, mēs nevienu no šo slimību grupas izsaucējiem nezinām, bet slimības sagrupējam tikai pēc raksturīgām pazīmēm un gala rezultātiem.

Mēs runājam par skrejošo reimatismu muskuļos un nervos, arī išias nervu iekaisums var būt reimatiskas dabas, kaut gan ir daži autori, kas pastāv, ka išias vienmēr ir sekundāras dabas, — sekas no pamežģīta muguras diska.

Ārstēšanu operātīva pie pamežģīta muguras diska, citos gadījumos tikai tad, kad locītavas ir par daudz deģenerētas un tās operātīvi jānostiprina.

Katra grupa prasa citādus medikamentus, bet neģienai grupai arī nav droša medikamenta, kas 100 proc. iedarbotos. Tagad daudz lieto tā saukstos steroidus — hormonu preparātus, iegūtus no virsnieŗu dziedzeŗiem, bet ar šiem preparātiem jābūt uzmanīgiem — tie var dot nepatikamas komplikācijas, ja lieto pārāk ilgi. Vecais aspirīns sākumā lielās dozēs, vēlāk mazāk, dod labus rezultātus sākuma stādijās, vēlāk salicilnatrijs un butazolidīns un daudz citu preparātu, kombinēti ar steroidiem, dod lielu uzlabošanos un atvieglojumu slimniekam.

Reimatisms ir visa ķermeņa saslimšana un ar ļoti ilgstošu gaitu.

Ārstējot sākumā, var daudz līdzēt un paglābt slimo no locekļu sakropļošanas. Eiropā tik populārie kūrorti — Ķemeros, Bad-Pirmontā, Karlsbādē — darījuši daudz laba ar karstām dūņu dompresēm, masāžu un peldēm reimatisma slimnieku ārstēšanā. Kanadā un Sav. Valstīs ir dažas vietas, kur pielieto šo vecmodīgo metodi ar tīri labiem panākumiem, bet ārstēšanās ar kompresēm ir garlaicīga un ilga, tāpēc nav iecienīta šinī kontinentā.

Praktiskā dzīvē no svara ir saukstēšanās, kā visās citās slimības, tā arī reimatisms ņem virsroku, ja organisms ir novājināts *vai arī trūcīgi apgērbts un ne*pietiekami aizsargāts pret ārējās temperatūras mainām. Aukstā laikā periferā asinscirkulācija caur sašaurinātiem asinsvadiem ir mazāka un jādomā, ka reimatisma izsaucējiem - baciļiem tas ir patikami, un tie var vairoties un paātrināt slimības procesu. Reimatisms nav tikai ziemeļjoslu slimība, tas ir izplatīts arī siltās zemēs, piem., Itālijā. Domāju, tur lielu lomu spēlē trūcīgais uzturs. Mūsdienu pārspīlētā kaloriju skaitīšana palikusi smiekliga, kā to kāda latviete man teica, — viņa ēd visu, bet tikai paskatās tabelē, cik kalorijas ir apēstas, un tad pārtrauc ēšanu. Kāda dāma bija lepna, ka viņa ar saviem 40 gadiem sveŗ tikpat, cik jāsveŗ jaunai sievietei 25 gadu vecumā. Tur var teikt tikai vienu: Prātīgi, nāc mājās!

Novājējis ķermenis nav spējīgs izsargāties un radīt pietiekamu immūnitāti pret slimībām.

DV TORONTO NODAĻAS VALDES ATKLĀTA SĒDE,

piedaloties Vanadžu kopas Sporta kluba valdēm, kā arī visiem nodaļas biedriem, notiks šī g. 26. novembrī, plkst. 3 p. p. (precīzi), nodaļas namā, 123 Huron Street.

DARBA KĀRTĪBĀ

LATVIEŠU KOPĪGĀ NAMA STATŪTU PIEŅEMŠANA.

DV Toronto nodaļas valde norāda uz darba kārtības nopietno nozīmi mūsu organizācijai, kā arī visai latviešu sabiedrībai Kanadā, un lūdz biedrus piedalīties sava viedokļa atklātai izteikšanai.

DV TORONTO NODAĻAS VALDE.

LATVIJAS AMERIKĀ pārstāvis

KLĪVLENDĀ

pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.

J. Ezergailis, 12102 Milles Ave. Cleveland 5, Ohio, USA.

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM.

BEIDZAMAIS LAIKS GAISA PASTAM UZ EIROPU ZIEMSVĒTKOS.

Lai jūsu draugi, radi un paziņas saņemtu svētku sūtījumus laikā, pasts ieteic vēstules un paciņas nodot ne vēlāk kā

gaisa pasta paciņas līdz 8. decembrim, gaisa pasta vēstules līdz 10. decembrim.

Atceraties,

lai jūsu Ziemsvētku pasts pienāktu laikā:

RAKSTIET pilnīgu adresi BLOKA burtiem.

RAKSTIET pilnīgu adresi paciņas ārpusē un iekšpusē, kā arī neaizmirstiet uzrakstīt savu adresi.

Katrreiz uzlieciet pareizo pastmarku skaitu.

Liecīet pastā nosvērt jūsu vēstules un paciņas, lai būtu drošs, ka pareizi apmarkotas.

Pārliecinieties, lai uz sūtījuma būtu tās zemes vārds — angļu rakstībā —, uz kurieni jūs sūtāt.

Pēc tuvākiem paskaidrojumiem griežieties tuvākā pasta nodaļā.

JONĀSS MIESNIEKS

BAIBAS DRĀMATISKĀ SADERINĀŠANĀS

NOVELE

II

Baiba, nekā jauna nedomādama, uzaicinājumu pieņēma. Cik reizes viņi divatā nebija palikuši Baibas vecāku dzīvoklī „Brāļu mīlestības pilsētā"? Mazā viesnīca atradās uz paša okeana krasta, aiz Atlantijas sitijas. Viņus ieveda smaidīdams nēģeris, jauns un glīts, nelielā istabā, pašā augšā. Augša vēl bija tukša amerikāņiem pārpildītā viesnīcinā. Caur logu Jānim un Baibai atvērās skats uz Atlantijas okeanu. Viļņu šalkšana, ūdeņu zilgme. Pēc lietus gāzes debesu dzidrums bija atkal zils un tīrs. No vienas puses vēja aiznestie mākoņi, bet no otras puses atkal saule, ūdeņi, gaisma, kas tā aizrāva Baibu, kā viņa palika kā apburta stāvot pie loga. Tāds ūdeņu plašums! Nē, to nespēja izkliedēt peldētāji, kas stāvēja ūdenī un gaidīja jaunu okeana vilni, vienu lielāku par otru. Kā tad peldētāji pacēlās viļņos, nesti uz okeana liedagu. Arī Jānis Smilga noraudzījās uz okeanu, bet viņš, redzot šo milzīgo, zaļgani zilo ūdens kustīgo klāju, uztvēra skatu pavisam citādi kā Baiba. Kad viņa gribēja ieiet tualetē, lai pārģērbtos peldkostīmā, viņš pateica: „Nē!"

Bija mirklis, kad viņš pats vēlējās ielekt saulē mirdzošajos viļņos, kas nāca uz krastu, un no liedaga vienmērīgā ritmā atplūda atpakaļ okeanā, lai iznāktu no viļņiem, no okeana tīrs un apskaidrots, bet tad, apsēsts no greizsirdības, no aizdomu fūrijām, atkārtoja savu: „Nē!".

Ne okeans varēja nomazgāt to tumsu, ko dzina virsū šai mirklī gaišā, līgsmā, mīļā Baiba. Nē, okeans to neizdaris, neaizkalos šīs fūrijas, neaizskalos šaubas, sāpes, mīlu, skumjas, pat mokas, ko viņš izjuta, — to varēja izdarīt tikai viņa pati . . .

Piepeši Baiba sacīja: „Es, Jāni, jūtu, ka tev kaut kas gulst uz sirds . . . Kas tas ir, Jāni? Tu esi tā pārvērties, ka sāci likties sašutis . . . Kas notiek tavā dvēselē? Ko tu domā?"

„Diena ir par skaistu, lai tevi, Baiba, sāpinātu," atbildēja Jānis rezignēti. „Vislabāk, varbūt, par to nevajadzētu runāt," viņš turpināja, pārkāries pār logu un skatoties, līdzās Baibai, laukā. Okeans kā dzīvs atmirdzēja pēc lietus gāzes visā savā pilnumā, tus gāzes visā savā pilnumā, ūdeņu un saules bagātībā. Milzīgs un vienreizīgs.

„Zini," viņš sacīja pēc laba starpbrīža: „Ja es zinātu tavu pagātni, es kļūtu citāds..."

„Un tas ir tikai tas, kāpēc tu rezignē?" viņa jautāja.

„Vai tas tik maz?" viņš atbildēja, un viņa balsī skanēja rūgtums.

„Es gan neteikšu, bet es gan, Jāni, tavā vietā nebūtu tāds kā tu. Es gan gribētu labāk zināt par nākotni," Baiba runāja. „Katram sava pagātne. Tā pieder tikai viņam pašam. Nākotne, turpreti, vismaz mana nākotne, var arī piederēt tev. Vai tu, kas mani gribi, nevēlies to?"

Viņi abi mācījās; viņš kolledžā, viņa tikko to sāka. Kā viņš, tā viņa strādāja, un skolu apmeklēja tikai vakaros. Viņi bija gan jauni, bet jau pieredzējuši dzīves ciņu lielā Brāļu mīlestības pilsētā Amerikā.

„Vai tu nesaki, ka dzīve Amerikā, kur ritos laudis plūst pilsētas mašīnās, nav kā upe uz šo okeanu? Vai tu nejūsmoji par šīm laužu straumēm? Es nekad tā nevarētu iedomāt dzīvi. Nekad. Un kur nu palikuši tavi vārdi par to? Kur palicis tavs prieks? Kur būtu jāpriecājas, jāmetas okeanā, viļņos, tu rezignē." Baiba raudzījās jaunekli kā māte, bet viņš sabozies neatbildēja.

„Zini, tā kā tu klusē, man liekas, tu..."

Viņš paskatījās viņā, nesapradams, ko Baiba ar to domā.

„Nu, ko es?" viņš minēja.

„Tu neesi tāds, kā man izlikies, kad es..." viņa nedroši iesāka.

„Tevi satiku," viņš viņu pārtrauca. Rūgts smaids izķēmoja viņa glīto seju, un Baiba nolaida acis, lai to neredzētu.

Nē, viņš negribēja vairs mesties okeanā.

„Vai tad tu mani mīlēji tādu?" Baibas ausis par brīnumu atlidoja sirsnīgi, patiesi vārdi. Viņa pacēla galvu, pacēla acu vākus.

„Nepazīstot tevi," Baiba teica, „es varēju no tevis tikai aizrauties, bet kad iepazinos, iemīlēju... Bet tu šodien, šai skaistā dienā, neesi tāds, kādu es tevi, Jāni, pazīstot, atradu..." Un skumjas izskanēja viņas balsī.

„Un tāpēc vairs nemīli," viņš Baibu ķircināja.

„Kāpēc šodien tu gribi būt tik ērcīgs?" viņa pārmetoši jautāja. „Kā vārdā tu aptumšo šo skaisto dienu? Samaitā to labāko, kas mani..."

„No tā iznāk mana dzīve..."

Tad viņa teica: „Vai tu neatceries, kā mēs, ejot uz Brīvkalnes koncertu, gribējām pakrist, un es satvēru tavu roku, un nepakritām ne viens, ne otrs..."

„Un pirmo reizi jutām, cik mēs esam tuvi," izsmejoši piezīmēja Jānis Smilga.

„Es nezināju, ka tu vari būt tik pilns ironijas? Es ar tevi nemaz še nesēdētu, es mestos ārā, — ja nebūtu šī okeana, kuŗa valodu esmu dzirdējusi tavos vārdos. Reiz, bet ne tagad. Tu tak mani aicināji uz okeanu! Ja tu pats sevi zaudē — šo stundu jaukumā, kur tevi atradīšu? Vai tas, ko tu pārdzīvo ar mani, ir tik nejauks, ka mums te jāsēž šai viesnīcas jumta istabā, kur ārā spīd saule, cilvēki peldas, un bērnu balsis skan dzīvības priekā? Vai tu nejūti, ka jāatmet viss sīkais, šī varenā okeana priekšā? Vai nav tev laiks atmest savu īgnumu? Ja šinī bridī tu un es nevaram apdāvināt katru, ko mēs satiktu ceļā, tad mēs esam nožēlojami mīlētāji. Vai tu nejūti, ka tu esi dzīvojis Amerikā, strādādams, man?... Skaties, kāds bezgaligs plašums! Skaties, kā lejā, okeanā, peldētāji metas viļņos! Vai tā nav laime visu to redzēt, dzīvot līdz? Bet tu runā par manu pagātni. Kāda nu var būt man tā pagātne?"

Baiba apskāva Jāni.

„Ja tu nekā nemīli, paskaties manās acīs. Tajās tu ieraudzīsi kā spoguli savu dvēseli, kuŗu pats vairs negribi pazīt. Dvēsele skaistāka top, kad cīnās, dziļāka, kad mīlē, vai nē? Es gribu, Jāni, augt... Es gribu būt tava jūŗa, kuŗu tu aizliedz. Kamdēļ?"

„Par vēlu... kad tu pati gaisti man," viņš teica noskumis.

„Nē, es tev taisni plijos virsū. Es tevi reiz satiku citādu, un tādu tu gribēji mani redzēt, bet šodien no tā nekā vairs nav... Ko tu aizdomājies?"

„Tāds, kā biju, vairs nekad nebūšu... Vismaz šodien nē, lai kā sola okeans, lai kā citi priecājas..." viņš atbildēja.

„Tādā gadījumā es braucu atpakaļ uz mūsu Brāļu mīlestības pilsētu," un Baiba devās uz durvīm.

Viņš nostājās ceļā.

„Nekur nebrauksi!"

„Nē, atļauj man aiziet. Šodien tu esi nepanesams," Baiba sacīja, stumdama Jāni Smilgu nost no istabas durvīm. „Es gribu būt skaista tikai tiem, kas paši skaisti. Tu šodien tads neesi..."

„Tāds šodien būs Ojārs Zalcmanis," viņš izgrūda, un aizgriza durvis atslēgu. Viņa, pavērusies viņa acīs, atkāpās, izbijusies. Tās bija vilka acis.

„Ko tu gribi ar mani darīt?" Baiba jautāja, bet viņas drošais skats izdzisa.

„To, ko tu darīji Ojāra dzīvoklī, kad, mani mīlējot, staigāji pie viņa."

Baiba uztraucās. Vai viņš jau zina to? Tad Baiba teica:

„Ojāru vēlas mana māte. Tu esot tāds, ka nevarot zināt, ko tu izdarot... Ojārs esot nosvērts, pabeidzis jau Deksoļa institūtu, tepat gatavs inženieris. Tu fantasts!"

„Kuŗa izredzētā būdama, satikies ar mani vakaros," viņš koda.

„Kā es izšķīros, — un tas nav viegli nostāties pret savu māti, — tu pats šodien redzi... Neesi akls, Jāni! Ojārs Zalcmanis mani vajā jau veselu gadu. Man bija neiespējami, un, varbūt, drusku viņa žēl, tā uzreiz atteikt."

„Manis tev nebija žēl?"

„Abu bija žēl. Kā virietis to tu nekad nesapratīsi, bet tā bija... Es esmu sieviete, Jāni..."

„Un abus padarīji nelaimīgus."

Viņa apjuka, nesaprazdama, ko atbildēt.

„Vai tu tagad saproti, ko esi izdarījusi?" viņš draudoši jautāja.

Pagātne, jā, kas tāda pagātne bija? Vai tiešām šī pagātne kļuva, tās uzzinot, par nepārkāpjamu sienu? Kas dzina par to jautāt, un pašam palikt nelaimīgam? Kas? Apziņa, ka nerast atbildi — ak, viņš to zināja — pildīja jaunā cilvēka dvēseli sērām, kuŗās bija vairāk žults, apsēstības, nekā prāta, gaismas.

Jāņa Smilgas ievainotā virieša pašmīlība, pārākuma apziņa par Baibu, viņam piemītošā īpašība sabiezināt krāsas, un stipras antagonisma jūtas izteica jaunus argumentus, kas vēl vairāk pazemotu Baibu.

(Turpinājums sekos)

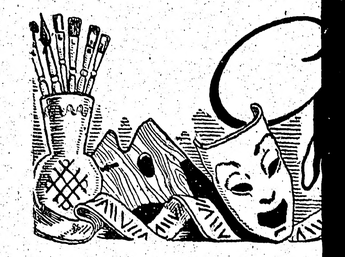

V. LEINVEBER... KO...

Nav gluži nedzirdēta lieta, ka skaņu un krāsu mākslinieki sadodas rokās arī ārpus operas vai teātŗa nama, taču Toronto latviešu mākslas dzīvē tikai pagājušajā sestdienā bija pirmais gadījums, kad gleznu izstādes atklāšana tika savienota ar koncertu. Zinot, ka no četriem izstādītājiem: K. Langenfelda, E. Krūmiņa, D. Miezāja un V. Reinholda, pirmajam kundze ir pianiste Vera Leinvebere, kas kopā ar prof. Arneldu Sturmu bija koncerta sniedzēji, iniciātorus nebūs grūti uzminēt. Koncerts notika Toronto Centrālās bibliotēkas telpās, kas deva mājīgi savdabīgu noskaņu un vēlīgu, klavierēm pat par daudz, akustiku.

Flauta kā instruments never sentimentālu un erotisku jūtu kamparus, tai trūkst stāgu ģimenes izdabāšanas spējas, bet ārpus orķestra asociējas tikai ar tīru mūziku. Tādēļ tai mazāka popularitāte ne tikai starp klausītājiem, bet arī komponistiem, latviešus neizslēdzot. Bet tieši tādēļ jau arī šī instrumenta klātbūtne deva koncertam izņēsas akcentu.

Taču vispirms ziedu dāmai! V. Leinvebere kā soliste pārliecina. Viņa spēlē ar nāzrautību, un tomēr, šķiet, viss rūpīgi izsvērts.

Baptistu draudzes koŗa koncerts Čikagā

Savu gadskārtējo koncertu pag. svētdien rīkoja Baptistu draudzes jaukts koris. Koŗa koncerts bija labi apmeklēts. Šoreiz koris kuplināja divas solistes: V. Landmane un M. Čakare. Par kori arī šoreiz jāsaka labs vārds un cildinājums jaunam, enerģiskam dirigentam V. Mūrniekam, kas lietpratīgi saliedējis nelielo koŗi jauki un skaisti skanošā vienībā, kas sevišķi izpaudās Mocarta „Gloria in Excelsis".

Soliste V. Landmane krietni progresējusi: balss vairāk izlīdzināta, priekšnesums iespaidīgāks, patikams tembrs. Soliste M. Čakare tāpat gājusi lielus panākumu soļus uz augšu. Viņas balss uzrāda smeldzi, ar ko tik reti var lepoties. Sevišķi jauki dziedoņu teicamās dotības izpaudās O. Lindberga duetā „Ja man būtu".

O. Krs

(45. turpinājums)

Ja pirmajā bridī, dabūjis ziņu par lī
Vilnis mājās neatgriezās tāpēc, kā vēlē
atkalredzēšanos ar Rantu un Ivaru, tad
diem aizejot, kad pirmais sašutums bij
stājās spēkā, kuŗu beigās nomainīja viera
ko kāpināja apziņa, ka nav nekādu iespē
pamazām bija zaudējis savu skaudrumu,
laikam, domājot par to, kas un kā viss
bet nebija — Vilni pārņēma satraukum
Gomļā kā cietumā ieslodzīts. Sajās re
rimties ne laboratorijā, ne savā istabā.
cilvēka, kas spētu dot draudzības ilū
aizstātu trūkstošo ģimeni.

Viņi, kaut jau sen saucās prieksvā
viens otru uzrunāja ar formālo jūs. G
par izlikšanos, kas tikai pastiprināja aiz
Ilze viņu krāpj. Neviens neticēja, ka v
sieviete viens no otra vēl vienmēr bi
pazīšanās pirmajās dienās.

Kādā pēcpusdienā Vilnis nejauši pam
ratorijas logu aizslid pazīstams stāvs. V
stūŗa loga un redzēja, ka Ilze ieiet Lau
Kas viņai tur bija darāms?

Vilnis pārvietojās ar darāmo tā, lai
kam. Neilgi vēlāk Ilze atstāja biroju
laboratoriju.

— Tā — viņa teica un smaidīja
kollēga!

— Kā tā — kollēga? Jūs taču nebū
teikusies darbā?

mos tikai tad, kad locītavas ir par daudz deģenerētas un tās operātīvi jānostiprina.

Katra grupa prasa citādus medikamentus, bet nevienai grupai arī nav drošs medikamenta, kas 100 proc. iedarbotos. Tagad daudz lieto tā sauktos steroidus — hormonu preparātus, iegūtus no virsnieru dziedzeriem, bet ar šiem preparātiem jābūt uzmanīgiem — tie var dot nepatikamas komplikācijas, ja lieto pārāk ilgi. Vecais aspirīns sākumā lielās devzēs, vēlāk mazāk, dod labus rezultātus sākuma stādijās, vēlāk salicilnatrijs un butazolidīns un daudz citu preparātu, kombinēti ar steroidiem, dod lielu uzlabošanos un atvieglojumu slimniekam.

Reimatisms ir visa ķermeņa saslimšana un ar ļoti ilgstošu gaitu.

Ārstējot sākumā, var daudz līdzēt un palīdzēt slimo no locekļu sakroplošanas. Eiropā tik populārie kūroti — Ķemeros, Bad-Pirmontā, Karlsbādē — darījuši daudz laba ar karstām dūņu dompresēm, masāžu un peldēm reimatisma slimnieku ārstēšanā. Kanadā un Sav. Valstīs ir dažas vietas, kur pielieto šo vecmodīgo metodi ar tiri labiem panākumiem, bet ārstēšanās ar kompresēm ir garlaicīga un ilga, tāpēc nav iecienīta šinī kontinentā.

Praktiskā dzīvē no svara ir saaukstēšanās, kā visās citās slimības, tā arī reimatisms ņem virsroku, ja organisms ir novājināts vai arī trūcīgi apģērbts un nepietiekami aizsargāts pret ārējās temperatūras maiņām. Aukstā laikā periferā asinscirkulācija caur sašaurinātiem asinsvadiem ir mazāka un jādomā, ka reimatisma izsaucējiem - baciļiem tas ir patīkami, un tie var vairoties un paātrināt slimības procesu. Reimatisms nav tikai ziemeļjoslu slimība, tas ir izplatīts arī siltās zemēs, piem., Itālijā. Domāju, tur lielu lomu spēlē trūcīgais uzturs. Mūsdienu pārspīlētā kaloriju skaitīšana palikusi smieklīga, kā to kāda latviete man teica, — viņa ēd visu, bet tikai paskatās tabelē, cik kalorijas ir apēstas, un tad pārtrauc ēšanu. Kāda dāma bija lepna, ka viņa ar saviem 40 gadiem sver tikpat, cik jāsver jaunai sievietei 25 gadu vecumā. Tur var teikt tikai vienu: Prātīņ, nāc mājās!

Novājējis ķermenis nav spējīgs izsargāties un radīt pietiekamu immūnitāti pret slimībām.

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
KLIVLENDĀ

pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.

J. Ezergailis, 12102 Milles Ave. Cleveland 5, Ohio, USA.

Gara KULTŪRAI

V. LEINVEBERES UN A. ŠTURMA KONCERTĀ

Indra Gubiņa

Nav gluži nedzirdēta lieta, ka žilbina ar tehnisku briljanci, skaņu un krāsu mākslinieki sadodas rokās arī ārpus operas vai teātra nama, taču Toronto latviešu mākslas dzīvē tikai pagājušajā sestdienā bija pirmais gadījums, kad gleznu izstādes atklāšana tika savienota ar koncertu. Zinot, ka no četriem izstādītājiem: K. Langenfelda, E. Krūmiņa, D. Miezāja un V. Reinholda, pirmajam kundze Ir pianiste Vera Leinvebere, kas kopā ar prof. Arnoldu Šturmu bija koncerta sniedzēji, iniciātorus nebūs grūti uzminēt. Koncerts notika Toronto Centrālās bibliotēkas telpās, kas deva mājīgi savdabīgu noskaņu un vēlīgu, klavierēm pat par daudz, akustiku.

Flauta kā instruments never sentimentālu un erotisku jūtu kambarus, tai trūkst stīgu ģimenes izdabāšanas spējas, bet ārpus orķestra asociējas tikai ar tīru mūziku. Tādēļ tai mazāka popularitāte ne tikai starp klausītājiem, bet arī komponistiem, latviešus neizslēdzot. Bet tieši tādēļ jau arī šī instrumenta klātbūtne deva koncertam izlases akcentu.

Taču vispirms ziedu dāmai! V. Leinvebere kā soliste pārliecina. Viņa spēlē ar aizrautību, un tomēr, šķiet, viss rūpīgi izsvērts. Nav ne mazākās vēlmes pēc ekspresijas, ne mazākā mēģinājuma ar tehnisku briljanci, bet neļauj ornamentāliem vizuļiem aizēnot tematiskās līnijas. Visu to varēja attiecināt kā uz Beethovena t. s. Valdsteina sonātu, tā Debesi trim prelūdēm: Pēdas sniegā, Migla un Uguņošana. Ja pirmo vēl pasvītroja mērķtiecīgi risinātais mūzikālais pavediens un formas kontūru izjūta, tad Debisi darbi iezīmējās ar atraisīto spēli un bagātiem tonāliem iekrāsojumiem. Visumā šīs teicamās īpašības pianiste vēl uzrādīja arī kā partnere flautistam A. Šturmam. Vienīgi Hendeļa sonātā, liekas, baidoties no izskaistināta priekšnesuma, tā flautas priekšā bija par pazemīgu un reizēm, sevišķi Andantes daļā, izpalika dinamiskā proporcija forte virzienā. Teicama bija abu mākslinieku kopspēle, kas lielāko vainagojumu guva A. Šturma svītā.

Šturms ir flautas — šī karaļa galmu instrumenta — nedisputējams spēles meistars, par kādu tas sevi apliecināja visos trīs flautai un klavierēm komponētos skaņdarbos. Viņa instruments skan dzidri ar siltu apakštoni zemākā reģistrī, mūzikāli ieķītigos frazējumos. Koncerta sākumā palielais vibrāto gan mazliet radīja nelidzena toņa iespaidu, bet programmas turpinājumā šī šķietamā nestabilitāte izzuda. Hendeļa 2. sonātā — viena no autora sešām — tika sniegta stilam atbilstošā atskaņojumā, pat neatļaujoties šī kontinenta trakulību tempu ziņā. Flautista tehniskā virtuozitāte visā pilnībā atklājās franču autora Pulana sonātā. Tajā daudz tehniski demonstrējamā materiāla, pat tik daudz, ka reizēm rada tīri grotesku iespaidu. Taču abu mākslinieku mūzikālitāte neļāva arī šim darbam kļūt tikai par „show piece". Vakaram cienīgu noslēgumu deva paša izpildītāja A. Šturma 2. svīta, ko šoreiz dzirdējām atmosfairiski daudz izdevīgākos apstākļos kā aizvaditajos dziesmu svētku jaundarbu koncertā. Darba rakstuņošanai nav jālieto klausītāju ausij atbaidošus termiņus par 12 toņu gammām, kā viņa pirmajai svītai. Kā ja nopietns instrumentāldarbs laikmetīgā ievirzē, tas gan nelīp, bet saista. Sevišķi vēl tik dētaļās izstrādātā priekšnesumā kā šajā. Stila ziņā izteikti klasiski darinātā Sarabande, varbūt, tikai par daudz kontrastējoša ar ārējām svītas daļām un mazliet protestē pret iekļaušanu to vidū.

Aplaudēšana ir daļēji maniere, bet laba, un tās apgūšana līdzvērtīga prasmei cepuri nēsāt. Kas gan jūtīgāka par noskaņu stīgu? Nav labi to pārraut sonātas daļu atstarpēs.

Klausītāju bija pulka, ka telpā pat pietrūka krēslu. Ņemot vērā populārā izpratnē maz pazīstamo programmu — izlases koncerts divējā nozīmē!

Baptistu draudzes koŗa koncerts Čikagā

Savu gadskārtējo koncertu pag. svētdien rīkoja Baptistu draudzes jaukts koris. Koŗa koncerts bija labi apmeklēts. Šoreiz kori kuplināja divas solistes: V. Landmane un M. Čakare. Par kori arī šoreiz jāsaka labs vārds un cildinājums jaunam, enerģiskam diriģentam V. Mūrniekam, kas lietpratīgi saliedējis nelielo kori jauki un skaisti skanošā vienībā, kas sevišķi izpaudās Mocarta „Gloria in Excelsis".

Soliste V. Landmane krietni progresējusi: balss vairāk izlīdzināta, priekšnesums iespaidīgāks, patīkams tembrs. Soliste M. Čakare tāpat gājusi lielus panākumu soļus uz augšu. Viņas balss uzrāda smeldzi, ar ko tik reti var lepoties. Sevišķi jauki dziedoņu teicamās dotības izpaudās O. Lindberga duetā „Ja man būtu".

O. Krs

Indra Gubiņa

ARĪ TAS

Man pār plecu spogulī
Krita stars un dzisa.
Gaismas žilbināta, es
Sadrebēju visa.

Vai tur dārgums vizuļo?
Kļuvu sevī bikla.
— Nepriecājies, zini to:
Pērles biezi stiklā. —

Bet aiz pleca vizuļo
Tomēr staru klēpis.
— Netver, atstāj, arī tas
Tukšumu tik slēpis. —

Latvijas brīvībai un labākai nākotnei

Nupat iznākušajā Daugavas Vanagu Mēnešraksta piektajā numurā, liekas, visvairāk telpu atļauts rakstam par latviešu jaunatnes problēmām trimdā. O. Mazarkēvics rakstā Jaunatnes darbības veicināšana pamatoti saka: Lai atļauts uzsvērt domu, ka visu jauniešu darbību mums iespēju robežās gan jāvirza, bet tiešais darbs jāatstāj pašu jauniešu izraudzītai pārstāvniecībai. Ja sūdzamies par jauniešu neatsaucību, tad jāatcerās, jaunatne nekad nav varējusi ciest, ka viņu iegrožo. Pieskaroties domai par latviešu trimdas nākotni, kas jo cieši saistīta ar mūsu jaunatni, citēti J. Andrupa vārdi: Emigrācijas likteņi lielā mērā izšķirs apstāklis, cik cieši būsim spējuši piesaistīt mūsu jaunatni savai tautai. Nepietiek pamācības un rājieni.

Mēnešraksta titullapā iespiesta G. Vidzemnieka dzeja Viriem ar sauļes un trejzvaigžņu zīmi. Seko J. Frišvalda raksts, Pārdomām novembrī. „Brīvība nav Dieva dāvana, katrai tautai tā jāiegūst, jāizcina un jāgādā par tās saglabāšanu. Neviens cits kaut kādu augstu principu vārdā nebūs ieinteresēts to ne izkarot, ne aizstāvēt."

A. Vītrups rakstā Izmantosim Berlīnes krīzi, saka: informācijas darbā un ziņā pret komūnismu mēs varam izmantot spāņu rakstnieka un diplomāta Salvadore de Madariage grāmatu Rietumi — armija bez karoga, kas ir ne vien pārliecinošs brīdinājums no komūnisma, bet arī pamatīgi aprāda Rietumu politisko aklumu un kļūdas.

Seko A. Bērtuļa stāstiņš Dezertieris. Rakstā Smagā nodokļu piespiešana padomijā A. Aizsilnieks pieskārās strādnieku, ierēdņu, rakstnieku un mākslinieku, ārstu, skolotāju, mācītāju un vecpuišu un lauksaimniecības nodokļiem. Valsts budžeta ieņēmumi un iedzīvotāju maksas tanī, apgrozījuma nodoklis un valsts uzņēmumu peļņa. Tā īsumā skarot visus jautājumus, kas saistās ar Padomju Savienības nodokļiem.

Kultūras apskatā P. Aigars, Trimdas rakstnieku penkluba priekšsēdis, rakstā Paliksim lietas koki nākošai Latvijas valstij saka: Nevienai tautai citas tautas nepalīdz iegūt brīvību, ja šī tauta nespēj pierādīt, ka tai ir pašai sava gara pasaule, pašai savas tradicijas un savi kultūras dārgakmeņi. Mūsu draugi tik daudz nevērtē mūs pēc drānām, kā pēc mūsu garīgajiem vaibstiem, pēc mūsu tikumiskā spēka. Grāmatu apskatā recenzētas: Latvijas atbrīvošanas kara vēsture, 2. daļa; romāns „Apsūdzēts", G. Zariņš; DV kalendārs 1962. g. u. c. Žurnāls Arēna, Trimdas rakstnieku penkluba izdevumā. Noslēgā Mūsu dzīve piemin DV 25 gadu jubilejas svinīgo salidojumu, Zviedrijā, Baltijas krasta putns, kas te bija apņēmies atraisīt savus spārnus.

Karam iebrūkot Austrijā un apņemot Vīni, Vija Vētra gandrīz brīnuma kārtā izkļūst no turienes laukā uz Vāciju. Tur kopā ar citiem latviešiem viņa nonāk vienā no neskaitāmajām bēgļu nometnēm. Šai laikā parādās otra Vijas talanta puse: blakus dejotājai — dejotāju audzinātāja. Salasījusi veselu pulciņu latviešu bēgļu mazuļu, viņa māca tiem pirmos soļus rakstos un pirmos soļus dejā. Brīnišķīgs prieks

PAR MĀKSLU

● **„Skatuve un Dzīve" Nr. 12. iz nācis Krolla Kultūras biroja dērīgu grāmatu nodaļas izdevumā Čikagā, Hull House 800 S, Halsted St. Maksā 75 c. Kupli ilustrēts. Saturā: Marijas Urnežus dzeja „Izmisuši putni", Edv. Medņa „Lai ieskatāmies skatuves mākslas sejā", Artūra Rubeņa „Režijas problēmas latviešu teātrī", Ninas Gorfinkeles „Aktieris sagatavo savu lomu", Valda Hermaņa „Jaunajiem aktiešiem", Z. Ritmaņa „Rakstnieka Edvarda Vulfa skatuves tēli", J. Gulbīša drāma „Jānis Reiters", Voldemāra Richtera „Pazīstamas ejas", Edvarda Tūtera „Vectēva zintis" u. c.**

Margarita Ausaļa

ATBRĪVOTI SPĀRNI

SARUNA AR DEJOTĀJU VIJU VĒTRU

Vija Vētra indiešu tempļa dejā.

Pirmos mākslas impulsus atceroties, Vija Vētra piemin savu tēvu, kas arvien glabājis sevī mākslinieka dvēseli, dziedājis, mūzicējis, nodevies mākslas fotografijai, bet dažādu darbu rindā nav radis īstenas vietas un piepildījuma. Bet viņa ietekmē Vija Vētra agri saskaras ar mūzikas un plastisko mākslu burvību. Katrs ritms un melodijas plūdums liek meitenei raisities kustību ornamentā. Drīz vien ne dienā skola, ne nakti atpūta nespēj saistīt Vētras apmāto prātu, kas dzinās uz deju skolu. Saurā vecāku rocība un reizēm plānais rieciens nevarēja saskatīt šai meitas tieksmē nekādas praktiskas jēgas. Tai vietā viņai deva iespēju mācīties gleznot, kas vēlāk izrādījās noderīgi, radot savu kostīmu metus. Un tomēr jau toreiz parādās mākslinieces personībā karsta tieksme pēc neiespējamā, ko pat pasaules bojāeja nespēj apturēt. Tā viņa lauzās reiz uz Operas baleta skolu, kuŗas durvis līdzekļu trūkuma dēļ tomēr palika aizvērtas.

Šai tumšā mātes māsas aicinājums uz Vīni uzlēca kā spoža zvaigzne. Vijai Vētrai tas nozīmēja tikai vienu — baleta studijas šai mākslas pilsētā. Vīnes Mūzikas akadēmijā Rozalijas Chladeres personā Vija Vētra atrada cerēto audzinātāju. „Te es guvu, ko es citur nekur nebūtu guvusi," ar atzinīgu pateicību šo laiku piemin māksliniece, „jo blakus pamatīgām studijām visos dejas veidos audzēkņiem deva arī stingrus pamatus taīs jautājumos, kas saskaras ar deju: mūzikā, mākslas vēsturē, psiholoģijā, kostīmu attīstībā u.t.t." Tas, protams, nozīmēja pilnu darba dienu. Taču līdzekļus šai pilnajai darba dienai bija jāsagādā ar otru pilnu laiku, dejojot teātŗos pa vakariem un reizēm pat naktīs filmu studijās. To izturēt varēja vienīgi sīkstais Baltijas krasta putns, kas te bija apņēmies atraisīt savus spārnus.

Pa daļai Vija Vētra to sasniegusi Melburnā, Austrālijā. Pēc sīkstas cīņas un neatlaidīga darba gadiem viņai tur ir sava baleta skola un trupa, ar ko viņa reprezentē sevi per dejotāju un dejas audzinātāju visā Austrālijā un tās televizijas raidītājos. Še viņa piedalās arī vairākās deju turnejās, apceļojot arī Jaunzēlandi. Anglijas karalienei viesojoties Austrālijā, Vija Vētra dejo viņai prezentētā sevišķā deju priekšnesumā.

Jaunas vietas, jaunas sejas, jauni impulsi vienmēr saukuši un vilinājuši mākslinieci. Ilgāku laiku viņa cītīgi studē indiešu dejas. Savādā kārtā Indijas senatnīgā dejas kultūra dveš zināmu tuvību, vai citādi to būtu arī izjutusi dzejniece Velta Sniķere, kas ievērojamā indiešu dejotāju trupā dejojusi Ceilonā? Ar pirmo iespēju Vija Vētra dodas uz Indiju. Tur viņa gūst lielus panākumus savos deju vakaros un apņēmīgi studē indiešu deju izpar dzives lielāko sasniegumu, smalcināto stilu pie ievērojamiem meistariem. Varbūt ar savu piederību pie citas vecas kultūrtautas izskaidrojama viņas iespēja tvert arī šo deju dvēseligo pusi, kā to patvitro indiešu preses atsauksmes. Par klasiskajā indiešu deju centrā Madrasā doto deju vakaru visu lielo laikrakstu slejās atrodama atzinība, pat sajūsma. Baleta kritiķis laikrakstā „The Mail" raksta: „Daudzi ārzemnieki ir mācījušies un izcēlušies indiešu dejās, bet neviens no tiem nav ļāvis atklāties tām tik dabiski kā Vija Vētra."

Visi laikraksti atzīmē Vētras latvisko izcelsmi, ko viņa visur ar neatlaidīgu lepnumu atgādina.

No Indijas, kur viņu ilgākā audiencē pieņem Indijas premjērs Nēru, Vija Vētra dodas uz Romu, kur Romas operas baleta skolā māca spāniešu un indiešu dejas. Bet pāri zilajai Vidusjūrai aicina cita dejotāju zeme — Spānija. „Te," saka Vētra, „man likās, it kā gredzens saslēgtos. Arī te dejai ir seni mītiski pamati, arī te dejas formā laužas uz āru dvēseles sūtījums." Vētras ekspresīvam dejas veidam Spānijā bija ievērojami panākumi.

(Nobeigums 8 lpp.).

A. Voļkus

ZAUDĒTIE CEĻI

(45. turpinājums)

Ja pirmajā brīdī, dabūjis ziņu par ligavas neuzticību, Vilnis mājās neatgriezās tāpēc, ka vēlējās sev aiztaupīt atkalredzēšanos ar Rantu un Ivaru, tad mēnešiem un gadiem aizejot, kad pirmais sašutums bija rimis, tā vietā stājās spīts, kuŗu beigās nomainīja vienaldzība. Izmisums, ko kāpināja apziņa, ka nav nekādu iespēju stāvokli grozīt, pamazām bija zaudējis savu skaudrumu, un tikai laiku pa laikam, domājot par to, kas un kā viss būtu varējis būt, bet nebija — Vilni pārņēma satraukums, un viņš jutās Gomlā kā cietumā ieslodzīts. Šajās reizēs viņš nespēja rimties ne laboratorijā, ne savā istabā. Viņam vajadzēja cilvēka, kas spētu dot draudzības ilūziju; mājas, kas aizstātu trūkstošo ģimeni.

Viņi, kaut jau sen saucās priekšvārdos, vēl vienmēr viens otru uzrunāja ar formālo jūs. Gomlā to uzskatīja par izlikšanos, kas tikai pastiprināja aizdomas, ka Bekeru Ilze viru krāpj. Neviens neticēja, ka viņi kā vīrietis un sieviete viens no otra vēl vienmēr bija tikpat tālu kā pazīšanās pirmajās dienās.

Kādā pēcpusdienā Vilnis nejauši pamanija, ka gar laboratorijas logu aizslīd pazīstams stāvs. Viņš piesteidzās pie stūŗa loga un redzēja, ka Ilze ieiet Lautenberga kabinetā. Kas viņai tur bija darāms?

Vilnis pārvietojās ar darāmo tā, lai redzētu viņu iznākam. Neilgi vēlāk Ilze atstāja biroju un devās tieši uz laboratoriju.

— Tā — viņa teica un smaidīja — Sveiki, kungs kollēga!

— Kā tā — kollēga? Jūs taču nebūsit brīvprātīgi pieteikusies darbā?

— Pieteikusies gan, bet ne brīvprātīgi. Sorit pienāca darba pārvaldes paziņojums, ka arī man uzvaras labā kaut kas jādara, un ka mani gaidīt gaidot Geras bruņošanās rūpnīcās. Sakarā ar to izšķiros par mazāko ļaunumu. Rīt sākšu strādāt; pagaidām gan vēl tikai pēcpusdienās.

Nedēļu vēlāk Bekers rakstīja, ka atveseļojies un slimnīcu atstājis, bet gaidīto veselības uzlabošanas atvaļinājumu nav saņēmis.

— Zēl, Ēriks bija pārliecināts, ka to dabūs, — Ilze, no darba mājās ejot, to stāstīja Vilnim, — tagad jāgaida līdz rudenim.

Vilnis gāja nodurtu galvu; viņš negribēja, ka Ilze redz, ka tas kaunās pats no sevis — bet nespēja arī sajust nožēlu, ka Bekeram atvaļinājuma ceribas izputējušas.

— Kāpēc jūs tik kluss, Vilni? — Ilze pēc brīža jautāja.

— Nepatikamas ziņas no mājām?

Vilnis it kā pamodās.

— Ļoti nepatikamas. Tēvs raksta, ka cerot uz brīnumu, bet gatavojoties ļaunākajam. Papētot, kur uz kartes atrodas virspavēlniecības ziņojumos minētās vietas, šāds satraukums labi saprotams. Fronte tuvojas manas zemes robežām, un kas notiks, ja zemē vēlreiz ienāks krievu armija? Ja četrdesmit pirmajā gadā iznīcināja desmitiem tūkstošus, tad tagad cietis simtiem tūkstoši.

— Vai jūs visam tam ticat, ko raksta par komūnistu briesmu darbiem? Vai tas nav tikai propaganda, tāpat kā daudz kas cits?

— Liekas, ka nē. Savu paziņu starpā vien varu saskaitīt desmitiem ģimeņu, kas apcietinātas un iznīcinātas.

— Šodien trešdiena. Būsit? — Ilze mainīja sarunas vielu, bet tad it kā atvainodamās piebilda: — Ko mēs, mazie ļaudis, tur varam līdzēt? Varam vienīgi lūgt Dievu, lai gals nebūtu tāds, kāds pašreiz liekas veidojamies.

Paēdis plānās vakariņas, Vilnis vēl bridi lasīja; tēvs bija atsūtījis dažas grāmatas, to starpā arī Virzas Straumēnus. Arī šajā zemē bija vasara. Arī šeit zemnieks ara, sēja un pļāva. Arī šeit saimnieces kopa savas raibaļas un laistīja puķu dobes. Arī šeit vīri sestdienas vakarā nolika darba domas, bet — tā nebija Latvijas vasara, tie nebija Latvijas tirumi, un tie nebija latviešu vīri un sievas, un tāpēc viss šeit, arī pēc četriem gadiem, bija svešs un neierasts, un sirdij tāls.

Izlasījis nodaļu līdz galam, Vilnis nolika grāmatu. Pulkstenis jau bija deviņi, ja gribēja apciemot Ilzi, bija jāiet tūlīt.

Prāgers bija atvedis no stacijas vakara pasta sūtījumu un pašreiz ar sievu to kārtoja, kad Vilnis gāja gar pasta istabas logu. Pagalmā un uz ielas vēl bija gaišs, bet virs vēstuļu šķirojamā galda dega spuldze ar zaļo stikla kupolu.

Prāgeru Marija pamanīja Vilni un pacēla galvu.

— Jūs pie Bekera kundzes?

Vilnim saskrēja asinis vaigos. Lai par viņiem ļaudis tenkoja, cik patika, šāds, tik tiešs un lietišķs jautājums tomēr bija nekaunība.

Bet Marija atbildes nemaz negaidīja. Viņa paņēma no galda kādu aploksni un sniedza pa logu Vilnim.

— Te — aiznesiet.

Vilnis paņēma vēstuli un, to ieraudzījis, nodrebēja. Viņš bija pietiekami ilgi Vācijā, lai pazītu šos oficiālos kara pārvaldes paziņojumus. Lai cik veiklā valodā tie bija sacerēti, to saturs bija īss, vienkāršs un baigs: tā, ko tu gaidi, vairs nav.

VII NODAĻA

Rokas un kājas likās smagas kā ūdens piemirkušas drānas, un acis tikai negribīgi staigāja pa garajām skaitļu rindām. Prātā kā dadzis bija iekāries vakardienas ziņojums: Jelgava kritusi. Tas bija nācis reizē gaidīti — un tomēr pēkšņi — kā līdakas kampiens velcējot: vērojot frontes kustību pēdējos mēnešos, ar šādu varbūtību bija jārēķinās, bet kad tas notika, sirds drebēja un sarāvās sāpēs un nevarības apziņā.

Kopš šīs vēsts Vilnis izmisuma nepacietībā gaidīja ziņas no vecākiem: pirms gada tēvs bija pārcelts Jelgavas pastā — kur viņi tagad atradās? Vai bija vēl dzīvi? No dažādiem avotiem bija dzirdēts, ka Jelgava nodegusi, ka tūkstošiem civilistu Jelgavā aizgājuši bojā. Vai viņa vecāki bija izglābušies?

Nedēļu pēc Bekera nāves ziņas saņemšanas, Lautenbergs Vilni bija iesaucis savā kabinetā un pateicis, ka fabrikas īpašnieks Vinklers Vilni iecēlis par oficiālo laboratorijas vaditāju. Pašreizējo stāvokli tas grozīja tādējādi, ka Viļņa algā tagad bija pieci simti marku mēnesī. Zinot, cik šī pati vācu marka šodien bija nevērtīga Latvijā, Vilnim par augstsirdīgo algas pielikumu bija jāpasmaida. Tāpat arī: cik vairs ilgi, un šo fabriku pārņems citi saimnieki? Ko tādā gadījumā nozīmēja viņa iecelšana? Jaunie kungi noteikti nāks ar saviem vaditājiem.

Un tomēr — iecelšana kaut kā kutināja lepnumu un cēla pašapziņu.

Pēdējās nedēļas fabrika strādāja sevišķi intensīvi. Bija saņemts armijas pasūtinājums īpatniem papes aizbāžņiem. Tie mitruma un sausuma maiņās nedrīkstēja zaudēt izmērus un tāpēc, pirms izstrādāšanas, jēlpape bija jāpiesūcina ar parafīnam līdzīgu šķidrumu, kas metalla mucās tika piesūtīts no Ziemeļvācijas. Fabrikas rietumu korpusā bija atbrīvotas divas lielas noliktavas, un tur tagad pie gariem galdiem strādāja pāris desmit sieviešu. Tās bija atsūtījusi darba pārvalde; viņu sejas bija izmocītas un nogurušas, un acis trulas un bezcerīgas. Tās visas bija gados vecākas ciema sievas, ko jaunie noteikumi bija izrāvuši no mājām un novietojuši fabrikā, lai viņu virus un tēvus atbrīvotu iesaukšanai. Viņas nekad nebija savas dienas vadījušas dikā. Katrs mirklis viņu ikdienā tām bija aizņemts. Dārziņš pie mājas, dzīvoklis, pašas, vira un dēlu apģērbs, maza piebūve, kur mitinājās sivēns, pāris vistas un truši — viss prasīja darbu, un šīs sievietes gāja teciņus vien no saules līdz vēlai naktij. Tagad viņām desmit stundas dienā bija jāstāv fabrikā — un šīs desmit stundas viņām mājās kaut kā bija jāietaupa. Viņas to arī veica, bet ietaupīšana nenotika uz mājas darbu, bet jau tā trūcīgā miega lēses. Darbs neviens nepalika nedarīts — viņas cēlās vēl agrāk un palika nomodā vēl ilgāk, bet kāpnes mājas priekšā tāpat tika berztas ar suku, kā to mātes bija darījušas, un pēļu pārklāji vēdināti un dauzīti.

Gandrīz ik pārnedēļas tagad fabrikā iegriezās kāds partijas propagandists. Šajās reizēs visā fabrikā izziņoja sauksmi un, izņemot nodarbinātos bēgļu kara gūstekņus, visiem pārējiem bija tajā jāpiedalās un jānoklausās runātāja uzmundrinātājos, ticību un paļāvību iedvesējos vārdos. Pirmajās rindās sēdēja biroja darbinieki, aiz tiem meistari un nodaļu vaditāji, un visbeidzot — strādnieki.

Sauksmes visi sagaidīja ar prieku — runas laikā varēja atpūsties un dažs veiklāks arī nosnausties.

Kamēr Bekers vēl bija fabrikā, viņi ar Vilni sauksmes bija apmeklējuši pārmaiņus, jo tā kā laboratorijā bija iekārtota fabrikas gaisa trauksmes patvertne un centrāle, tajā vienmēr kādam vajadzēja dežūrēt. Kopš Bekera aiziešanas Vilnis sauksmēs vairs nebija piedalījies.

Bija saulaina, bet vēsa septembŗa diena. No rīta laboratorijā bija ienests paziņojums, ka pulksten divos fabrikā ieradisies kāds apgabala partijas funkcionārs un runās par starpību svētdienas izpratnē baznīcā un nacionālsociālistiskajā valstī. Vēbers tajā bridī bija pie Viļņa un smēķēja savu cigaretes pirmo pusi. Vilnis izlasīja paziņojumu un pasniedza Vēberam.

(Turpinājums sekos)

mani, ir te jāsēž abā, kur beldas, un ības prie- a jāatmet ā okeana ks atmest bridi tu māt kātru, tad mēs jir. Vai tu is Ameri- . Skaties, s! Skaties, ājā metas ne visu to et tu runā da nu var

paskaties ieraūdzīsi eli, kuŗu it. Dvēsele ās, dziļāka, ribu, Jāni, tava jūra, udē]?" pati gaisti kumis. ijos virsū. citādu, un redzēt, bet rs nav... Ko

s nekad ne- nē, lai kā citi priecā- braucu at- milestības vās uz dur-

ziet. Šodien Baiba sacī- Smilgu nost „Es gribu n, kas paši ds neesi..." Ojārs Zalc- , un aizgrie- za durvis atslēgu. Viņa, pavērusies viņa acīs, atkāpās, izbijusies. Tās bija vilka acis.

„Ko tu gribi ar mani darīt?" Baiba jautāja, bet viņas drošais skats izdzisa.

„To, ko tu dariji Ojāra dzīvokļī, kad, mani mīlējot, staigāji pie viņa."

Baiba uztraucās. Vai viņš jau zina to? Tad Baiba teica:

„Ojāru vēlas māna māte. Tu esot tāds, ka nevarot zināt, ko tu izdarot... Ojārs esot nosvērts, pabeidzis jau Deksoļa institūtu, tepat gatavs inženieris. Tu fantasts!"

„Kuŗa izredzētā būdama, satiekies ar mani vakaros," viņš koda.

„Kā es izšķiros, — un tas nav viegli nostāties pret savu māti, — tu pats šodien redzi... Neesi akls, Jāni! Ojārs Zalcmanis mani vajā jau veselu gadu. Man bija neiespējami, un, varbūt, drusku viņa žēl, tā uzreiz atteikt."

„Manis tev nebija žēl?"

„Abu bija žēl. Kā vīrietis to tu nekad nesapratīsi, bet tā bija... Es esmu sieviete, Jāni..."

„Un abus padariji nelaimīgus."

Viņa apjuka, nesaprazdama, ko atbildēt.

„Vai tu tagad saproti, ko esi izdarījusi?" viņš draudoši jautāja.

Pagātne, jā, kas tāda pagātne bija? Vai tiešām šī pagātne kļuva, tās uzzinot, par nepārkāpjamu sienu? Kas dzina par to jautāt, un pašam palikt nelaimīgam? Kas? Apziņa, ka nerast atbildi — ak, viņš to zināja — pildīja jaunā cilvēka dvēseli sērām, kuŗās bija vairāk žults, apsēstības, nekā prāta, gaismas.

Jāņa Smilgas ievainotā vīrieša pašmīlība, pārākuma apziņa par Baibu, viņam piemītošā īpašība sabiezināt krāsas, un stipras antagonisma jūtas izteica jaunus argumentus, kas vēl vairāk pazemotu Baibu.

(Turpinājums sekos)

KĀ RADUŠIES MŪSU UZVĀRDI

Vairums latviešu savus uzvārdus ieguva pagājušā gadu simteņa pirmajā pusē, kad pēc zemnieku brīvlaišanas Baltijas guberņās sākās to atdalīšanās no muižu klaušinieku saimes un iestādes uzsāka pasu izsniegšanu brīvlaistajiem. Tiri dabīgi, ka daudzi no mūsu priekštečiem šīm lielajām pārmaiņām nebija sagatavoti un steigā saņēma gadījuma rakstura uzvārdus, arī vāciskus un krieviskus, apm. 30 proc. no kopskaita. Tomēr krietna daļa latviešu bija saglabājuši arī ļoti senus nosaukumus no saviem priekštečiem, ko arī izmantoja jaunajiem uzvārdiem. Daudzos gadījumos šo uzvārdu nozīme mūsu laiku latviešu valodā nav vairs tieši izskaidrojama, bet to atšifrēšana ir ļoti svarīga un interesanta no mūsu tautas pagātnes pētīšanas viedokļa.

Onomatika jeb vārdu un uzvārdu pētīšana ir veca zinātne, bet pie mums atstāta gandrīz pilnīgi novārtā. Jau Aristotels par to rakstīja: „Kad izdara dokimāciju — pilsoņu reģistrēšanu, tad vispirms prasa, kas ir tēvs un tēva tēvs, kas ir māte un mātes tēvs, un no kāda dema (nama). Tad vēl jautā vai viņam ir Apollo tēvs un Dzevs aizsargātājs, un kur viņu svētumi atrodas."

Vārds ikvienu cieši saista ar dzimtu, ģimeni, ciltī, un šaurākā nozīmē arī ar māju jeb namu. Tādēļ daudzās valodās „vārds" un „nams" ir ar identisku nozīmi, un pat valdnieku dinastijas saucas „nams" (piem., Habsburgu nams). Tomēr pati vārdu došana cēlusies aiz ļoti praktiskas nepieciešamības — atšķirt un aizsargāt īpašumus. Acīmredzot, senajiem āriešiem vislielākās grūtības bija ar ganību nosargāšanu, jo daudzās to valodās jēdzieni „ganības" un „vārds" cieši saistās. Tā, piem., grieķi ganības sauc „nome", kas atgādina „vārdu" daudzās rietumu valodās. Rumāņi sauc „ima" un tāds nosaukums tām ir arī daudzās austrumu (Vidusāzijas) valodās, bet slavi ar to apzīmē vārdu jeb nosaukumu. Latvju valodā šiem jēdzieniem atbilst vārdi nams un zīme, ar kuriem atšķira īpašumus.

Latvisko uzvārdu vairākums beidzas ar pamazināmo vārdu galotnēm „iņš" un „itis". Izskaidrojums meklējams tajos senajos dabas dievināšanas un totemisma laikos, kad ikvienai āriešu ciltij vai pat dzimtai bija savs iemīļots dzīvnieks vai koks, kuŗus uzskatīja par labvēļīgiem. Tā, piem., dažai latvju ciltij šāds dzīvnieks bija lācis, no zīvīm — lasis, no putniem — lakstīgala, un no kokiem ozols, lazda un pīlādzis. Šo un citu dabas objektu pielūdzēji vairākumā atzina par nevēlamu saukties tieši savu pielūdzamo objektu vārdā, bet, lai pasvītrotu savu izcelsmi, pievienoja to vārdiem galotnes „iņš" un „itis", un tā radās daudzie „Ozoliņi", „Bērziņi", „Lazdiņi u.t.t. Cik vecas var būt šīs galotnes, to pierāda jau tas apstāklis, ka pamazināmā galotne „itis" bijusi jau kūru senču uzvārdos. Mazāzijā, kur sastopam uzvārdus: Akit (kāds mūks), Inki, Zikit, Asit (kāds ķēniņš) u.t.t. Turpretim galotne „in" jau nāk no pašas āriešu pirmdzimtenes — Vidusāzijas, kur afgāņu u. c. valodās par „ina" jeb „inga" sauc sievieti, kas jaunajai mātei palīdz radībās. Tās uzdevumi lielā mērā atgādina grieķu teikās pieminētās nāras Nedas uzupurēšanos Krētā pie jaunā dieva Dzeva piedzimšanas. Nedas vārdā nosaukta „nedēļa" un pati dzemdētāja par „nedēļnieci".

Par svešajiem latviešu uzvārdiem iesakņojies neparasts uzskats — meklēt izskaidrojumu to nozīmei galvenā kārtā vācu vai krievu valodas vārdos. Tā, piem., uzvārdu „Sanders" uzskata par vāciski, lai gan tam ir ļoti vecāka un tālāk meklējama nozīme, un proti: Sands (pērkons) bija hetu un Sandes jeb Sandons — kilikiešu dievs tajā Mazāzijas daļā, no kurienes nākusi daļa no latvju senču ciltīm — latiem, kūriem, sēļiem un ventiem.

Aplami ir uzskatīt par vācu izcelsmes arī visus uzvārdus, kas beidzas ar galotni „manis", jo vācu vārds Mann un angļu man cēlies no indu dieva Mana nosaukuma un plaši sastopams nosaukumos jau āzijā, piem. Anatolijā, kur ir pat apgabals Ulmanija, kas pastāvēja jau vairākus gadu tūkstošus pirms ģermāņu tautu rašanās. Tāpat par vācu izcelsmes uzskatītais uzvārds Stiglics patiesībā nāk no Balkāniem, jo horvatu „stiglic" ir „dadzītis". No turienes nāk arī Šūmanis, jo rumāņu „šuman" ir „noreibis" un horvatu valodā tas pats vārds nozīmē „trokšņotājs".

Daudziem mūsu neatšifrētiem uzvārdiem zināmus izskaidrojumus dod albāņu valoda. Tā, piem., uzvārdam „Kukurs" var būt sakars ar albāņu „kukur" = cepts; Kripens — alb. „kripe" = sāls; Kundrats — alb. „kunder", „kundra = pretējs (arī afgāņu „kundraj" = „pretējs"); Turlājs — alb. „turli - turli" = „šis un tas", Trapāns — alb. „trapan" = svārpsts u. t. t.

Balkānu izcelsmei pieskaitāmi vēl šādi latviešu uzvārdi: Baško — alb. „baškaj" = vienība; Bercs — rumāņu „berc" = birze; Bine — rum. „bine" = laime (arī kurdu „bine" = atnesa); Bečs — moldaviešu „beč" = pānabrabs; Bariss — rum. „baris" = lakatiņš; Bricis — alb. brice = krams; Barkāns — alb. „barkar" — pārvedējs; Bubenko — horv. „bube" = kukainis; Pitāns — rum. „pitan = maize; Puža — horv. „puža" = taka; Pone — bulgāru „pone = vismaz; Klincāns — horv. „klinca" = nagla; Kuga — horv. „kuga" = mēris un turku „kugu" = gulbis; Ķikauka — horv. „ķikau" = bizamais, u. c.

Mazāzijas izcelsmes, šķiet, šādi uzvārdi: Lāma — asīriešu „lāmu" = virspuse; Lobe — kurdu „lobi = pupa; Alks — armēņu „alkh" = jauns gars; Annus — kūru „annus" = tradicija; Āviks — kurdu „avik" = rasiņa; Āsmanis — persu „Āsman" = mēneša 27. dienas nos.; Bambers — p. „bamber = uztraukums; Brežģis — p. „bredž" = tornis; Baginskis — arm. „bagin" = altāris; Bachmanis — p. Bachman = mēneša 2. dienas nos.; Bastjānis — kurdu „bastani" = senatne; Birks — kurdu „birk" = zibens; Camanis — p. un afg. „caman" = dārzs; Darzdzāns — p. „darzan" = ducis; Everts — urartu „evert" = kungs; Erdmanis — kurdu „erd" = zeme; Ķelpe — kurdu „kelp" = viltots; Tidemanis — akadiešu „tideimis" = zīdainis; Kēmanis — p. „kemane = atsitiens, un turku „keman" stīga; = u. c. Caur Kaukazu varētu būt nākuši: Abucis — osetu „abud" = palugināt; Biriņš — os. „birin" = līst, kurdu „birin" = vešana, turku „birinci" = vadonis, pirmais; Baže — kabardinu (čerkesu) „baže" = lapsa; Cielens — kab. „cielen" = smērēt; Gudže — kab. „gudže" = ratu spieķis; Hertels — kurdu „kertel" = kovārnis; Hūns — kab. „hun" = dzīt, mongoļu — „hun" = cilvēks.

Lielam skaitam latviešu uzvārdu ir arī savas saites ar āriešu pirmdzimteni — Vidusāziju: Cops atgādina afgāņu „cop" = zīmogs; Čurišķis — afg. „cura" = „turli - turli" = „šis un

(Nobeigums 7. lpp.)

IMANTA

Beidzot ar prieku varam ziņot, ka sagatavošanā esošā

virspulkveža

ARTURA SILGAIĻA

grāmata

LATVIEŠU LEĢIONS

iznāks 1962. gada sākumā.

Šis ir jauns darbs mūsu militārajā literātūrā ar neaizstājamu vēsturisku nozīmi, kas sīki dokumentē Latviešu leģiona cīņas un rakstura ta lomu otrā pasaules karā, pierādot, ka latviešu karavīrs ir cīnījies ne par ko citu, kā par brīvu Latviju.

Grāmatas autors A. Silgailis ir bij. iekšlietu ģenerāldirekcijas personāla departamenta direktors, tātad aktīvs liecinieks un apspriežu dalībnieks tiem notikumiem, kas lika piedzimt latviešu leģionam. Arī viņa leģionā ieņemtie atbildīgie amati — 15. div., un īslaicīgi arī 19. div., — kājnieku priekšnieks, un kopš 1944. g. vasaras ģenerālinspekcijas štāba priekšnieks — ir devuši viņam iespēju soli pa solim izsekot latviešu vienību kaujas gaitām, ieveidojot tās vispārējā ainā, un līdz ar to nododot latviešu tautas ricībā jaunu patiesāku liecību par tās brīvības gribu.

Savā darbā autors aplūko: Latv. leģiona tapšanu; 2. brigādes formēšanu un cīņas līdz atiešanai no Velikajas upes pozicijām; 15. div. formēšanu; aizstāvēšanos Velikajas upes pozicijās; aizstāvēšanos Bardovo - Kudevera pozicijās; atiešanu uz Vidzemes kaujas lauku; Vidzemes kaujas; Kurzemes kaujas; vācu gaisa spēkiem pakļautās vienības; ģenerālinspekcija; leģiona komplektēšana; leģiona apgāde; atalgojumi; sanitārā aprūpe; tiesas lietas un nacionālā aprūpe.

Darbu papildina kaujas shēmas, kartes un jau tagad ap 200 foto attēlu.

Grāmatas ilustrēšanai apgādā IMANTA aicina bij. Leģiona karavīrus un citas personas, kuŗu ricībā ir šeit uzskaitīto vienību un viņu gaitu attēli, aizdot tos apgādam, event. pret atlīdzību, uz īsu laiku klišeju izgatavošanai. Attēliem otrā pusē uzrakstāma atzīme par tajos redzamām personām, vienībām, laiku un vietu, kā arī iesūtītāja vārds un adrese. Aizdoto attēlu atpakaļsūtīšana uz apgāda rēķina garantēta. Lūdzam iesūtīt nekavējoties.

— — — — — — —

Līdz ar šo apgāds IMANTA izsludina s u b s k r i p c i j u uz šo darbu, kuŗas termiņš Eiropā — 1961. g. 30. nov., ārpus Eiropas — 1961. g. 20. dec.

Subskribentu vārdus īpašā sarakstā pievienos grāmatai. Lūdzam pasūtījumam pievienot daļas maksu: $ 5.00, DM 20.00, sd. 35/-, Asd. 45/-, Zkr. 25.00. Subskribentiem cena būs 20 proc. lētāka nekā brīvajā tirgū. (Brīvā tirgus cena būs $ 7.00 — $ 8.00, atkarībā no bilžu skaita).

LATVIEŠU LEĢIONS iznāks, kā jau teikts, 1962. gada sākumā vienā, liela formāta grāmatā un pienācīgā techniskā apdarē.

Apgāda IMANTA jaunākie izdevumi

O. Freivalds

LATVIEŠU POLITISKĀS PARTIJAS 60 GADOS

mūsu politiskās dzīves vēstures dokuments, kāda mums nav bijis, un kas vēl nepieciešamāks visiem tiem, kam Baltijas telpa interesē. Daudz statistisku datu un illustrāciju. Pieminēti ap 500 mūsu politisko darbinieku. 240 lapp.

Cena: $ 3.90, sd 25/6, Asd. 34/-, DM 13.60, Zkr. 19.50, Dkr. 25.00.

Jānis Širmanis

VAKARA VIESI

32 pasakas bērniem. 24 Anša Bērziņa illustrācijas, 210 lapp. Iemīļotais jaunatnes rakstnieks gādājis par skaistu lasāmvielu mūsu jaunākajai paaudzei. Lai piemēram tikai daži no „vakara viesiem" — tur pasakas par gaiļu cīņu, par Jāniša skolas somu, par Fordiņu un lidaku, Lakstīgalu un vilku, Karaļa gredzenu, Skudrām u. d. c., ko mātes un vecmāmiņas var lasīt priekšā mazajiem, bet tie, kas paši jau prot lasīt, kļūs draugos ar J. Širmaņa viesiem.

Cena: $ 3.60, sd. 23/6, Asd. 31/-, DM 12.50, Zkr. 16.75, Dkr. 22.50.

Zenta Mauriņa

DIVAS KULTŪRAS SAKNES

Eseja

Luksa izdevums uz rokas lējuma papīra. Atlikuši no šīs grāmatas vairs tikai nedaudz eksemplāru. Ja vēlaties šo mūsu ievērojamās esejistes jaunāko grāmatu, pasteidzaties.

Cena: $ 2.40, sd. 15/6, Asd. 20/-, DM 8.80, Zkr. 11.50, Dkr. 14.00.

LATVIEŠU KALENDĀRS 1962.

Populārais kabatas formāta kalendārs. Plašs kristāmvārdu saraksts. Pilnīgi jauns adrešu saraksts. Daudz jauna teksta. Mēru, svaru un temperatūru salīdzināšanas tabulas, dažādi praktiski padomi.

Cena: $ 0.75, sd. 4/-, Asd. 5/-, Dm 1.95, Zkr. 3.00, Dkr. 3.75.

PAZĪSTI LATVIJU!

Saliekama spēle katrai mājai, lielam vai mazam, sveštautietim vai latvietim! To pierādīja sacensība Latvijas kartes salikšanā Eiropas latv. jaunatnes savienības VIII kongresā, kur aizrautīgi kartes salikšanā sacentās visi, bez gadu izšķirības. Ja uzvarēsiet spēlē, būs no jauna dzīvā atmiņā Latvijas ģeografija un pati Latvija.

Cena: $ 2.25, sd. 12/9, Asd. 16/6, DM 7.50, Zkr. 9.75, Dkr. 12.50.

Pērkot sacensībai 2 spēles: $ 4.00, sd. 23/-, Asd. 30/-, Dm 13.50, Zkr. 17.50, Dkr. 22.00.

DV GRĀMATNĪCĀ

123 HURON ST., TORONTO 2-B, Ont., Canada.

MUĻĶĪBA, NOLAIDĪBA VAI NODEVĪBA?

Ja komūnisti līdz šim nav sasnieguši savu gala mērķi, tad visvairāk par to jāpateicas ASV pārākumam atomieročū apbrunojumā. Tad, kad komūnistiem izdosies rietumu sabiedrotos šajā visiespaidīgākā ieročū nozarē pārspēt, — sekos komūnistu ultimāts un brīvās valstis, sekojot sauklim „labāk sarkans nekā miris" — viena pēc otras, laikam, kapitulēs.

Pēc zinātnieku aplēsuma krievi vēl esot 2—5 gadus iepaka amerikāņu sasniegumiem nukleārās enerģijas izmantošanā militārām vajadzībām. Pēdējā krievu izmēģinājumu sērija dos tiem jaunus sasniegumus, un, ja amerikāņi neatsāks mēģinājumus atmosfairā, krievi drīz vien tos panāks. Dr. Ed. Tellers domā, ka, varbūt, pat tagad krievi esot jau mūs pārspējuši.

Pēdējā krievu izmēģinājumu sērija, kas reizē bija arī ļoti iespaidīgs iebiedēšanas līdzeklis, tagad tuvojās noslēgumam, kam sekos ražas ievākšana. Izbeidzis spridzināšanu savās mājās, Chruščevs nu ar pilnu krūti varēs mesties lielajā „miera" mūļāju pulkā un skaļi saukt, lai rietumu imperiālisti nedomā maitāt gaisu ar savām atombumbām. Tajā pat laikā Pad. Savienībā ritēs drudžaina pēdējos mēģinājumos iegūto materiālu izvērtēšana un gatavošanās nākamai kanonādei. Garās starptautiskās sarunas par atbrunošanos, tāpat kā līdz šim, ja vien rietumi nepieņems krievu noteikumus, nekādus panākumus nedos, un pēc laika, ja tas būs izdevīgi, — krievi izgudros atkal kādu ieganstu, lai sāktu jaunu nukleāro ieroču izmēģinājumu sēriju.

Pēdējais krievu gājiens tiem izdevās spīdoši, jo tie ASV pārsteidza nesagatavotos. Atombumbu mēģinājumi prasa lielu sagatavošanos, kas ilgst turpat veselu gadu. Kopš laba laika daudzi nopietni valstsvīri un zinātnieki ieteica ASV gatavoties, lai varētu atjaunot mēģinājumus, jo krievi slepenībā joprojām mēģinot. Daudzie brīdinājumi palika neievēroti un izdevīgais moments, kad krievi spridzināja savas bumbas, palika neizmantots. Paies vairāki mēneši, lai veiktu sagatavošanās darbus, un r

VAI NODEVĪBA?

...saukt, lai ...nedomā ...atombum... ...ad. Savie... ...dējos mē... ...ēriālu iz... ...nās nāka... ...starptau... ...uņošanos, ...ien rietu... ...noteiku... ...us nedos, ...ūs izdevī... ...kal kādu ...nu nukle... ...u sēriju. ...ens tiem ...ASV pār... ...Atom... ...usā lielu ...st turpat ...laika dau... ...un zināt... ...roties, lai ...jumus, jo ...ām mēģi... ...ni palika ...ais mo... ...pridzināja ...neizman... ...nešī, lai ...arbus, un ...kad tie

...0

...neprasa... ...mnīcā ie... ...pieaugu... ...ar 11 no... ...n 2 dzem... ...un fizio... ...iska labo... ...ve. Visas ...n pēdējie ...ārtojumā. ...sekmīgu, ...rbošanos. ...pacientu ...izdarītas ...šas 2.020

...pārpildī... ...un saņē... ...ēku.

...nā atrodas ...rentgena ...jas telpa, ...Katrai gul... ...n daudzas ...kābekļa ie... ...kas, starp ...trību, nav ...as līdzekļi.

būs veikti — ASV vadība nebūs spējīga dot pavēli — sākt!

Nesenās „miera un atbruņošanās"demonstrācijas rāda, ka šim Maskavas inspirētam pasākumam ir savas sekmes. Uz tām labi atsaukušies daudz lielo laikrakstu, žurnālu, radio un televīziju ziņu dienestu un daudz iespaidīgu personu. Pret amerikāņu nodomu atjaunot atombumbu mēģinājumus ir gandrīz visas t. s. neitrālās valstis. Kad krievi sāka indēt gaisu, — neitrālie tikai nevarīgi protestēja, jo baidījās, ka Chruščevs tos nepārmāca. No amerikāņiem tiem nav bailes, kādēļ turpmāk viņu balsis kļūs visai skaļas.

Tagadējā ASV valdība un aiz tās stāvošie spēki daudz sagaida no AN, kādēļ respektēs tur pieņemtos lēmumus. Vai tas sekmēs rietumu sabiedroto bruņošanos? Ļoti iespējams, ka apvienotā „miera" fronte piespiedīs ASV neatjaunot atombumbu mēģinājumus. Ja tas tā notiks — tā var izvērsties par likteņigu kļūdu ar ļoti bēdīgām sekām.

Vērojot pašreizējo kņadu ap atomieročiem un atceroties daudz citu agrāko notikumu, kas sekmējuši komūnisma izplešanos, liekas, ka lielais vairums to darījuši bez ļauna nolūka — neapzinoties savas rīcības sekas. Daudzām „miera" demonstrāciju dalībniecēm nav nekādu sakaru ar komūnistiem. Tās uz ielas izdzina mātes lielā milestība un bailes par savu bērnu likteni. Caurmēra pilsoņi, ejot savās ikdienu gaitās un domājot par savām rūpēm un vajadzībām, neseko un nespēj orientēties lielos pasaules un valsts notikumos, kādēļ tie viegli var kļūt par izmantojuma objektu dažāda veida aģitātoriem. Ar nezināšanu nevar atrunāties tie, kas ieņem atbildīgus amatus, vienalga, kādā nozarē.

Pagātnes notikumi arī pierādījuši, ka ne visos gadījumos vaina noveļama tikai uz kļūdām un nezināšanu. Atklātie komūnistu ielikteņi augstos amatos ir pierādījums, ka daļa vainas pieder nodevībai. Naīvi domāt, ka visi komūnistu ielikteņi ir atklāti, un ka tagad to vairs nav. Kara laikā komūnisti ASV bija gluži labā cieņā, kādēļ tie darbojās diezgan atklāti. Sākoties viņu spaidīšanai, tie kļuva piesardzīgāki.

Tā nu muļķība, nolaidība un nodevība, iedamas roku rokā, ir novedušas pasauli pie bezdibeņa malas.

P. G.

...ipu, gaļas ...ti. Paēdis, ...en katliņu ...ns dzidrs ...tspirdzina. ...iešmej vēl ...smeldams, ...h muguru. ...s lūkojas ...met skatu ...a sētmali, ...atrod. Sa... Krīšam lai... ...gul nolauz... ...odauza rū... ...eni izkaci... ...no ozola, ...r sētas at... ...k rakt. Te ... vieta — ...u. ...sdienas lo... ...e saknēm ...h nerociga. ...apraso pie... ...straumītes ...o kaklu un

...līdz ceļga... Krišs vēl... ...u un pie... ...klāt. Pēc ...ta atduras ...iņš nogrūž ...dres taizla... Zāles vik... ...iš atsēžas ...siem pirk... Klēpī, die... ...apdzeltēju... ...iš atraša ...tes rakstu. ...nie burti ...skaistumā. ...rs, skaists

...udzainēs, ...oktobrī.) ...ilais dēls! ...nakts Ru... ...piekrautie ...pēdējo va... ...sikās lie... ceļā. ...pamest Ru... ...ziņā. Te ir ...ta līdz rie... Te ir cies... ...n līksmoti ...airs nebūt. ...vairs nesar... ...oprātāk ta... ...ātu, ka sve... ...iekopto ze...

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

mi, ka svešas rokas laupīs mūsu darba augļus. Abi ar tēvu strādājām, lai jums, bērniem, būtu vieglākas dienas.

Māju atstājot, abi ar tēvu lūgsim Dievu, lai visi šeit atkal veseli atgrieztos. Ja nu mums, vecajiem tas nebūtu lemts, tad jūs, bērni, bet jo sevišķi tu, Kriš, rūpējieties, lai Rudzaines paliktu dzimtas īpašumā. Kop tās kā mēs to darījām un turi godā dzimtas vārdu. Lai Dievs jūs visus neizmāmās gaitās vada un pasargā! Āmen. —

Jūs visus mīlošā

māte.

Apakšā, tēva stingrajā rakstā, pāris rindas:

Mīļie bērni!

Neaizmirstiet to, ko Rudzainēs augdami un dzīvodami esat mācījušies, tad arī mūsu mājas un mūs neaizmirsīsiet. Turiet goda prātu un taisnu sirdi, kā tas Rudzvārpām pienākas. Mēs braucam uz atgriešanos. Dievs ar jums!

K. Rudzvārpa.

1944. gada 25. oktobrī.

Mīļie!

Mātes vairs nav. Lielā ceļa malā Ansis sabaidījās no kara ratiem un ieskrēja mīnu laukā. Mātes kapiņš ir zem lielā bērza, Rudzaiņu robežas stūrī.

Necilvēku bars mūs apsēdis, un arī pāris pašu laudis par tādiem parādās. Pagājušajās dienās piedzīvoju kaunu, ko mūžā neesmu pelnījis. Tas ir tikai sīkums no tā, kas mūs, palikušos, šeit sagaida. Ne cilvēks, ne zvērs ir drošs par savu dzīvību. Es pateicos Dievam, ka tik daudzi ir aizbraukuši. Viņiem nebūs jāzemojas, lai glābtu kailo dzīvību. Arī es to vairs nedarīšu.

Paļāvībā uz Dievu gaidu nezināmo.

K. Rudzvārpa.

(Turpinājums sekos)

18. NOVEMBRA AKTS - LAČPLĒŠU godināšana - DZIESMU SVĒTKU ATSKAŅAS HAMILTONĀ
SESTDIEN, 1961. GADA 18. NOVEMBRĪ, PLKST. 5.00 P. P.
CENTENARY UNITED CHURCH telpās, Main St. W., pretim YWCA'i.
Piedalās 6 koŗi ar vairāk kā 170 dziedātājiem.
Diriģenti: J. CĪRULIS, J. BARUŠS un L. ALBERTIŅA.
Ieeja: $ 1.50. Bērniem un skolēniem brīva.
SVĒTKU BALLE
plkst. 8.00 vakarā, Royal Connaught Hoteļa Kristallu zālē.
★ BABEKAS DEJU KAPELLA. ★ JAUNATNES PULCIŅA ROTA TAUTAS DEJU UZVEDUMS. Ieeja: $ 2.00
Biļetes iepr. pasūtināmas Hamiltonas Latviešu namā, 16 Queen St. N.
Tel. JA 9-7939. HLB un HAM. DV.

FIASKO Nr. 6
SPĒLĒS GRIĶA DEJU KAPELLA
17. nov., 8-os vak.
IGAUŅU NAMĀ, 958 Broadview Ave.

JAUNUMS! NEDZIRDĒTS!
45 RPM MŪZIKAS SKATU KARTES
★ Dažādas vācu melodijas.
★ Skaisti vēsturisku vietu un citi skati.
★ Ļoti labā apdarē.
★ Dāvanām un pašu priekam.
Cena: 3 kartes $ 1.00.
DV GRĀMATNĪCA, 123 HURON STREET, TORONTO 2-B, ONT.

Ir iznākusi mākslas grāmata
JĀNIS MUNCIS
ar *Anšlava Eglīša* un *Zuzannas Muncis* tekstu,
12 krāsainām un 20 melni - baltām *J. Munča* dekorāciju metu un gleznojumu reprodukcijām.
Grāmata dab. Olģ. Dika grāmatnīcā, R. 2. Waverly, Ohio, un Upeskalna apgādā, Rob. Jaskovskis, R. D. 1, Box 251, Schippenville, Pa., USA.
Grāmata maksā: iesieta $4.90, brošēta $3.90.

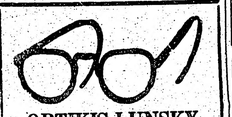
OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE St., Toronto
WA 1-3924.

TRANSPORTA FIRMA

KAKTIŅŠ
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Steidzīgi vajadzīgi
ELEKTRIĶIS
(ar licenci)
un
ELEKTRIĶIS-PALĪGS.
Zvanīt CH 6-5101, Toronto.

SAVIENOTĀS VALSTĪS
Karl Ehmer PORK STORES
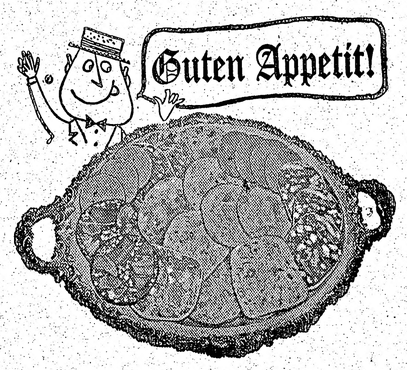

63 35 Fresh Pond Road, Ridgewood 27 N. Y.
62 02 Myrtle Ave. Glendale 27 N. Y.
136 35 Roosevelt Ave. Flushing N. Y.
415 86-th Street, Brooklyn N. Y.
68 38 Forest Ave. Ridgewood 27 N. Y.
69 39 Myrtle Ave. Glendale 27 N. Y.
185 24 Horace Harding Blvd. Fresh Meadows
84 Main Street, Hempstead, N. Y.
4380 White Plains Road, Bronx, N. Y.
30 New Street, Huntington N. Y.
230 East 86-th Street, New York
370 Main Street, Poughkeepsie N. Y.
9 Bank Street, Peekskill, N. Y.

DĪVAINI ĀRSTNIECĪBAS PAŅĒMIENI

Hampšīras novadā pie Altonas kādam bērnam bija garais klepus. Bērna māte noraidīja zinātnes ieteiktos ārstniecības līdzekļus, sacīdama: „Jūs savus preparātus varat paturēt, es ticu tikai vecajiem paņēmieniem." Viņa ielika bērna kurpītē beigtu peli, un bērns kļuva atkal vesels.

Šis ir viens no fantastiskajiem dziedniecības paņēmieniem, ko atstāsta Pēteris Opie, tautas dziedniecības līdzekļu krājējs. Vēl nesen viņš atklāti paziņoja, ka vēl tagad plaši pielieto dažādus maģiskos dziedniecības līdzekļus un paņēmienus. Vēl jo projām kārpas izdzenot ar buršanu, vītola atvašu sulu. Daudzos Īrijas novados ieliek sešus oļus un mazu sudraba naudas gabalu linu maisiņā, ko noliek kaut kur ļaužu satiksmes vietā, lai kāds to paceltu un naudas gabalu izņemtu. Naudas paturētājs tad dabū kārpas, bet maisiņa sagatavotājs no tām atbrīvojas. Kāds cits paņēmiens ir nozagt gabalu gaļas, ar to apziest kārpas un pēc tam gaļu aprakt. Līdz ar gaļas sairšanu izzūd arī kārpas.

Īrijā pret gaŗo klepu vēl tagad lieto šādu ārstniecības veidu — trīs rītus pēc kārtas pirms saullēkta no tekoša strauta jāpasmelj ūdens un jādod bērnam padzerties, pārpalikumu atlejot atpakaļ strautā. Ceturtajā dienā bērnam jau jābūt veselam.

Dažas tautas tic, ka mālariju varot ārstēt, ja zirnekli ievietojot rozīnē un norijot. Saffolkā šo slimību ārstē, vienam pašam pusnakti aizejot krustcelēs un iedzerot naglu zemē, pie kam atmuguriski atstājot krustceles, pirms vēl nav izskanējis baznīcas pusnakts zvans. Drudzis tad beigsies, tiklīdz kāds cits uzmīs uz zemē iedzītās naglas. Vēl tagad krustcelēs varot atrast zemē iedzītas naglas.

Kādreiz varbūt gadījies redzēt, ka kāds mēģina noķert gaisā no koka kritošu lapu. Varbūt tas ir tikai sporta pēc. Bet daudzi tic, ka šādā veidā varot tikt vaļā no saaukstēšanās.

Vēl tikai 1952. gadā kāds pastnieks sēdēja slapjā bedrē no plkst. 10 rītā līdz plkst. 5 pēcpusdienā, katru dienu, lai ārstētu bronchītu. Mēs domātu, ka šis ir īstais paņēmiens bronchītu iegūt. Bet pasaulē vēl šo baltu dienu ārstējas pilnīgi pretēji ārstu ieteiktiem paņēmieniem un kas zina — varbūt daži labs aizmirsts līdzeklis derētu arī šīsdienas kaišu ārstēšanai.

KĀ RADUŠIES UZVĀRDI

(Pārnesums no 6. lpp.)

= draugs; Atars — afg. „atar" = ziņa; Albats — tadžiku „albata" = noteikti (arī latīņu „albatus" = tērpies baltās drēbēs); Bilans — afg. „bilan" = trepes; Budže — afg. „budža" = korķis; Bračs — afg. „brač" = dusmas; Brastiņš — afg. „brastin" = sega; Baštiks — kažachu „bastik" = priekšnieks; Dukurs — tadž. „dukar" = troksnis; Dulmanis — tadž. „dulma" = balodis; Doreds — afg. „doredi" = uzturēšanās; Kaļiņš — afg. „kalin" = ienākums un kurdu „kalin = kliegt; Kroders — veco indu „krodha" = dusmas; Lambergs un Lamberts — urdu „lamba" = garš; Mangalis, Mangulis — afg. „mangal" = ķepa, kurdu „mangal" = cepeškrāsns; Nagobads — vairāki indu ķēniņi 9. g. s. — „Nagabhata".

Še pieminētie ir tikai neliela daļa — apm. 10 proc. no visiem mūsu uzvārdiem, kuŗu nozīmi varam atrast mums tuvo āriešu tautu valodās. Acīmredzot, šie vārdi ar līdzīgu nozīmi pastāvējuši arī to apm. 20 cilšu izrunās, kas, atnākot pie Baltijas jūŗas, izveidojušas latvju valodu. Un 19. g. s. sākumā ,kad sākās uzvārdu došana Latvijā, šie vārdi vēl nav bijuši aizmirsti. Turpretim mūsu dienās tie ir svarīgi liecinieki tām gaitām, kādas gadu tūkstošus atpakaļ nosolojuši mūsu senči. **Alberts Kalniņš**

Vass & Rendek
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403,
(College un Spadina ielas stūrī).
Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112, TORONTO.

Vieniniece MEKLĒ nemēbelētu istabu ar virtuvi pilsētas ziemeļos.
Raksīt šim laikrakstam Off. Nr. 1391.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIĒNIEM.
Tel. LE 4-1403.

DĀMU FRIZIERSALONS VENTA'
3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),
Tel. LE 6-9544, Toronto.

Dr. ROMAN PNEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveice.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un venerīskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS
piedāvā DV Grāmatnīca

A. P. Mierkalns — MĪLAS UNIVERSS ...dzejoļi	$3.50
A. Dziļuma — NOKALTIS ZARS — romāns	$3.20
J. Ziemeļnieka — KOPOTI STĀSTI	$4.50
T. Zeltiņa — DRUPU REPUBLIKA — romāns	$5.20
KALEVALA — Somu tautas eps	$8.40
V. Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE — dzejas	$2.95
Māc. A. Ozols STĀSTI PAR JĒZU	0.90
Māc. A. Ozols TICĪBAS MĀCĪBA, 3.—4. kl.	1.50
MAZAIS KATECHISMS	$0.50
J. Ezergailis — ANDRIEVS NIEDRA	$4.80
L. Pērļupe — ZAĻOJOŠAIS ZARS — romāns	$3.60
T. Vesoss MĒLNIE ZIRGI — romāns	$3.60
K. Zariņš — KAUGURIEŠI — romāns	$4.00
Anšl. Eglītis — MALACHITA DIEVS, romāns	$4.50
A. Simsone — ATMIŅAS, atmiņas	$4.00
Klāra Zāle — MĒNESS KOKLE — dzejoļi	$2.80
Velta Sniķere — NEMITAS MINAMAIS — dzejoļi	$2.80
TEODORS REITERS UN VIŅA KOŖI — J. Rudziša redakcijā	$6.00
Prof. P. Jurēviča — KULTŪRAS SEJAS — esejas	$5.75
S. Lazdiņš — SADEGUSIE SPĀRNI — romāns	$3.90
H. Kreicers — CEĻI UN GĀJĒJI — atmiņas	$5.50
M. Zeberiņš — ZELTA LIELCEĻI — romāns	$5.50
T. Zeltiņš — SKUMJĀ PASE — dzejoļi	$3.00
Z. Mauriņa — DZELZS AIZBĪDŅI LŪST	$5.00
Z. Mauriņa — DIVAS KULTŪRAS SAKNES	$2.40
Dr. T. Dūlija — DEGOŠAIS KALNS — romāns	$4.50
Kristīne Arnolti — DIEVS IR AIZKAVĒJIES — romāns	$2.95
Aleksandrs — ZILĀ APLOKSNE — spiegu gaitas	$3.75
Ed. Freimanis — DAIGĀS ROTAĻAS, stāsti un noveles	$3.20
A. Brigadere — KVĒLOŠĀ LOKĀ — romāns I-II	$6.00
Ž. Zonо — PASAULES DZIESMA — romāns	$3.80
F. E. Sillanpē — VĪRA CEĻS — romāns	$3.20
K. Hamsuns — SIEVAS PIE AKAS — romāns	$3.80
J. Cīrulis — MŪZIKANTA PIEZĪMES — atmiņas	$3.60

123 Huron Street, Toronto 2-B, Ontario.

†
Konstantīns Makars
dzimis 1889. gada 19. maijā, Rīgā,
miris 1961. gada 5. novembrī, Toronto.
I LATVIEŠU EV. - LŪT. DRAUDZES PALĪDZĪBAS FONDS.

KAS JĀZINA PAR PULKSTENI

Diplomēts pulksteņu amata meistars un pulksteņu taisīšanas un labošanas skolas vadītājs Henrijs Frīds stāsta par pulksteņiem un to, kas par tiem būtu katram jāzina.

Ja gribat precizitāti un izturību, tad izvēlaties tik lielu pulksteni, cik vien to atļauj jūsu gaumes sajūta. Jo lielāks pulkstenis, jo vieglāk to pagatavot un salabot, jo vairāk precizitātes un izturības no tā var sagaidīt. Labs vīrieša pulkstenis parasti kalpos visu jūsu mūžu. Sieviešu pulkstenis var dot apmierinošus rezultātus apmēram 25 gadus. Tagad visvairāk ražo un pārdod rokas pulksteņus. Ir diezgan divaini, ka rokas pulksteņi, kas padoti mūžīgai kustībai un dažādiem traucējumiem, tomēr iet precīzi.

Pulksteņi, kuŗus tagad pārdod par simts vai vairāk dolariem, ir noregulēti sevišķās laboratorijās, ar precizitāti līdz 5 sekundēm dienā. Parasti 25 sekunžu starpība uz vienu vai otru pusi diennakti ir uzskatāma par ļoti labu. Vidējo cenu pulksteniem, no 50 līdz 70 dolariem starpība pareizā laikā diennakti var būt apmēram vienu minūti. Bet pulkstenis, ko pērk par 25 dolariem vai mazāk, var diennakti aizskriet priekšā vai palikt iepakaļ pareizam laikam līdz piecām minūtēm.

Smalkie dārgakmeņu graudiņi — akmeņi — pulksteņu mechānismos tiek lietoti, lai samazinātu berzi un asīšu nolietošanos. Akmeņi dod mazu vērtības pieaugumu, jo tie parasti maksā tikai trīs dolarus ducī. Jau septiņi akmeņi aizsargās pulksteņa galvenās daļas no pārāk ātras nolietošanās. Lai pasargātu visas svarīgās pulksteņa daļas, tad jābūt 17 akmeņiem. Labākiem kabatas pulksteņiem ir 23 akmeņi. Bet dažreiz tirgū parādās pulksteņi, kas pārslodzīti akmeņiem, kas nekādu labumu pulkstenim nepiešķir. Tāpēc, pērkot pulksteni, nevērtējiet to nekad tikai pēc akmeņu daudzuma.

Kā pulkstenis būtu kopjams un glabājams? Audumu plūksnas un putekļi ir galvenie pulksteņa ienaidnieki. Tie piekļepē mazos zobratus un sacietina eļļu. Neļaujiet nevienam, izņemot pulksteņa labotāju, atvērt jūsu pulksteņa vāku. Gaisā esošie putekļi un mitrums, kā arī jūsu pašu elpa var mechanismam nodarīt bojājumus. Parastais vīriešu pulkstenis būtu jātīra ik pēc diviem gadiem, mazāka formāta pulksteņi — pēc 18 mēnešiem. Līdz šim vēl nav pazīstama eļļa, kas pēc šī laika neizžūtu vai nekļūtu lipīga. Jo mazāks mechanisms, jo ātrāk eļļas izžuvums traucē pulksteņa gaitu.

Pierodiet pulksteni uzvilkt rītos, vienā un tanī pašā laikā. Uzvelciet savu pulksteni katru dienu, neskatoties uz to, vai jūs to lietojat vai nē, jo pretējā gadījumā eļļai ir tendence sacietēt. Sievu runas, ka nedrīkst griezt pulksteņa rādītājus atpakaļ, ir tīrie nieki.

Sievietēm nevajadzētu nēsāt pulksteņus rokas somiņās. Pūdera putekļi un parfīma izgarojumi iesūcas mechanismā un to bojā. Pulksteni labāk noņemt mazgājot rokas, gatavojot ēdienus, jo tvaiki viegli iespiežas pulksteni. Ja gadās pulksteni samērcēt, tūlīt tas jāiemērc benzīnā un jānogādā pulksteņu labotājam, jo kavēšanās var radīt rūsējumus.

Ļoti iegājies ir teiciens „Šveices pulkstenis", kas nozīmē pirmklasīgu kvalitāti. Ir tiesa, ka Šveicei pieder pirmais vārds pasaulē pulksteņu fabrikācijā, bet tur ražo arī pavisam vājus un lētus pulksteņus.

„Ūdensdrošie" pulksteņi ir tādi, kam būtu jāiztur 35 mārciņas ūdens spiediens uz vienu kvadrātcollu vismaz 5 minūtes. Šo katēgoriju angļu valodā apzīmē ar „waterproof".Ar apzīmējumu „water-resistant" pulksteņiem šis ūdens pārbaudes īpašības var būt un var arī nebūt. Īstais ūdensdrošais pulkstenis nelauj mechanismā iekļūt ne ūdenim, ne ūdens izgarojumiem. Tam vāka aizskrūvējumā un uzvilkšanas ierīcē ir blīvējums no gumijas, plastikas vai miksta metalla.

ZILĀ APLOKSNE
Stāstījums par Latvijas pretizlūkošanas aģentu bīstamajām gaitām.
280 lapas puses, glīti iesieta, cena $ 3.75.
Pieprasiet savā grāmatnīcā vai pasūtiniet apgādā
TĒVIJAS SARGS,
10 Widmer St., Toronto 2-B, Ont. Canada.

VAI JŪS PLĀNOJAT braukt uz Eiropu vai vēlaties kādu izsaukt?
Tuvākai informācijai kontaktējiet
„HENRY MOOS — NOTARY PUBLIC"
KENNEDY TRAVEL BUREAU, LTD.
296 Queen St., W., TORONTO.
TEL. EM 2-3226.
Dibināta 1926. gadā.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: .....

Mr., Mrs., Miss .....

Pievienoju Money Order, čeku vai skaidrā naudā $ ..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācī, 101 Brightwater Court, Brooklyn 25, N.Y., U.S.A.

Karikatūrists E. Kirdāns pirms gadiem jau paredzēja šīsdienas politiskos notikumus.

Krievu lācis piedāvā draudzību Somijai.

TREJDEVIŅĀS ZEMĒS

Portugalē. Ministru prezidenta portfeli uz nākamiem četriem gadiem sev nodrošinājis Portugales premjērs Antonio Salazars, tāpat parlamentu bez opozīcijas savai nacionālās ūnijas partijai. Protestējot pret Salazara patvarīgo vēlēšanu paņēmieniem, visi opozīciju partiju pārstāvji savas kandidatūras nākamās svētdienas vēlēšanām atsaukuši, aicinādami portugāļus vēlēšanas boikotēt. Bet vienādi vai otrādi, Salazara 32 gadu ilgā vara Portugalē turpināsies.

Ekvadorā. Pēc vienas no kārtējām revolūcijām Dienvidamerikā, Ekvadoras republikā vara pārgājusi armijas rokās. Armijas vadība prezidenta amatam izraudzījusi virstiesnesi Toledo. Pēdējais ar bruņoto spēku svētību paziņojis tautai, ka jau nākamo deviņdesmit dienu laikā valstī notiks vispārējas vēlēšanas un valsts vadība atkal pāries civilistu rokās.

Rietumvācijā. Sacensība par kanclera amatu jaunajā Rietumvācijas brīvo un kristīgo demokrātu koalīcijas valdībā izrādījās daudz sīvāka nekā to sagaidīja. Lai gan ceturto reizi pēc kārtas pēckara Vācijas kanclera amatā tika ievēlēts Konrads Ādenauers, pēdējais šoreiz savu triumfu iespēja atkārtot tikai ar pavisam nieciņu astoņu balsu vairākumu. Pēc ievēlēšanas kanclers Ādenauers paziņoja, ka jau tuvākā nākotnē dosies uz Vašingtonu, kur viņam 20. novembrī paredzēta sastapšanās ar prezidentu Kenediju.

Sav. Valstīs. Pat rēķinoties ar eventuālu situācijas pasliktināšanos Dienvidvietnamā, nav sagaidāms, ka Sav. Valstis nosūtīs savu karaspēku uz Indoķīnu. Padomu pret amerikāņu karaviru sūtīšanu uz Dienvidvietnamu prezidentam Kenedijam devis viņa personīgais militārais padomnieks ģen. Teilors. Pēc pēdējā uzskatiem Sav. Valstīm Dienvidvietnama jāatbalsta vienīgi ierocīem un kara materiāliem, tāpat kā otru pusi atbalsta Padomju Savienība un komūnistu Ķīna — bez tiešas iejaukšanās.

Kubā. Lai gan Kastro noliedzis Kubas bērniem ticēt Ziemassvētku vecītim, pilnīgi svētkus ignorēt un mēģināt piespiest tautu darīt to pašu viņš tomēr nav uzdrošinājies. Kubas Ziemsvētkus kuplinās iepirkumi Pad. Savienībā un tās satelitvalstīs, importējot vistas, tītarus, vīnus un pat padomju šampānieti.

A. strumvācijā. Austrumberlīnes policija turpina robežas nostiprināšanu starp pilsētas Rietumu un Austrumu joslām. Gar 26 jūdžu garo robežu tiek celti dzeloņstiepļu žogi, nāves josla — pierobežas territorija, kurā, atskaitot policiju, nevienam nav atļauts rādīties — tiek paplašināta, noārdot mājas, apcērtot kokus, iznīcinot dārzus. Un tomēr bēgšanu no Austrumberlīnes uz Rietumiem pilnīgi aizkavēt komūnistiem nav izdevies. katru dienu, biežāk gan naktīs, ap desmit cilvēku vienmēr vēl pamanās pārslīdēt robežai uz brīvību.

AR SATURNU UZ MĒNESI

Sav. Valstu zinātnieki sekmīgi izmēģina astoņmotorīgo Saturna raķetes pamatdaļu, liekot pamatu cerībām, ka pirmie amerikāņu astronauti spēs sasniegt mēnesi jau 1967.gadā — varbūt pat vēl aizsteidzoties priekšā Padomju Savienībai.

Izplatījuma iekarošanas sacensībā ar Padomju Savienību Sav. Valstīm zīmīga diena bija 27. oktobris, kad pēc četru gadu ilgas gatavošanās pirmo reizi izmēģināja gigantisko Saturna raķeti.

Augšminētā mēģinājumā dzinējspēks bija tikai raķetes pamatposmam, tā astoņiem motoriem sasniedzot 1,3 milj. mārciņu atgrūdienu.

Vispirms daži dati par Saturnu. Raķete sver 430 tonnu, Zirgspēkos pārrēķinot tās pamatdaļas 1,3 milj. mārciņu atgrūdiens dod pietiekami daudz jaudas, lai dotu enerģiju 300.000 automašīnām. Raķetes garums ir 162 pēdu, par 11 pēdām pārsniedzot Brīvības statujas augstumu — lāpu ieskaitot. 27. oktobra mēģinājumā raķete darbojās perfekti, sasniedzot paredzēto 95 jūdžu augstumu un 200 jūdžu tālumu, lidojumu nobeidzot Atlantijas okeanā. Ar savu 1,3 milj. mārciņu atgrūdienu Saturns ir daudz spēcīgāks par tiem raķešmotoru virknējumiem, ar kādiem krievi iešāva orbitā ap zemes lodi savus divus kosmonautus.

Amerikāņu zinātnieki paredzējuši pavisam desmit Saturna mēģinājumu šāvienus un tikai tad, ap 1964. gadu, nerodoties nekādiem neparedzētiem sarežģījumiem, mīļu raķetei tiks uzticētas pirmās astronautu dzīvības. Saturna pirmais uzdevums būs dabūt orbitā ap zemes lodi Apollo kapsulu ar trim astronautiem. Līdz 1966. gadam paredzēts izveidot Saturnu ar 3—4 milj. mārciņu atgrūdienu, pietiekama jauda, lai tādu pat Apollo kapsulu ar trim astronautiem iešautu orbitā ap mēnesi.

Zemes tuvākās planētas sasniegšanai amerikāņu zinātnieki izdara pētījumus divos dažādos virzienos. Pirmā, tā sauktā tiešā pieeja, balstās uz vēl tikai plānošanas stadijā esošo Nova raķeti, kuŗai paredzēts 12—20 milj. mārciņu atgrūdiens un pietiekami daudz jaudas, lai cilvēts ar abu planētu pievilkšanas spēkiem kā lidojumā no zemes uz mēnesi, tā atceļā uz zemi.

Otrs amerikāņu plāns nosaukts netiešās pieejas vārdā un šeit kā dzinējspēks paredzēta Saturna raķete. Netiešā pieeja ir daudz komplicētāka, bet ar to mēnesi cer sasniegt jau ne vēlāk par 1967. gadu, kamēr par Novu jāšaubās, vai tā būs lidojumam gatava ātrāk par 1969. gadu, kas liekas par vēlu, lai aizsteigtos priekšā Padomju Savienībai. Netiešā pieeja mēness sasniegšanai paredz vairākus Saturnus — vienu, kas orbitā ap zemes lodi iešautu kapsulu ar astronautiem, otru, kas atsevišķā orbitā iešautu mazāku Saturnu. Kapsula ar raķeti sastaptos orbitā, savienotos, un raķete novadītu kapsulu līdz mēnesim. Tādā veidā mazākam Saturnam neizmantota paliktu enerģija, kas citkārt būtu vajadzīga, lai atrautos no zemes pievilkšanas spēka. Ar šo netiešo paņēmienu, kā jau minēts, amerikāņi mēnesi cer sasniegt 1967. gadā, un pie viena cer arī aizsteigties priekšā Padomju Savienībai.

Aicinājums tautiešiem

Sakarā ar piekto Ungārijas sacelšanos pret komūnistu apspiedējiem gadskārtu, ungāri brīvajā pasaulē uzsākuši parakstu vākšanu ierosinājumam apskatīt Ungārijas jautājumu Apvienotajās Nācijās vēlreiz. Ir nodomāts savākt 10 miljonu parakstu, kas atbilstu 10 miljoniem Ungārijas iedzīvotāju.

Uz ungāru centrālo organizāciju lūgumu, LNAK nolēma iet viņiem talkā, aicinot latviešus parakstīt iesniegumu. Parakstu vākšana notiks valsts svētkos un citos sarīkojumos tuvākā nākotnē. Valsts svētkos Toronto parakstu vākšana notiks blakus programmu galdam.

Paraksta došana nevienu nesaista ne ar ko citu, kā tikai ar minēto iesniegumu. Cīņa ar komūnismu ir visas brīvās pasaules svēts pienākums, tāpēc, atbalstot ungārus, mēs tikai izpildīsim savu pienākumu.

PATEICAS LABVĒLIEM

III Latviešu dziesmu svētku Kanadā rīcības komiteja izsaka sirsnīgu pateicību sekojošām organizācijām un privātām personām, no kuŗām saņemti ziedojumi svētku dalībnieku apbalvošanai:

Amerikas latviešu apvienībai, laikrakstam Latvija Amerikā, apgādam Ceļinieks, J. Benjamiņam, H. Skrastiņam, apgādam Druva, Kazerovskai, A. Kristapsonam, Pavasars Delicatessen, Līdums Meats and Delicatessen, Eglītis Radio, Austrai Šmitei, Little Riga.

Balvas un atzinību aizvadītajos svētkos izpelnījās:

P. Ziediņš, Ints Rimbenieks, Inta Ore, V. Shumbra ģimene, Linkolnas jauktais koris, Mineapoles - St. Paulas draudzes koris, Bronksas jauniešu koris, Nujorkas skautu un gaidu deju kopa, jaukts koris Daina, L. Treimane, A. Andersone, V. Misiņa, O. Bērzupe, M. Jansone, M. Jankovskis, R. Langenfelda, V. Grimza, M. Pētersone, H. Hofmane, L. Kalniņš, A. Vēveris, O. Pilants, J. Prauliņš, P. Puriņš un A. Granfelds.

ATBRĪVOTI SPĀRNI

(Pārnesums no 5. pp.)

Bez deju vakariem viņa dejo arī Madrides televīzijā Tāpat kā Indijā, arī Spānijā Vēra izmanto laiku, lai uzmeklētu slavenu skolotāju (La Quica) un studētu flamenko.

Sastapos ar Vētru, kad viņa, dejodama pāri trim kontinentiem, ieradās Anglijā un te saistījās ar ievērojamo un slaveno Sadlera Velsa baletu, apmācot spāniešu dejas un dejojot „Karmenā". Tiklab pagātnes atmiņās, kā arī nākotnes nodomos ārvien jutu, ka Vētrai katrs ieguvums ir akmens laika straujā plūsmā, kur atspert soli, ar skatu jau citu meklējot. Viņas impulsīvajai vītālitātei dzīve ir par īsu, lai kavētos gar neveiksmēm vai zaudējumiem.

Vētras īstā dzīve ir deja. Tur viņas čaulā it kā ieplūst cita gara sprieguma enerģija, kas caur viņu izteicas. To tā izjutusi arī pati māksliniece. Māksla viņai ir pilnestības moments, kas ieroežoto un sašķelto personību spēj pacelt lielākas atklāsmes spēkā. Tad nav arī brīnums par šķietami neiespējamo Vijas Vētras domu vest atpakaļ rietumu pasaulē austrumos vēl dzīvo sakrālo deju.

Ar nerimtīgu nemieru Vija Vētra metas dažādu formu un saturu ekstrēmos, lai izsmalcinātu un padarītu bagātu savu mākslu. Mācīties un mācīt — tas ir viņas ceļš.

Austrālijā Vētru gaida viņas dejas skola un gadu gaitā veidotā un iekarotā vide. „Kā ar Ameriku?" jautāju. „Būtu jau reiz jāmēģina doties uz turieni," domīgi atsaka dejotāja, iekšēji kavēdamās Šveicē paredzamajā turnejā.

Visur, kur vien Vija Vētra dejos, šīs mākslas mīlētājiem viņa sniegs īstu baudījumu un atklāsmi savos atraisītajos spārnos.

KAS ĪSTI NOTICIS PAD. SAVIENĪBAS KOMPARTIJAS 22. KONGRESA LAIKĀ?

Britu avīzes un sabiedrība patlaban daudz spriež par to, kas īsti norisinājies 22. kompartijas kongresa aizkulisēs. Kā izskaidrot jauno uzbrukumu Molotovam, Kaganovičam u. c.?

Krievijas apstākļu pazinēji domā, ka kompartijā patlaban ir veseli 3 nogrupējumi, kas cīnās savā starpā: 1) dedzīgie staļinisti, kas vēlas atgriezties pie Staļina laika metodēm; 2) radikālie antistaļinisti, kas vēlas atbrīvoties no Staļina laika atliekām un prasa „Staļina ērā" izdarīto noziegumu izmeklēšanu; 3) chruščevisti — vidū starp abiem galējiem virzieniem.

Varbūt šī teorija par 3 novirzieniem ir tiešām pareiza. Raksturīgi ir, ka Chruščevs jau 20. partijas kongresā, t. i., pirms 5 gadiem, solījis atklāt patiesību par Kirova nogalināšanu 1934. g., kas Staļinam noderēja par iegansti viņa asiņainajiem „tīrīšanas" procesiem. Kādēļ Chruščevs līdz šim nav izpildījis savu solījumu? Acīm redzot, tādēļ, ka Chruščevs pats ir piedalījies minētajās tīrīšanās, un lietas izmeklēšana varētu kļūt viņam nepatīkama. Par „grēku āžiem" no jauna ir izraudzīti Molotovs u. c., darot tos atbildīgus par tīrīšanām. Varbūt tas ir darīts uz antistaļinistu grupas spiedienu, bet iet pārāk tālu viņu noziegumu izmeklēšanā Chruščevam būtu neērti.

No apvainoto staļinistu grupas ievērojamākais, neapšaubāmi, ir Molotovs, jo viņš tanī ir vienīgais Ļeņina laika biedrs, un spēlējis tiešām izcilu lomu Staļina diktatūras laikā.

Molotovs, kuŗa īstais vārds ir Skrjabins, pretēji Staļinam un Chruščevam, cēlies no inteliģentas ģimenes: pazīstamais krievu komponists Skrjabins ir viņa tuvs radnieks. Par lielinieku partijas biedru Molotovs kļūst jau 16 g. vecumā. Pēc cara režīma gāšanas 1917. g. pavasarī 27 gadus vecais Molotovs kādu laiku bija vienīgais no lielinieku vadoņiem Pēterpilī: Ļeņins bija Šveicē, Trockis — Kanadā, Staļins, Kameņevs u. c. — Sibirijā. Drīz pēc cara režīma gāšanas Pēterpilī parādījās maza, nieciga avīzīte „Pravda", kuŗa pārsteidza mūs visus, kas tanī laikā bijām Pēterpilī, ar saviem ārkārtīgi asajiem uzbrukumiem Pagaidu valdībai. Šīs avīzītes izdošana bija Molotova darbs, un tanī viņš sekoja Ļeņina rīkojumam no Šveices: „Neatbalstīt Pagaidu valdību un neiet kopā ne ar vienu citu partiju." Kad no Sibirijas atgriezās pārējie lielinieku vadoņi, Molotovs bija visfanātiskais viņu starpā. Tad ieradās Ļeņins, bet viņš pietiekami nenovērtēja Molotova „spējas". Trockis viņu atklāti nicināja. Mītiņos, partijas sanāksmēs viņš savas stostīšanās dēļ nevarēja izcelties ar runas dāvanām. Molotova īstā karjēra sākās Staļina laikā, jo pēdējais saprata Molotova „vērtību": fanātisks, nežēlīgs, neatlaidīgs, viņš bija gatavs iet pāri principiem un likļiem, lai sasniegtu savu mērķi... par katru cenu. Molotovs bija Staļina labā roka ilgus gadus — Staļina ciņā ar Trocki, nežēlīgi izvestajā kollektivizācijā krievu sādžās un „kulaku" iznīcināšanā, lielajos „tīrīšanas" procesos.

1939. gadā Staļins izrauga Molotovu par ārlietu komisāru — rietumiem samērā labvēlīgi noskaņotā Litvinova vietā. Apstākļu pazinēji gan pašā sākumā neparedzēja nekā laba no šīs ārlietu vadītāju maiņas. Molotova pirmais darbs jaunajā posteni ir bēdīgi slavenais līgums ar Ribbentropu, kas arī mūs nodeva lielinieku varā. Molotova vārds ir cieši saistīts ar visu Krievijas ārpolitiku kaŗa laikā un tuvākā laikā pēc tā — un ar veselas rindas Eiropas zemju nonākšanu lielinieku varā. Viņa zvaigzne noriet tikai pēc nemiera Ungārijā un Polijā, kad viņš mēģina apvienot visus, kas ir pret Chruščevu, lai pēdējo gāztu, bet šoreiz tas viņam neizdodas.

Uzrūkot staļinistiem (dzīviem un mirušiem), viens no kongresa dalībniekiem asi vērsies arī pret mūsu „draugu" Višinski.

Vēršoties pret Staļina kulta atliekām, krievi, kā parasti, savā centībā noiet līdz smieklīgumam: Staļina attēls esot izdzēsts pat no bildes Maskavas lielās „Metropoles" viesnīcas telpās. Bildē tēlots Ļeņins, lasot priekšā Staļinam kaut ko no saviem rakstiem. Tagad bildē redzams Ļeņins, lasot priekšā... tukšam krēslam, pārsegtam ar baltu pārvalku!

Kongresa laikā krievi un ķinieši apliecinājuši viens otram savu saskaņu un „brālīgo mīlestību", apmainoties ar vairākiem sīkiem „adatu dūrieniem", par kuŗiem Maskavā esot dažādi nostāsti. Tā, piemēram, Čuenlajs esot atbildējis uz krievu asajiem uzbrukumiem Staļinam — noliekot lielu vainagu uz Staļina zārka. Krievu atbilde uz to bijusi — Staļina izsviešana no mauzoleja.

Vai Molotova un viņa biedru izslēgšana no partijas tiešām nozīmēs jaunas ēras sākumu Pad. Savienībā, kā to cer daudzi britu žurnālisti, rādīs nākotne. Maskavas komūnistiskās inteliģences starpā tomēr valdot stiprs satraukums, jo nav viegli gāzt vecos elkus, kuŗi ir dievināti tik ilgu laiku.

Daži britu žurnālisti saskata Maskavas kongresā — pēc visas bumbu spridzināšanas — maskētu Chruščeva vēlēšanos uzsākt tiešas sarunas ar Kenediju. Šī vēlēšanās esot izpaudusies Gromiko runā, kuŗš pārāk pasvītrojis „lielo vēsturisko nozīmi", kāda bijusi Chruščeva un Kenedija domu izmaiņai Vinē. -gs.

MAZAS PIEZĪMES...

(Pārnesums no 3. lpp.)

latviski neprot. Bet ne visi tie, kam ir telefoni, ievesti šinī sarakstā. Pret nelielu samaksu vārdu sarakstā neievieto un informācija šādus telefonu numurus arī neizdod.

Gaŗa runāšana tomēr bija Nujorkas latviešu apvienoto organizāciju padomē, kādiem amerikāņu laikrakstiem piesūtīt goda kartes uz 18. novembŗa sarīkojumu, un kādi sūtīs savus pārstāvjus. Latviešu prese netika piemiņēta. Ja grib rakstīt, lai tiek iekšā, kā paši redz.

Pēc lielās runāšanas brīvkartes tomēr piesūtītas.

No runāšanas pārejot pie lasīšanas, jāsaka, ka ņujorkieši labprāt arī lasa grāmatas. Var teikt, ka latviskā kultūra ņujorkiešiem nāca no Kanadas, jo visvairāk lasītās grāmatas bija Kanadā izdotās J. Ciruļa Mūzikanta piezīmes un Aleksandra Zilā aplokšņe. Tad Grāmatu Draugs izdeva A. Voitkus Bet es Jums saku, un ņujorkiešī sāka pirkt to. Bet arī šīs grāmatas autors dzīvo Kanadā.

Bet ne tāda piekrišana ir Amerikas Latviešu apvienības izdotam Kultūras biroja Biļetenam, kuŗu lasītāju skaits ir 400—500. Liekas, te vainojams virsraksts, kas liek domāt, ka tās varētu būt ALA's Kultūras biroja darbības ziņas. Patiesībā tas ir rakstu krājums, veltīts latviešu kultūrai, un to ar vienādu interesi var lasīt ASV, Kanadas vai Eiropas latvietis. Saturs veltīts visām kultūras nozarēm, pat ar jaunāko grāmatu apskatu. Maksā tikai 50ȼ, dubultnumurs — $1,-, bet pasūtināt, laikam, var tikai Sav. Valstīs.

Ezītis

SPORTS

MEISTARSACĪKSTĒM TORONTO PULCĒSIES MŪSU LABĀKIE VIEGLATLĒTI

Pagājušā vasarā Kanadas latviešu vieglatlēti aizvadīja savas 11. meistarsacīkstes ar teicamiem rezultātiem.

Vieglatlētika, ko pamatoti sauc par sporta karalieni, jaunatnes uzmanību saistījusi visvairāk. Jo, kā lai citādi izskaidrojam 120 jauniešu piedalīšanos pagājušās vasaras Kanadas IV meistarsacīkstēs Sidrabenē un kuplu dalībnieku pulku gadskārtējās Saulaines sporta dienas vieglatlētikas sacīkstēs. No šiem jauniešiem jau izauguši vairāki spējīgi atlēti senioru sacensībām un viņu skaits droši turpinās augt.

Vairāku jaunu meiteņu ienākšana mūsu vieglatlētikas dzīvē, pēdējās sezonas skaitļu rindās ienesusi skaistu rezultātu uzlabojumu. Mūsas Kristīne un Ausma Gulēnas, Laima Zichmane, Benita Atteka, Irma Līduma, Taida Ķherga sevi apliecinājušas par veiksmīgām atlētēm jau visā mūsu sieviešu vieglatlētikā brīvajā pasaulē un strauji „kāpušas uz papēžiem" mūsu vidējās paaudzes vēl aktivajām atlētēm Veltai Ādminei un Veltai Viškerei. Pēc vairākiem gadiem spējas vēl reizi izmēģināja Ņina Tomāse. Un rezultāti? Vēl vienmēr krietni, tāpēc gaidīsim, lai Ņina nākamā vasarā startētu vairāk.

Jaunatnes sacensībās pagājušā vasarā dalībnieču vidū vēl bija rinda spējīgu meiteņu — Māra Liepa, Elga Ozoliņa, Renāte Pilskalniete, Zane Kalniņa u. c., kuŗu sasniegumi jau bija pavisam tuvu atlēšu varējumiem.

Nākamā vasarā Toronto risināsies gadskārtējās Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstes un Kanadas — ASV valstu sacīkstes. Tajās, lai pastāvētu pret mūsu spēcīgām ASV meitenēm Līgu Tālbergu un Co., mums vajadzīga spēciga vienība un daudzas atlētes šīs vienības sastādīšanai. Tāpēc rūpēsimies, lai notiktu vairāk sacensību Saulainē, Sidrabenē un tepat Toronto. Meitenēm par vieglatlētiku interese liela. B. Atteka un I. Līduma pat iestājušās kanadiešu Toronto Track Club, lai trenētos visu ziemu un nākošā vasarā būtu labā gatavībā. Citas pa ziemu, lai neierūsētu, spēlē basketbolu un volejbolu mūsu klubu vienībās, vai vingro.

BASKETBOLS KANADĀ

TORONTO LATVIEŠU YMCA UZVAR SVĒTDIENAS LĪGĀ LIETUVIEŠU JAUNATNI AR 57:25, BET DV PIRMĀ VIENĪBA SPIESTA LIEKTIES TRIDENT PRIEKŠĀ AR 54:78.

Toronto Latviešu YMCA, kas ir Kanadas latviešu jaunatnes meistarvenība, savā pirmā spēlē svētdienas līgā tikās ar lietuviešu „Aušras" komandu. YMCA spēlēja ļoti uzņēmīgi un veiksmīgi nosedza augumā gaŗākos pretiniekus, nobeidzot puslaiku savā labā ar 32:8 punktiem. Pēdējā ceturksnī, kad YMCA izmanto rezerves spēlētājus un spēlē vieglprātīgāk, lietuviešiem izdodas punktu starpību nedaudz samazināt. Gala rezultāts 57:25 YMCA's labā.

YMCA's vienībā spēlēja un punktus ieguva:

V. Kauliņš 14, E. Pelšs — 12, V. Ezers — 12, V. Ozoliņš — 7, A. Liepa — 6, P. Akers — 4, E. Pilskalnietis — 1 un T. Lidums.

DV — Tridents.

Mazāk veiksmīgs bija DV starts, DV gan spēlēja bez sava centra A. Richtera. Sevišķi neveiksmīgs bija pirmais puslaiks, kad pavīšas piespēles un neveiksmīga segšana deva iespēju pretiniekam gūt lielu punktu pārsvaru. Puslaiks 19:45 Tridenta labā.

Otrā puslaikā DV pāriet uz zonas aizsardzību, un aina pilnīgi mainās. Otrā puslaika rezultāts bija DV labā, bet pirmā puslaikā zaudēto tie vairs nespēja iedzīt. Spēle beidzās ar Tridenta uzvaru — 78:54.

DV spēlēja: J. Moruss — 6, E. Petmanis — 11, A. Savickis — 15, J. Dūlmanis — 5, J. Strautnieks — 3, J. Blūms — 5, J. Timmermanis — 9. Ž. Zentiņš

DV SPORTA KLUBA

treniņi notiek Woodgreen Community telpās (Queen St. E. un Logan), katru trešdienu, no plkst. 9.00—11.00 vakarā. Treniņus vadīs R. Kadiķis un J. Strautnieks. Visi interesenti, it sevišķi jaunatne, ir laipni lūgti apmeklēt šos treniņus.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

19. novembrī, plkst. 3.00 p. p. Valsts svētku dievkalpojums. Piedalās J. Ciruls (baritons). Pēc dievkalpojuma draudzes vakars ar J. Preisberga referātu.

26. novembrī, plkst. 11.00 dienā Mirušo piemiņas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās draudzes koris.

Māc.A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Torontō.

19. novembrī, pl. 2 pp., Jāņa baznīcā Latvijas neatkarības svētku dievkalpojums un svētdienas skola. Dievkalpojumā dziedās draudzes koris dirigenta J. Baruša vadībā.

26. novembrī, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā Dieva mierā aizgājušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdienas skola.

Lūdzam iegaumēt, ka novembŗa un decembŗa mēnešos visi Sv. Jāņa draudzes dievkalpojumi notiks tikai Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

19. novembrī, plkst. 2,30 p. p. Latvijas valsts dibināšanas dienas atceres dievkalpojums un svētdienas skola.

26. novembrī, plkst. 2,30 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu un svētdienas skola.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bibeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave. baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgos paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA9-1097.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

21. novembrī, plkst. 1.30 p.p. Latvijas valsts svētku dievkalpojums Londonas ev.-lut. draudzē. Dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

Sv. Katarīnes latv. ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

Latvijas valsts proklamēšanas atceres dievkalpojums 19. novembrī, plkst. 3.30 p. p. Dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

KIČENERA

10. decembrī, plkst. 4.00 p. p. Sv. Mateja baznīcā dievkalpojums. Mācītājs K. Kampe. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, latviešu ev.-lut Kristus draudzē, 18, Victoria Ave S.

17. novembrī, plkst. 7 vakarā jaunatnes vecākās grupas stunda.

Svētdien, 19. novembrī, plkst. 10.30 no rīta valsts svētku dievkalpojums bērniem ar sekojošu svētdienas skolu; plkst. 11.00 no rīta valsts svētku dievkalpojums pieaugušiem. Piedalās draudzes koris dir. Eduarda Gulbja vadībā. Māc. E. Pavasars.

Otavas latv. ev. - lut. Miera draudzē, Sv. Pētera ev. - lut. baznīcā, 400 Sparks St.

LONDONA, ONT.

26. novembrī Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziesmu lapiņas.

MONTREĀLĀ

Māc. Arturs Voitkus, 343 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q., tel. HU 93224. Trīsvienības ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Jāņa ev.-lut. baznīcā, 4345 Marcil Ave.

Sestdien, 18. novembrī, plkst. 6 vak., Valsts neatkarības svētku dievkalpojums. Piedalās Jundas koris.

Svētdien, 19. novembrī, plkst. 1.30 p. p. jaunatnes dievkalpojums.

Trešdien, 22. novembrī, plkst. 8.00 vakarā Bībeles stunda.

Svētdien, 26. novembrī, plkst. 1.30 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojum ar dievgaldu. Dziedās N. Valdovska. Svētdienas skola.

Māc Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

19. novembrī, plkst. 2.00 p. p., Latvijas valsts dibināšanas atceres dievkalpojums. Vīru koris Junda.

26. novembrī, plkst. 2.00 p. p., Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Iesvētes mācība š. g. 26. novembrī, plkst. 10.00 no rīta pie draudzes mācītāja.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45 —11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viņu garums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel.